



obec Močenok

PROGRAM
HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA OBCE

Močenok

S VÝHLÁDOM DO ROKU 2015



**PROGRAM
HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA OBCE**

Močenok

S VÝHLADOM DO ROKU 2015

Zostavil: Ing.arch. Jaroslav Coplák, PhD.

Projektový tím Ecocity / Ecoplán
www.ecocity.szm.sk/pro

Konzultácie:

Financie a ekonomika: Ing. Elena Zaťková

SCHVÁLENÉ V OZ: 13. 10. 2006

Obsah

1. Úvod	5
1.1 Účel programového dokumentu	5
1.2 Metodika a postup spracovania Programu rozvoja obce Močenok	7
1.3 Zhodnotenie predchádzajúcich lokálnych plánovacích dokumentov	10
1.4 Zoznam východiskových dokumentov a zdrojov informácií	12
1.5 Zoznam použitých skratiek	13
2. Profil obce Močenok	14
2.1 Všeobecná charakteristika obce	14
2.2 Socioekonomická analýza regiónu	14
2.3 História obce a pamiatky	16
2.4 Obyvateľstvo a demografická situácia	18
2.5 Trh práce a sociálna situácia	21
2.6 Produkčné aktivity	23
2.7 Nekomerčná vybavenosť, verejné a sociálne služby	23
2.8 Komerčná vybavenosť	25
2.9 Kultúra, šport a spoločenský život	26
2.10 Bytový fond	30
2.11 Ekológia a životné prostredie	31
2.12 Technická infraštruktúra	32
2.13 Dopravná infraštruktúra	33
2.14 Štruktúra a činnosť samosprávy, komunikácia s verejnosťou	33
2.15 Hospodárska a rozpočtová situácia obce	35
3. Analýza hlavných faktorov rozvoja a kľúčových disparít	39
3.1 SWOT analýza	39
3.1.1 Analýza vnútorných faktorov	40
3.1.2 Analýza vonkajších faktorov	41
3.2 Analýza problémov	43
3.3 Audit zdrojov	44
4. Stratégia rozvoja obce Močenok	46
4.1 Piliere stratégie a strategická vízia	46
4.2 Stratégie pre prioritné oblasti rozvoja	47
4.3 Strategické ciele	52

5. Plán aktivít, rámcových projektov a opatrení	54
5.1 Prehľad aktivít, rámcových projektov a opatrení pre prioritnú oblasť Vzhľad a imidž obce	55
5.2 Prehľad aktivít, rámcových projektov a opatrení pre prioritnú oblasť Kultúra a spoločenský život	62
5.3 Prehľad aktivít, rámcových projektov a opatrení pre prioritnú oblasť Podnikanie a služby	64
5.4 Prehľad aktivít, rámcových projektov a opatrení pre prioritnú oblasť Infraštruktúra a životné prostredie	68
6. Realizácia programu rozvoja	76
6.1 Organizačné zabezpečenie realizácie	76
6.2 Finančné zabezpečenie realizácie	76
6.3 Praktické pokyny pre spravovanie programového dokumentu	80
7. Prílohy	82
7.1 Finančná tabuľka pre vybrané projekty	82
7.2 Väzby Programu rozvoja obce Močenok na Program rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja	83
7.3 Vyhodnotenie prieskumu názorov obyvateľov obce	86
7.4 Schéma vybraných častí Programu rozvoja obce Močenok	89

1. Úvod

1.1 Účel programového dokumentu

Nové úlohy a kompetencie obcí pri uskutočňovaní podpory regionálneho rozvoja vyplývajú obciam zo Zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky a zo Zákona č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení Zákona č. 351/2004 Z. z.

Jednou z nich je aj obstarávanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (ďalej len program rozvoja), ktorý patrí medzi základné programové dokumenty na podporu regionálneho rozvoja (spolu s Národným rozvojovým plánom, regionálnymi operačnými programami, sektorovými operačnými programami a programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja). Na základe týchto programových dokumentov sa realizuje podpora regionálneho rozvoja zo zdrojov EÚ. Vypracovaním programu rozvoja obec splní jeden zo základných princípov regionálnej politiky Európskej únie - princíp programovania. Súčasne tak zvýši svoje šance získať finančnú podporu na realizáciu projektov zo štrukturálnych fondov, keďže program rozvoja obce je jedným z dôležitých dokladov pre posúdenie žiadosti o poskytnutie pomoci z fondov EÚ a iných verejných zdrojov.

Okrem obligatórnych požiadaviek stanovených v príslušnej legislatíve, ďalšie ciele spracovania programového dokumentu vychádzajú z nasledujúcich predpokladov:

(1) Program rozvoja je nositeľom rozvojovej politiky obce, predstáv jej vedenia a obyvateľov o smerovaní rozvoja obce. Obec Močenok vypracovaním tohto dokumentu dáva najavo záujem o svoju budúcnosť, ako aj budúcnosť svojich obyvateľov a súčasne tým preberá na seba zodpovednosť za ďalší rozvoj obce. V podobe tohto dokumentu získava nástroj na aktívne riadenie rozvoja, založené na iniciovaní potrebných a žiadúcich zmien. Jasné stanovenie rozvojových priorít umožní obci realizovať dlhodobý rozvoj založený na cielenej stratégii a nie na náhlych, nekoordinovaných rozhodnutiach.

(2) Program rozvoja je dôležitým nástrojom marketingovej komunikácie voči potenciálnym investorom, ktorí sa pri svojich lokalizačných rozhodnutiach orientujú podľa stability rozvojovej politiky a tiež podľa ponuky konkrétnych investičných príležitostí obsiahnutých v rozvojových dokumentoch.

Program rozvoja je komplexným dokumentom, integrujúcim otázky rozvoja fyzických štruktúr so sociálnymi, ekonomickými a ďalšími aspektmi. Preto bude mať voči ostatným plánovacím dokumentom spracovaným na miestnej úrovni zastrešujúcu funkciu. Na rozdiel od územného plánu, ktorý rieši najmä otázky fyzického rozvoja územia (lokalizáciu zástavby a priestorové regulatívy pre stavebný rozvoj, funkčné využitie rozvojových plôch), program rozvoja sa podrobnejšie zaoberá otázkami ekonomického a sociálneho rozvoja, čím vo vzťahu k územnému plánu plní komplementárnu funkciu.

Aj napriek komplexnosti programu rozvoja nie je cieľom vyčerpávajúco obsiahnuť všetky problémy a nájsť na ne riešenie. Podstatou je z množstva problémov a problémových okruhov identifikovať tie, ktoré sú v danom prostredí kritické. Za účelom dosiahnutia čo

najvyššej efektivity a reálnosti cieľov sústreďuje zdroje na niekoľko prioritných oblastí rozvoja.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce ako dokument zastrešujúci rozvojovú politiku na miestnej úrovni



Dlhodobý plánovací horizont znamená veľkú mieru neistoty a rizika, ktoré nemožno vopred predvídať s dostatočnou presnosťou. Preto má program rozvoja charakter otvorenej, flexibilnej koncepcie, schopnej reagovať na aktuálne zmeny východiskových podmienok. Aby bol program rozvoja skutočne živým dokumentom, musí byť permanentne aktualizovaný (p. kap. 6.1).

Z právneho hľadiska nemá charakter všeobecne záväzného predpisu, je dokumentom koordinačným. Zámery obsiahnuté v tomto dokumente sú záväzné len pre obstarávateľa v rovine morálneho a politického záväzku, daného schválením dokumentu v obecnom zastupiteľstve. Ostatné fyzické a právnické osoby sú programom viazané len do tej miery, s ktorou sami vyslovili súhlas.

Výlučné kompetencie pri obstarávaní programu má obec. Na základe Zákona č. 416/2001 Z. z. získali obce na úseku regionálneho rozvoja právomoc vypracúvať program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (čl. I., § 2). Obecné zastupiteľstvo program rozvoja schvaľuje (resp. len jeho strategickú a implementačnú časť), rovnako ako aj prípadné zmeny a doplnky tohto dokumentu.

Obsah programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je legislatívne vymedzený Zákonom č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (§ 10) v zmysle neskorších zmien podľa Zákona č. 351/2004 Z. z. nasledovne:

- (1) Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý programový dokument, ktorý obsahuje najmä
 - a. analýzu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja,

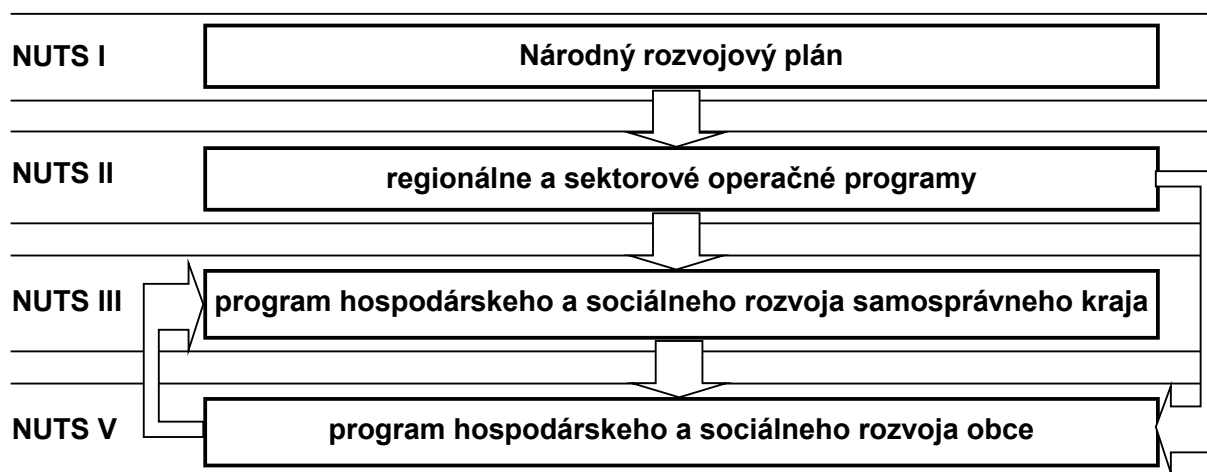
ustanovenie cieľov a prvoradých potrieb,

b. úlohy a prvoradé potreby v rozvoji technickej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry, v starostlivosti o životné prostredie, vo vzdelávaní, v kultúre a v ďalších oblastiach podľa § 3 ods. 2,

c. návrh finančného a administratívneho zabezpečenia.

Pri spracovaní Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Močenok sa prihliadalo na to, aby ciele a opatrenia stanovené v tomto dokumente boli v súlade s nadradenými programovými dokumentmi regionálneho rozvoja – Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja, Národným rozvojovým plánom, vrátane jeho sektorových operačných programov a Regionálnym operačným programom regiónu NUTS II Slovensko – juhozápad.

Sústava základných programových dokumentov podpory regionálneho rozvoja



1.2 Metodika a postup spracovania Programu rozvoja obce Močenok

Metodické východiská

Súčasťou tohto dokumentu je stručný popis metodiky a procesu tvorby programu rozvoja obce. Cieľom je uľahčiť spravovanie a ďalšiu modifikáciu dokumentu a umožniť lepšie pochopenie princípov strategického plánovania smerom k širšej verejnosti, predovšetkým spoluprotcom a užívateľom plánu. Predpokladá sa, že po ukončení etapy prípravy programu ho jeho užívatelia budú sami prispôsobovať meniacim sa podmienkam. Pri rešpektovaní metodických postupov by sa mala uchovať konzistentnosť myšlienok obsiahnutých v dokumente.

Pri usmerňovaní plánovacieho procesu a spracovaní dokumentu boli aplikované metodické postupy vyvinuté Projektovým tímom Ecocity, pri zhodnotení výsledkov relevantných výskumných projektov a využití viacerých osvedčených domácich a zahraničných metodík strategického plánovania na komunálnej úrovni (p. metodické podklady – kap. 1.3). Obsah dokumentu je v súlade s odporúčaniami metodickej príručky Ministerstva výstavby

a regionálneho rozvoja, podľa ktorej bola upravená aj použitá terminológia.

V procese spracovania Programu rozvoja obce Močenok bol aplikovaný prístup kombinujúci expertné metódy s využitím miestnych znalostí pochádzajúcich od lokálnych aktérov – obyvateľov a predstaviteľov verejného i súkromného sektora.

Spolupráca s uvedenými aktérmi sa realizovala jednak prostredníctvom priamych neformálnych rozhovorov na tému budúceho smerovania rozvoja obce a tiež vyplnením dotazníka, zameraného na diagnostiku strategickej pozície obce, definovanie vízie, kritických oblastí, strategických cieľov a výber konkrétnych námetov na riešenie vybraných problémov. Dotazník bol distribuovaný vybraným respondentom a bol tiež zverejnený v elektronickej forme na internete.

Program rozvoja obce Močenok tvoria štyri časti:

- = úvodná časť (kapitola 1)
- = analytická časť (profil obce a SWOT analýza – kapitola 2 a 3)
- = strategická časť (strategická vízia a strategické ciele – kapitola 4)
- = implementačná časť (súbor aktivít, projektov a opatrení s časovým harmonogramom a návrhom finančného a organizačného zabezpečenia – kapitoly 5 a 6)

Plánovací postup

Obecné zastupiteľstvo na svojom zasadnutí v apríli 2006 schválilo obstaranie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Močenok. Informácie o zahájení prác boli zverejnené v TV Močenok a obecnom mesačníku Močenok. Práce na programe rozvoja sa začali vstupnými rozhovormi a prieskumami v teréne, na základe ktorých bol zostavený analytický výstup – Profil obce Močenok. Súbežne s tým boli distribuované a vyhodnotené dotazníky, prostredníctvom ktorých sa zisťovali názory a postoje obyvateľov na súčasnú situáciu a možné rozvojové smery obce. V ďalšej etape bol pripravený koncept strategickej a implementačnej časti programu rozvoja vo forme námetov a návrhov projektov.

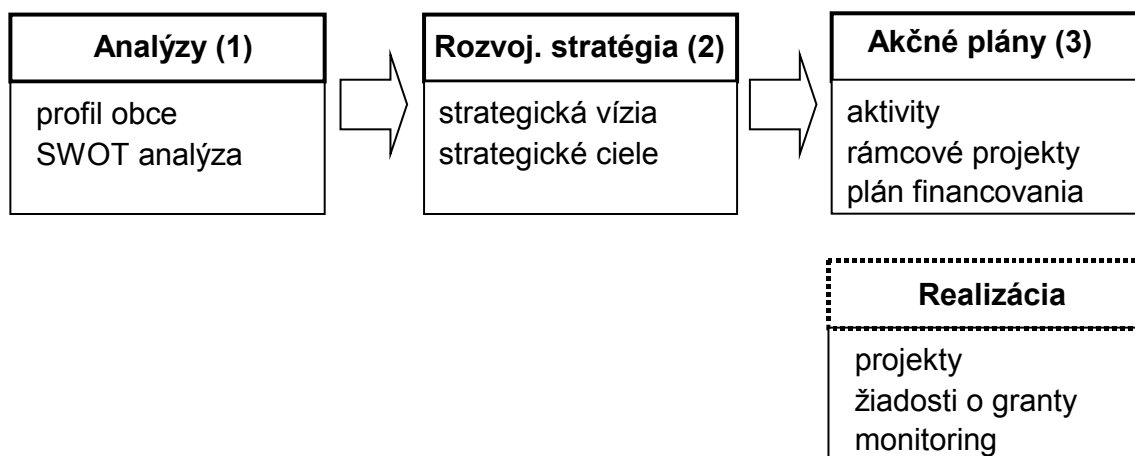
Pripravený materiál bol prediskutovaný s predstaviteľmi obce. Po zapracovaní nových námetov a pripomienok bol v auguste 2006 pripravený návrh finálneho dokumentu. Materiál bol pre účely pripomienkovania verejnosťou publikovaný na internetovej stránke www.ecocity.szm.sk/pro/priklady.html#mocenok.

Odbornú asistenciu, ako aj zostavenie finálneho dokumentu, zabezpečila Ecoplán v spolupráci s Projektovým tímom Ecocity (J. Coplák a kol.).

Obsah a postup spracovania programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Prvá skupina činností zahŕňala všeobecnú analýzu situácie obce. Analytická časť má charakter komplexného profilu obce a predstavuje audit vnútorných zdrojov obce – prírodných, územno-technických, ľudských a finančných. Jej úlohou je dať odpoveď na otázku „kde sa obec v súčasnosti nachádza“. Analytická časť poskytuje koncentrovaný zdroj informácií o obci s možnosťou ďalšieho využitia, napríklad na prezentačné účely. Je členená podľa jednotlivých oblastí života obce, resp. funkčných subsystémov, v rámci

ktorých je obsiahnutá aj analýza realizovaných aktivít a opatrení. Kvalitatívne hodnotenia sú však uprednostnené pred kvantitou vstupných dát s cieľom sústrediť sa len na rozhodujúce faktory a kľúčové prvky.



Informácie pre analýzy poskytla obec a využité boli aj existujúce prezentačné a koncepčné materiály, vrátane územnoplánovacej dokumentácie. Ďalšie informácie boli získané formou prieskumov v teréne, rozhovorov s verejnosťou a predstaviteľmi obce a z dotazníkového prieskumu. Informácie pre analýzy regionálneho kontextu sme čerpali z rozvojových dokumentov regionálnej úrovne (Program hospod. a sociál. rozvoja NSK a ďalších zdrojov uvedených v kap. 1.3).

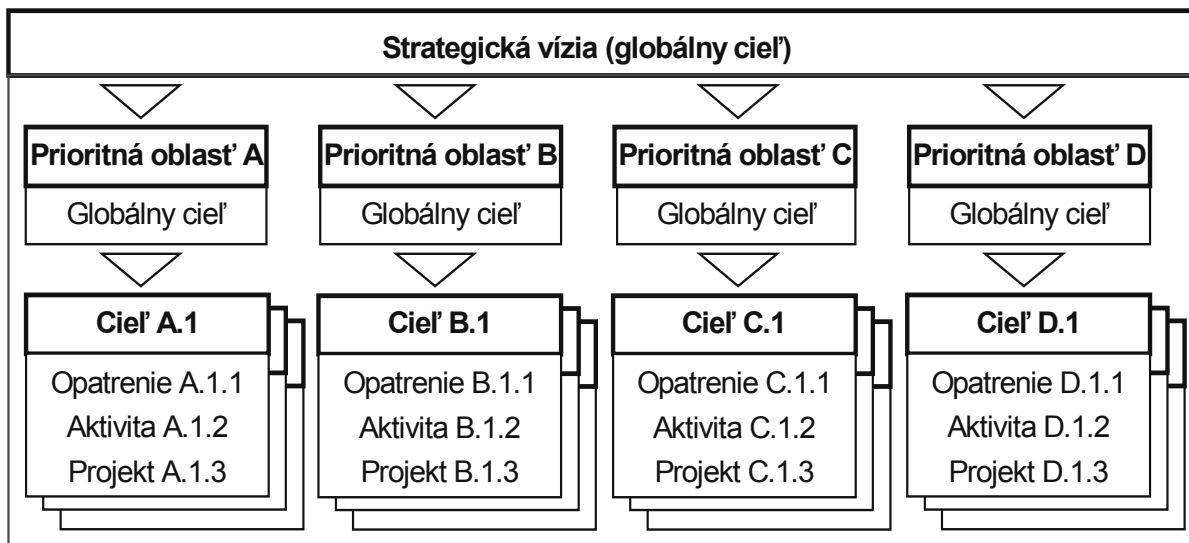
Ďalším krokom bola syntéza parciálnych analýz použitím štandardnej metódy strategického plánovania – SWOT analýzy. Výsledkom bola strategická diagnostika obce, nevyhnutná pre stanovenie rozvojových cieľov.

V nasledujúcej etape, ktorá prebiehala sčasti súbežne s analytickou fázou, sme pristúpili k definovaniu rozvojovej stratégie, pozostávajúcej zo strategickej vízie podrobnejšie definovanej vo forme sústavy strategických cieľov.

V poslednej plánovacej etape boli stanovené niektoré konkrétne krátkodobé kroky (akčné plány a projekty), ktoré majú viesť k naplneniu vízie a dlhodobých zámerov. V prílohe tejto dokumentácie je preskúmaná väzba na priority, opatrenia a podporované aktivity relevantných programových dokumentov.

Z podstaty strategického plánovania vyplýva hierarchická štruktúra programového dokumentu, ktorá smeruje od všeobecného ku konkrétnemu, resp. od celkového k špecifickému. Hierarchia začína globálnym cieľom strategickej vízie, pokračuje strategickými cieľmi rozdelenými podľa priorít a uzatvára ju sústava opatrení, projektov a aktivít zhrnutých v akčných plánoch. Tomu zodpovedajú aj rozličné časové horizonty – strategickú časť tvoria dlhodobé ciele, na rozdiel od operatívnej časti s konkrétnymi opatreniami realizovateľnými počas kratšieho obdobia.

Princíp hierarchickej štruktúry strategického plánu



Udržateľný rozvoj a vplyv návrhov na životné prostredie

Aplikáciu princípov udržateľného rozvoja na úrovni obcí a miest predstavuje Miestna agenda 21, ktorá je programom udržateľného rozvoja pre 21. storočie a zahŕňa komunitné aktivity pre miestnu úroveň. Tieto princípy a postupy boli využité a rozvinuté aj pri spracovaní Programu rozvoja obce Močenok. Viaceré navrhované aktivity majú potenciál prispieť k ekologickejším systémom hospodárenia so zdrojmi (cieľ 4.6).

Program rozvoja obce Močenok nezahŕňa projekty, ktoré by vytvárali rámec na schválenie navrhovaných činností podliehajúcich posudzovaniu vplyvov na životné prostredie, uvedených v prílohe č. 8 Zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie č. 24/2006 Z. z. Z tohto dôvodu programový dokument nepodlieha posudzovaniu strategických dokumentov v zmysle §4 a 5 uvedeného zákona.

1.3 Zhodnotenie predchádzajúcich lokálnych plánovacích dokumentov

Dôvodom pre vypracovanie programu rozvoja bola potreba komplexného strategického rozvojového dokumentu pre strednodobý až dlhodobý plánovací horizont, ktorý by pokrýval aspekty sociálneho, ekonomického, kultúrneho a inštitucionálneho rozvoja. Tieto aspekty boli riešené len v krátkodobom pláne „Rozvojový plán obce Močenok do roku 2006“, ktorý vypracovala obec v roku 2004 (t.j. do konca volebného obdobia). Rozvojový plán len čiastočne spĺňal kritériá programového dokumentu lokálnej úrovne v zmysle Zákona o podpore regionálneho rozvoja (§10). Tento plánovací dokument však bol použitý ako zdroj informácií o realizovaných opatreniach, pričom niektoré z dosiaľ nerealizovaných zámerov, ktoré sú naďalej rozvojovými prioritami, boli zapracované do aktuálneho programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Rozvojový plán obsahuje spolu 29 návrhov konkrétnych opatrení pre oblasť dopravy, technickej infraštruktúry, priemyslu, výstavby, sociálnej infraštruktúry a služieb, ako aj zoznam 32 pripravovaných a realizovaných stavieb (investičný plán).

V roku 2004 boli zahájené práce na spracovaní nového územného plánu obce, v súčasnosti sú dokončené prieskumy a rozbory. Predchádzajúci územný plán, spracovaný v roku 1989, nespĺňal aktuálne kritériá na územnoplánovaciú dokumentáciu a nezachytával zmeny spoločensko-ekonomickej situácie. V uplynulom období usmerňovala obec územný rozvoj len prostredníctvom systému územného rozhodovania na základe urbanistických štúdií.

1.4 Zoznam východiskových dokumentov a zdrojov informácií

Vstupné informácie a koncepcné materiály o obci

- Rozvojový plán obce Močenok do r. 2006. Obec Močenok, 2004.
- Prieskumy a rozbor k Územnému plánu obce Močenok. Nitra : Avenir, 2005.
- História a súčasnosť obce Močenok, Obecný úrad Močenok, 2003.
- Prognostické údaje podporujúce vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja a obce. MVR, 2003.
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001. Štatistický úrad SR, 2002.
- Atlas obcí Slovenska podľa rodinných a demografických charakteristík, Bratislava : MŠSR, 1996.
- Vlastivedný Slovník obcí na Slovensku - III. diel. Bratislava : Veda, 1976.

Rozvojové stratégie a sektorové politiky na regionálnej a národnej úrovni

- Národný strategický referenčný rámec SR na roky 2007-2013
- Regionálny operačný program SR-juhozápad na roky 2000-2006
- Program rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2003-2013
- Koncepcia rozvoja hospodárstva Nitrianskeho kraja, Regionálne združenie Váh-Dunaj-Ipeľ, 2002.
- Koncepcia rozvoja životného prostredia, humanitárnej pomoci a ochrany obyvateľstva Nitrianskeho kraja, Regionálne združenie Váh-Dunaj-Ipeľ, 2002.
- Koncepcia rozvoja kultúry, vedy a vzdelávania v Nitrianskom kraji, Regionálne združenie Váh-Dunaj-Ipeľ, 2002.
- Regionálny operačný program Nitrianskeho kraja na roky 2002-2006.

Metodické podklady

- Metodická príručka pre vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja, 2004.
- McSweeney, E. Obecné strategické plánovanie, miestny ekonomický rozvoj a facilitovanie procesu. Kanadský urbanistický inštitút, 2001.
- Miestna Agenda 21 na Slovensku. Metodická príručka. Bratislava : REC, 2003.
- Príručka pre mikroregióny a obce na prípravu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Enterplan, 2002.
- Zamkovský, J. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja – význam, štruktúra a základné metodické tézy. Banská Bystrica : CEPA, 2004.
- Coplák, J. Metodika pre spracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta.

1.5 Zoznam použitých skratiek

EAGGF – Európsky poľnohospodársky a garančný fond

ERDF – Európsky fond regionálneho rozvoja

ESF – Európsky sociálny fond

MVRR – Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja

NSK – Nitriansky samosprávny kraj

OP – operačný program

POD – Program obnovy dediny

PRO, PHSR – program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

PRSK – program hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja

ROP – regionálny operačný program

RRA – regionálna rozvojová agentúra

SOP – sektorový operačný program

ŠFRB – Štátny fond rozvoja bývania

NSK – Nitriansky samosprávny kraj

ÚPN – Územný plán

ÚPSVaR – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

2. Profil obce Močenok

2.1 Všeobecná charakteristika obce

Obec Močenok leží v Podunajskej nížine, na juhozápadnom okraji Nitrianskej pahorkatiny, v plytkej doline Dlhého kanála. Reliéf územia je v južnej časti katastra rovinatý, vo zvyšnej časti je mierne zvlnený, s kolísaním nadmorskej výšky od 135 do 183 m., stred obce je vo výške 141 m.n.m. Podložie tvoria panónske sedimenty so silnou sprašovou pokrývkou. Väčšina územia je odlesnená a intenzívne poľnohospodársky využívaná, porast dubového lesa sa nachádza len na úbočí vo východnej časti katastra. Z hľadiska klimatických podmienok patrí obec do najteplejšej a najsuchšej oblasti SR, s priemernou ročnou teplotou 10 °C a ročným úhrnom zrážok 550 mm.

Na základe administratívneho členenia z roku 1996 bola obec Močenok začlenená do Nitrianskeho kraja a okresu Šaľa. Tým sa obnovil stav spred roka 1960. V rokoch 1960–1996 obec patrila do okresu Nitra a na vyššej hierarchickej úrovni administratívno-správneho členenia bola súčasťou Západoslovenského kraja.

Obec má výhodnú polohu voči významným ekonomickým centráм, v strede trojuholníka tvoreného mestami Šaľa, Nitra a Sereď. Toto územie sa vyznačuje vysokou hustotou sídelnej siete a v rámci územia SR dosahuje aj pomerne vysokú hustotu osídlenia. Obec má tiež výhodnú polohu vo vzťahu k dôležitému cestnému koridoru – rýchlostnej ceste spájajúcej mestá Nitra a Trnava s prepojením na Bratislavu.

Na základe počtu obyvateľov (4370 v r. 2005) sa obec zaraďuje do kategórie veľkých vidieckych obcí. Spolu s obcou Horná Kráľová (od r. 1991 samostatná), s ktorou je urbanisticky zrastená, vytvára významné vidiecke centrum s celkovým počtom 6400 obyvateľov. Obec Močenok je jednou z najväčších obcí v SR, ktoré nemajú štatút mesta.

Katastrálne územie obce s celkovou výmerou 4699 ha je kompaktné a z hľadiska výmery je najväčším katastrálnym územím v celom okrese Šaľa. Do katastrálneho územia Močenok zasahuje 90% plochy rozsiahleho výrobného areálu priemyselného podniku Duslo Šaľa, ktorý je od hranice zastavaného územia obce je vzdialený len 4 km. Okrem zastavaného územia samotnej jadrovej obce sú ďalšími sídelnými jednotkami menšie osady Gorazdov, Nový Svet a Síky.

2.2 Socioekonomická analýza regiónu

Šaliansko-nitriansky región má z hľadiska štruktúry ekonomických aktivít priemyselnopoľnohospodársky charakter. Zastúpený je hlavne potravinársky priemysel (Heineken – pivovar, Víno Nitra, Nipek – nitrianske pekárne, Míva – mlyn, Nutricia Dairy – mliekareň) a chemický priemysel (Duslo, Plastika Nitra). Najväčším podnikom Nitrianskeho kraja je Duslo Šaľa (v rámci SR je 19. najväčším podnikom).

Okresy Nitra a Šaľa sú najpriemyselnejšími časťami Nitrianskeho kraja, ostatné okresy majú výrazne vyšší podiel poľnohospodárskej výroby na tvorbe HDP. Tieto dva okresy súčasne tvoria hospodárske a sídelné ťažisko kraja, čo sa prejavuje aj vyššou hustotou

obyvateľstva (187 obyv. na km² v okrese Nitra a 153 obyv. na km² v okrese Šaľa, pričom priemerná hustota obyv. za celý kraj je len 113 obyv. na km²). Nitriansky kraj so 713 422 obyvateľmi je 3. najväčším krajom v SR a na celkovom počte obyvateľov SR sa podieľa 13,3%.

Podiel Nitrianskeho kraja na tvorbe HDP štátu je na úrovni 11,5%. V porovnaní s priemerom za SR je v Nitrianskom kraji nižšia priemerná mzda a vyššia nezamestnanosť. Príčinou tohto stavu je pokračujúca reštrukturalizácia a úpadok poľnohospodárskych podnikov pôvodne tradičného poľnohospodárskeho regiónu. Tieto tradície regiónu vyjadrovala aj lokalizácia vysokoškolského poľnohospodárskeho vzdelávania a výskumu, ako aj veľtrhu Agrokomplex do Nitry. V súčasnosti sa tieto inštitúcie úspešne modernizujú a získavajú komplexnejšie zameranie.

V prípade nezamestnanosti však možno sledovať pozitívny vývoj – od roku 2001, keď miera nezamestnanosti predstavovala 24,3%, sa výrazne znížila. V rámci nitrianskeho kraja majú najnižšiu mieru nezamestnanosti hospodársky najvyspelejšie okresy – Nitra, Nové Zámky a Šaľa.

Demografický vývoj v kraji v posledných 10 rokoch charakterizuje úbytok obyvateľov a zvyšujúci sa podiel poproduktívnej zložky obyvateľstva. Tento vývoj kopíruje aj okres Šaľa, kde v rokoch 1991-2001 došlo k úbytku 0,36% obyvateľov.

Hospodárska základňa v poslednom období aj vďaka externým rozvojovým impulzom prejavuje známky oživenia a prechodu na sofistikovanejšie druhy výroby s vyššou pridanou hodnotou. V Trnavskom kraji sa etabloval automobilový závod PSA a v ďalších mestách vznikli subdodávateľské podniky, pričom ďalšie vznikajú aj v Nitrianskom kraji (Visteon), vďaka dobudovanému spojeniu oboch krajských miest rýchlostnou komunikáciou.

Medzisídelné väzby

Pre vývoj obce sú dôležité lokálne kontexty, dané ekonomickými a sociálnymi väzbami s okolitými obcami, ktoré sú podmienené historickým vývojom, administratívno-správnym systémom a prírodnými podmienkami. Močenok má v sídelnom systéme významné postavenie, ktoré v období uplatňovania koncepcie strediskovej sústavy osídlenia v 70. a 80. rokoch 20. stor. bolo administratívne vyjadrené štatútom strediska miestneho významu. V dôsledku blízkosti ďalších stredísk vyššieho významu (Šaľa), ktoré obmedzujú možnosti rozvoja strediskových funkcií, súčasťou záujmového územia obce Močenok bola (okrem pričlenenej obce Horná Kráľová) len obec Hájske. Tieto väzby ostali zachované aj po zrušení strediskovej sústavy. Obec svojim katastrálnym územím susedí ďalej s obcami Jarok, Šoporňa, Cabaj-Čápor.

Z hľadiska dochádzky za prácou a vybavenosťou sú významné najmä väzby na mesto Šaľa, ktoré je súčasne najbližším mestom (13 km – centrum, 6 km – Duslo). V minulosti však obec bola pričlenená k okresu Nitra (18 km), kde sídlila aj administratíva a občianska vybavenosť s pôsobnosťou pre obyvateľov obce Močenok. Prekrývanie záujmových území viacerých miest znamená viac možností pracovného uplatnenia a dobrú dostupnosť

občianskej vybavenosti, na druhej strane, problémy spôsobujú časté zmeny administratívnej príslušnosti.

V poslednom období sa rozvíja medziobecná spolupráca. Obec Močenok je od roku 2004 členom mikroregiónu obcí ležiacich na ľavej strane Váhu (Hájske, Horná Kráľová, Močenok, Trnovec n/V., Selice) – spoluprácu zastrešuje RRA Šaľa.

V roku 2003 založili mesto Šaľa, obce Močenok, Šoporňa a Horná Kráľová záujmové združenie Aquasport na prevádzku krytej plavárne v areáli Dusla.

Obec má od roku 2002 nadviazanú medzinárodnú družbu s poľskou obcou Staporków, intenzita vzájomných vzťahov a spolupráce je však pomerne nízka.

2.3 História obce a pamiatky

Historický vývoj

Historický pôvod obce Močenok siaha až do čias Veľkomoravskej ríše. Je to miesto s bohatými dejinami, ako i kultúrnou a cirkevnou tradíciou. Späté je so sv. Klementom, ktorého ostatky zanechali sv. Cyril a Metod na území patriacom veľmožskému rodu Gorazdovcov. Z tohoto rodu pochádzal aj známy učeník sv. Gorazd, ktorého tradícia sa v obci uctieva.

Archeologické nálezy potvrdili osídlenie územia už v mezolite, v staršej dobe bronzovej; z doby rímskej pochádza žiarové pohrebisko, vo veľkomoravskej dobe tu bolo slovanské sídlisko. Prvé zmienky o obci sa nachádzajú v zakladacej listine Zoborského kláštora z roku 1113 pod názvom Mussenic. Obec najprv patrila nitrianskemu hradu, potom Zoborskému kláštoru, r. 1363 ju mal v zálohe kastelán Trenčianskeho hradu, r. 1494 ju získalo nitrianske biskupstvo. V roku 1530 a 1598 obec vypálili Turci a cisárski Valóni. V roku 1606 sa stala strediskom biskupského panstva, ktoré vtedy okrem Močenka tvorili aj obce Kráľová, Jarok a Čápor. V roku 1623 udelil cisár Ferdinand II. obci právo vyberať mýto. V roku 1650 získala trhové právo, r. 1651 jarmočné právo, na základe ktorého sa mohlo konať až 7 slobodných jarmokov ročne. Vďaka týmto výsadám sa Močenok vyvíjal ako zemepanské mestečko. V roku 1624 žilo v obci 100 rodín a okrem poľnohospodárstva sa rozvíjala výroba. Fungovali tu štyri dielne na spracovanie liadku, chmeľnica a pivovar. Podľa súpisu z rokov 1715 mala obec 43 domácností, v roku 1720 už 81 domácností. V rokoch 1780-86 sem boli dosídlení nemeckí osadníci. V roku 1787 mal Močenok 261 domov a 1590 obyvateľov, 1828 249 domov a 1746 obyvateľov. Rozvoj obce podporovala poloha pri starej hradskej ceste z Viedne do Pešti. V roku 1809 tu zriadili epidemickú nemocnicu na predchádzanie morovým epidémiám. V r. 1871 postavili tehelňu, ktorá dodávala stavebný materiál pre výstavbu významných stavieb (kostol, fara, biskupský kaštieľ, kláštor, zájazdový hostinec). V rokoch 1900 a 1912 v obci navrtali niekoľko artézskych studní pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

Na začiatku 20. storočia sa tu etablovala židovská komunita, ku ktorej sa hlásilo 252 občanov. Základné rozvrstvenie obyvateľov Močenka tvorili tri skupiny – veľkostatkári,

sedliaci a bezzemkovia. Za I. ČSR sa tu uskutočnili viaceré štrajky poľnohospodárskych robotníkov. Po II. svetovej vojne prebehla kolektivizácia poľnohospodárstva – JRD bolo založené r. 1949, ŠM r. 1945. V roku 1948 sa zmenil názov obce na Mučeníky, v roku 1951 na Sládečkovce. K pôvodnému názvu Močenok sa obec vrátila na základe miestneho referenda v roku 1992.

V 2. polovici 20. storočia sa realizovala výstavba výrobných objektov a občianskej vybavenosti. V roku 1959 tu bol postavený mlyn, v roku 1962 dostavali budovu novej základnej školy s telocvičňou, v roku 1966 dali do prevádzky cestu na Pereš, v roku 1973 odovzdali do užívania zdravotné stredisko, v 70. rokoch sa budovalo kúpalisko, v 80. rokoch sa obec plynofikovala a postavil sa vodovod, v 90. rokoch sa vybudovalo nové sídlo obecného úradu. V roku 1970 bola k Močenku pričlenená obec Horná Kráľová, ktorá sa opätovne osamostatnila v roku 1991.

Kultúrno-historické pamiatky

Prvá kresťanská sakrálna stavba vznikla v Močenku v 9. storočí a súvisí s príchodom sv. Cyrila a Metoda na územie Veľkej Moravy. Bol to drevený kostolík zasvätený sv. Klementovi, postavený pravdepodobne na mieste dnešnej kalvárie. Aj z písomných záznamov zo 14. a 15. storočia vyplýva, že tu bol kostol, stavba sa však nezachovala. Okrem archeologických nálezov sa na území obce zachovali nasledujúce architektonické pamiatky:

- = Kostol sv. Klementa – súčasný kostol je neskorobarokový, postavený v rokoch 1761-1765. Ide o pôvodne jednolodovú stavbu, rozšírenú v 20. storočí o bočné lode. Pred kostolom je Mariánsky stĺp z roku 1750 a kamenný kríž z roku 1763, v blízkosti sa nachádza Jaskyňa Panny Márie.
- = Kaplnka sv. Kríža – je to najstaršia zachovaná sakrálna pamiatka v obci, vybudovaná v roku 1729, rozšírená v roku 1747. Pod kaplnkou sa nachádza krypta, v ktorej je od roku 1827 uložené srdce nitrianskeho biskupa J. Klucha.
- = Kalvária – vybudovaná v roku 1852, leží na miernej vyvýšenine, na mieste pôvodného farského kostola a pravdepodobne aj prvého kostolíka z 9. storočia. Tvorí ju 14 kaplniek s vyobrazením krížovej cesty a Kaplnka Božieho hrobu, pred ktorou sú tri kríže s plastikami, znázorňujúce scénu ukrižovania.
- = Kaštieľ – vznikol ako letné sídlo nitrianskeho biskupa Palugyaya na mieste staršieho kaštieľa. Bol postavený v klasicistickom štýle v rokoch 1840-1845, dokončili ho až v roku 1850. Ide o štvorkrídlovú poschodovú budovu s prvkami iónskeho a dórskeho slohu, s dodatočne dostavaným bočným krídlom. Hlavné priečelie má uprostred a v nárožiach mierne rizality, ukončené tympanónom. V kaštieli bola aj biskupská knižnica, ktorá obsahovala viac ako 2000 latinských, nemeckých, maďarských a slovenských kníh. Historicky cennou súčasťou kaštieľa je domáca kaplnka s oltárom sv. Kríža. Ku kaštieľu prilieha chránený historický park s výmerou 6 ha.
- = Kláštor – budova bývalého kláštora a dievčenskej ľudovej školy bola postavená

v roku 1897 v klasicisticko-eklektickom štýle. V súčasnosti sa využíva pre potreby kultúrneho strediska.

- = Kaplnka sv. Urbana – baroková kaplnka je postavená vo viniciach, pochádza polovice 18. storočia.
- = Morový stĺp – postavený roku 1851 na počesť obetí epidémie cholery, je zasvätený Najsvätejšej Trojici. Nachádza sa v parku pri reštaurácii Elsa.

2.4 Obyvateľstvo a demografická situácia

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, no sčasti je aj odrazom postavenia obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

Obec dlhodobo vykazuje kontinuálny rast počtu obyvateľov, situácia sa mení len v posledných desaťročiach. Počas 150-ročného obdobia až do 60. rokov 20. storočia počet obyvateľov kontinuálne a rýchlo stúpal. Dynamiku tohto procesu ilustruje nárast počtu obyvateľov medzi rokmi 1880 až 1961 až o 230%. Rozvoj obce Močenok bol v 1. polovici 20. storočia ešte dynamickejší než rozvoj mesta Šaľa – medzi rokmi 1910 až 1948 mal Močenok viac obyvateľov ako Šaľa.

Od 70. rokov dochádza k poklesu počtu obyvateľov. Príčinou tohto vývoja bol silnejúci odlev obyvateľov do intenzívne sa rozvíjajúcich centier priemyslu, podporovaných systémom centrálneho plánovania a rozmiestňovania investícií. Obyvatelia z vidieka sa sťahovali najmä do mesta Šaľa a tiež Serede a Nitry, ktoré v tomto období zaznamenávajú značný rast počtu obyvateľov vďaka masívnej bytovej výstavbe. Napriek tomu historicky najvyšší počet obyvateľov (7437) obec dosiahla v roku 1985; do tohto počtu však bola započítaná pričlenená obec Horná Kráľová.

Odlev obyvateľov je najsilnejší začiatkom 80. rokov, keď sa z obce ročne vysťahovalo 200-300 obyvateľov. K vyrovnaní migračných tokov dochádza až začiatkom 90. rokov – v rokoch 1992 a 1993. V ďalších rokoch (s výnimkou roku 2003) už prevláda počet prisťahovaných (resp. prihlásených na trvalý pobyt) nad počtom odsťahovaných.

Značné zmeny sa týkajú aj prirodzeného pohybu obyvateľstva. Pokiaľ v 1. polovici 80. rokov natalita výrazne prekračovala úroveň mortality, začiatkom 90. rokov počet narodených zreteľne klesá a od roku 1993 dochádza k prirodzenému úbytku obyvateľov, t.j. počet narodených je nižší než počet zomrelých (s výnimkou rokov 1995 a 2005).

Možno konštatovať, že v posledných 7-10 rokoch je počet obyvateľov stabilizovaný na úrovni 4300 obyvateľov a mierne rastie. Prírastky z migrácie kompenzujú prirodzený úbytok obyvateľov. V oboch zložkách pohybu obyvateľstva sa však vyskytujú značné medziročné výkyvy, ktoré sťažujú odhady vývoja počtu obyvateľov do budúcnosti.

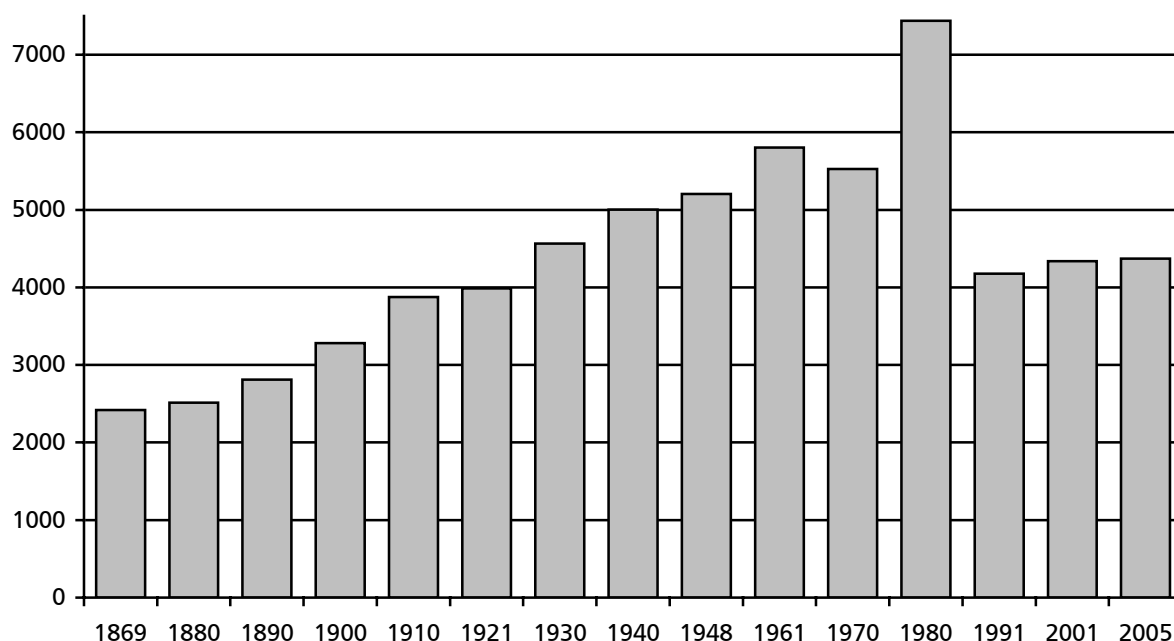
Z hľadiska prognózovania budúceho demografického vývoja má vysokú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ podľa údajov posledného sčítania ľudu dosahuje za celú obec hodnotu 89. Podľa všeobecnej

interpretácie by hodnoty vyššie ako 100 mali zodpovedať dlhodobejšiemu výhľadu prirodzeného prírastku počtu obyvateľov. Z toho vyplýva, že stabilné prirodzené prírastky nemožno očakávať ani v blízkej budúcnosti. V porovnaní s ďalšími obcami okresu je však situácia priaznivejšia z hľadiska zložky predproduktívneho obyvateľstva, ktorá za obec Močenok predstavuje 19,9%, čo je viac ako okresný priemer (17,9%) a dokonca predstihuje i ukazovateľ pre mesto Šaľa (19,8%). Priaznivý je aj priemerný vek obyvateľov – 37 rokov (r. 2001). To je dôkazom atraktívnosti obce pre mladšie vekové skupiny obyvateľov a súčasne predstavuje ľudský kapitál pre zabezpečenie budúceho rozvoja.

Vývoj počtu obyvateľstva

Rok Sčítania obyv.	Počet obyvateľov	Rok	Počet obyvateľov
1869	2419		
1880	2515		
1890	2812		
1900	3282	1994	4225
1910	3874	1995	4247
1921	3988	1996	4248
1930	4564	1997	4231
1940	5003	1998	4262
1948	5207	1999	4289
1961	5804	2000	4306
1970	5529	2002	4360
1980(5)*	7437*	2003	4296
1991	4179	2004	4316
2001	4338	2005	4370

* vrátane m.č. Horná Kráľová



* 1980 - vrátane m.č. Horná Kráľová

Prirodzený a mechanický pohyb obyvateľstva

Rok	prihlásení	odhlásení	narodení	zosnulí	bilancia
1979	102	240	130	79	-87
1985	93	277	128	65	-121
1990	91	121	80	95	-45
1992	132	117	77	67	+25
1993	108	102	52	52	+6
1995	75	59	55	49	+22
2000	91	66	54	62	+17
2001	116	49	35	74	+28
2002	117	60	39	70	+26
2003	68	115	46	52	-53
2004	83	46	37	62	+12
2005	97	44	41	40	+54

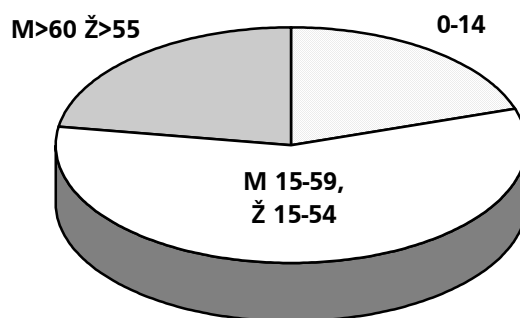
Zdroj: údaje obce

Z analýzy vyplýva, že v súčasnosti je možné zabezpečiť udržateľný rast počtu obyvateľov len ďalším posilnením migrácie smerom do obce, prisťahovaním nových obyvateľov. To je reálny predpoklad, vzhľadom k tomu, že v budúcnosti bude doznievať trend spätnej migrácie obyvateľov, ktorí sa v minulých desaťročiach odsťahovali do miest, a súčasne ho budú posilňovať suburbanizačné tendencie, prejavujúce sa v okolí väčších miest, schopných generovať hospodársky rast. K udržaniu a posilneniu uvedeného trendu by mal prispieť aj ekonomický rozvoj západoslovenského regiónu a najmä sídiel na spojnici miest Trnava a Nitra, súvisiaci s prílevom zahraničných investícií a vznikom nových prac. miest.

Skladba obyvateľov podľa vekových skupín

Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	4338
z toho muži	2113
z toho ženy	2225
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	865
Počet obyvateľov v produktívnom veku (M 15-59, Ž 15-54)	2489
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku (M>60, Ž>55)	973
nezistený vek	11

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001.



Obyvateľstvo je slovenskej národnosti. Slováci podľa údajov z roku 2001 tvoria 97% obyvateľov (abs. 4208 obyv.). Ostatní sa hlásia k maďarskej národnosti (64), rómskej národnosti (24), českej a moravskej národnosti (23).

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva tiež homogénna. Až 94% všetkých obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi. Miera religiozity je výrazne vyššia ako v iných obciach.

Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	rímskokatol. cirkev	evanjelická cirkev a.v.	iné	nezistené vyznanie	bez vyznania
	4082	14	31	14	67

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001.

Rodinná charakteristika obce

Podiel na celku domácností	% úplných rodín	% neúplných rodín	% viacdenných rodín (3 a viac)	% spoločne býv. domácností
	48,0	3,8	8,7	23,6

Zdroj: Atlas obcí Slovenska podľa rodinných a demografických charakteristík, 1996.

Podľa rodinnej charakteristiky patrí obec Močenok medzi zmiešané obce, s vyrovnaným uplatnením tradičných a moderných modelov fungovania rodiny.

Vzdelanostná úroveň obyvateľov

Dosiahnuté vzdelanie	
Základné	1198
Učňovské (bez maturity)	1133
Stredné odborné (bez maturity)	93
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	224
Úplné stredné odborné (s maturitou)	457
Úplné stredné všeobecné	146
Vyššie a vysokoškolské	168
Ostatní a deti do 15 rokov	754

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

2.5 Trh práce a sociálna situácia

Hlavným pilierom zamestnanosti pre obyvateľov obce, ako aj pre celý okres Šaľa, je výrobný podnik Duslo a jeho dcérske spoločnosti. Podnik poskytuje zamestnanie pre 350 obyvateľov obce Močenok, ďalších 250–300 obyvateľov pracuje v dcérskych spoločnostiach a podnikoch situovaných v rámci jeho výrobného areálu. Podnik je v súčasnosti stabilizovaný a v posledných rokoch počet zamestnancov výraznejšie neznižoval. Podľa rozvojovej stratégie podniku sa ani v budúcnosti nepredpokladajú zmeny v počte zamestnancov.

Významným miestnym zamestnávateľom je Poľnohospodárske družstvo Močenok. Celkovo má 205 zamestnancov (vrátane hospodárskych dvorov v obciach Hájske a Horná Kráľová), z toho obyvatelia obce Močenok obsadzujú väčšinu pracovných miest. Ide prevažne o stálych zamestnancov, v budúcnosti sa však predpokladá zvýšenie podielu sezónnych pracovníkov pri celkovej redukcii zamestnanosti.

Ďalšie pracovné príležitosti vytvárajú živnostníci a menšie firmy – v obci má sídlo alebo prevádzku viac ako 100 podnikateľských subjektov pôsobiach v oblasti remeselnej výroby, obchodu a služieb. Z nich najväčšie zamestnávajú 30-50 ľudí (stavebno-montážna firma Kora – 40-50 zam., stavebné zámočníctvo Demo – 30-40 zam., Pekáreň Hochel – 10-15 zam., montážno-stavebná firma Monstav – 20 zam.).

Z celkového počtu 4338 obyvateľov je ekonomicky aktívnych 2083 (48%). Miera nezamestnanosti sa v posledných rokoch udržiava na relatívne stabilnej úrovni, s tendenciou mierneho poklesu. V súčasnosti je v obci asi 220 nezamestnaných, čo predstavuje 10% ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Oproti údajom z roku 2003 sa nezamestnanosť znížila (v marci 2003 bolo v evidencii nezamestnaných 372 obyvateľov = 18,1%, do septembra 2003 počet klesol na 286 = 13,9%), čiastočne aj v dôsledku administratívnych opatrení (sprísnenie podmienok registrácie nezamestnaných). Miera nezamestnanosti je však pod okresným priemerom. Obec v rámci aktivačných prác angažuje 60 nezamestnaných pri úpravách verejných priestranstiev, ďalších asi 25 nezamestnaných využíva Pastoračné centrum (údaje za r. 2006).

Viac ako polovica zamestnaných ekonomicky aktívnych obyvateľov za prácou odchádza mimo obec (955 obyvateľov). Okrem podniku Duslo a iných podnikov v Šali sú ďalšími cieľovými miestami odchádzky obyvateľov za zamestnaním rôzne organizácie a podniky v meste Nitra. V minulosti časť obyvateľov pracovala aj v priemyselných podnikoch v Sereďi (niklová huta), v poslednom období nachádza časť obyvateľov pracovné uplatnenie v nových podnikoch v Trnave. Vzhľadom k špecializácii miestnej pracovnej sily na chemickú výrobu, pracovalo v podniku Istrochem Bratislava (predtým CHZJD) až 160 obyvateľov obce. Vďaka dobrej dopravnej dostupnosti za prácou do Bratislavy v súčasnosti dochádza asi 50 obyvateľov obce.

Vo verejných službách obce je asi 100-120 pracovných miest (miestna administratíva a verejnoprospešné služby, školstvo, zdravotníctvo, kultúra). Podľa údajov z posledného sčítania z roku 2001 väčšina obyvateľov pracovala v súkromnom sektore – 1132 obyvateľov, vo verejnom sektore 730 obyvateľov.

Výskyt sociálno–patologických javov (krádeží, vandalizmu, neusporiadaného životného štýlu) je minimálny a nepredstavuje závažnejší problém. Verejný poriadok zabezpečuje obecná polícia (4 policajti), v minulosti bolo v obci aj obvodné oddelenie štátneho policajného zboru.

2.6 Produkčné aktivity

V katastri obce sa nachádza priemyselný podnik Duslo, a.s. Šaľa, vybudovaný v 60. rokoch. Na základe kritéria počtu pracovníkov – 3892 a ročných tržieb – 9,7 mld. Sk (podľa údajov z r. 2002) je najväčším priemyselným podnikom v Nitrianskom kraji. Podnik sa orientuje na chemickú výrobu v segmente dusíkatých a kombinovaných priemyselných hnojív, močoviny, pesticídov a ďalších výrobkov organickej a anorganickej chémie. V areáli vzniklo viacero dcérskych spoločností a podnikov (Eldus – údržba technologických zariadení, Invest – stavebná výroba, Best) zabezpečujúcich dodávateľské činnosti pre Duslo.

Okrem uvedených priemyselných podnikov sú v obci už len menšie remeselné-výrobné prevádzky drobných podnikateľov – Movychem (výroba náterov, lepidiel a tmelov), stavebno-montážna firma Kora, Pekáreň Hochel, montážno-stavebná firma Monstav, firma Smes (výroba, predaj a servis zvárackej techniky), Mäspoma (výroba a distribúcia korenín), Gabra – výroba ponožiek, výroba dekoratívnych predmetov z kameňa, stavebné zámočníctvo Demo, sklenárske a stolárske práce, kovovýroba (Lenčేశ), široké spektrum výrobných služieb poskytuje spol. Helleri. Ďalšie podnikateľské subjekty sú uvedené v kapitole komerčná vybavenosť.

Poľnohospodársku výrobu v území realizuje Poľnohospodárske družstvo Močenok. Družstvo bolo založené v roku 1949 a ako jedno z mála poľnohospodárskych podnikov regiónu úspešne prekonalo obdobie ekonomickej transformácie a v súčasnosti je jedným z najvýznamnejších hospodárskych subjektov a zamestnávateľov v obci. Naďalej je schopné investovať do technologickej modernizácie a rozvoja, hospodárenie je dlhodobé ziskové a v súťažiach sa umiestňovalo na popredných miestach. V rastlinnej výrobe sa orientuje na pestovanie pšenice, jačmeňa, kukurice, cukrovej repy a slnečnice. Družstvo hospodári na 4953 ha pôdy, ďalších 808 ha pôdy vo vlastníctve Biskupstva Nitra obhospodaruje spoločnosť FaRM s.r.o. so sídlom v Nitre. Okrem toho na pôde podnikajú niekoľkí samostatne hospodáriaci roľníci.

Intenzívnu rastlinnú výrobu okrem výhodných klimatických podmienok a kvality pôdy podporujú hydromelioračné opatrenia (závlahy) na 90% výmery poľnohospodárskej pôdy. Živočíšna výroba sa uskutočňuje v jednom hospodárskom dvore na území obce – chov 600 ks dojníc. Ďalšie hospodárske dvory PD Močenok s chovom ošípaných sú situované v obciach Horná Kráľová a Hájske.

Miestnu hospodársku základňu tvoria životaschopné podniky, ktoré úspešne prekonali obdobie ekonomickej transformácie. Napriek vzniku viacerých menších podnikateľských subjektov sa hospodárska základňa naďalej vyznačuje závislosťou od dominantného priemyselného podniku (Duslo).

2.7 Nekomerčná vybavenosť, verejné a sociálne služby

V obci sú zastúpené všetky základné zariadenia sociálnej vybavenosti v oblasti školstva, zdravotníctva a verejnej správy. Z hľadiska priestorovej lokalizácie sú sústredené v centre

obce.

Zdravotníctvo

V roku 1997 obec prevzala miestne zdravotné stredisko, v súčasnosti v ňom ordinujú dvaja obvodní lekári, dvaja pediatri, dvaja zubní lekári, gynekológ, ortopéd, rehabilitačný lekár, poskytuje sa tu i liečba akupunktúrou, rehabilitácie. V budove sa nachádza lekáreň. Podnik Duslo prevádzkuje vlastné závodné zdravotné stredisko (polikliniku).

Sociálne služby

V obci sa nachádza viacero zariadení poskytujúcich sociálne služby obyvateľom a špecifickým skupinám klientov. Obec zabezpečuje opatrovateľskú službu.

Centrum sociálnych služieb je v prevádzke od roku 2004, spravuje ho nezisková organizácia Domov na polceste Horné Saliby. Zariadenie poskytuje trvalú 24-hodinovú starostlivosť 18 klientom a 8 klientom umožňuje navštevovať denný stacionár. V budúcnosti sa počíta s vybudovaním nových objektov a rozšírením kapacity ubytovacej časti na 100 osôb. Cieľovými skupinami klientov sú dlhodobo chorí alebo osamotení seniori.

Domov dôchodcov Milosrdného samaritána je po rekonštrukcii v prevádzke od roku 1996 v časti areálu kaštieľa. Zariadenie je od roku 2002 v správe obce Močenok. Poskytuje ubytovanie pre 40 obyvateľov a zabezpečuje tiež stravovanie aj pre ďalších ťažko telesne postihnutých občanov.

Komunita kráľovnej pokoja je zriaďovateľom a prevádzkovateľom zariadenia pre dospelé siroty v krízových situáciách, po ukončení ústavnej výchovy. V súčasnosti poskytuje ubytovanie 58 chlapcom z detských domovov po dovŕšení veku 18 rokov. Objekt je majetkom nitrianskeho biskupstva.

Školstvo

Na základe zákona o prechode kompetencií na obce, mestá a VÚC prešla v roku 2002 zriaďovateľská funkcia vo vzťahu k základným a materským školám z okresného úradu na obec.

V obci je plnoorganizovaná základná deväťročná škola. Súčasťou areálu ZŠ sú tri pavilóny, školská družina, jedáleň a telocvičňa. V šk. roku 2005/06 mala ZŠ 555 žiakov organizovaných v 23 triedach. Počet žiakov v posledných rokoch pozvoľna klesá. Aktuálny počet žiakov prihlásených do 1. ročníka (58) však umožňuje otvorenie a efektívne prevádzkovanie 2 tried v ročníku. Výučbu zabezpečuje 32 členov pedagogického zboru, z toho 30 učiteľov a 2 vychovávateľky. Základná výučba je rozšírená o výučbu informatiky a angličtiny, súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je uchovávanie miestneho folklóru a cyrilometodskej tradície.

Väčšina žiakov bola zapojená do záujmovej činnosti v 22 záujmových krúžkov v Stredisku záujmovej činnosti Slniečko. Stredisko vzniklo ako náhrada za Centrum voľného času Úsmev, zrušené vo februári 2005. Okrem možností pre záujmovú činnosť počas školského

roka v roku 2005 zrealizovalo letný táborový program pre deti. Stredisko vydáva vlastný časopis, deti vystupujú na rôznych podujatiach (ku Dňu matiek, vystúpeniach pre dôchodcov, Vianočnej akadémii).

Žiaci ZŠ sa zapájajú do predmetových olympiád a súťaží, kde dosahujú dobré umiestnenie. Pri ZŠ pôsobí tiež školské športové stredisko, kde pod vedením kvalifikovaných trénerov cvičia mladé hádzanárky, futbalisti a stolní tenisti.

Predškolskú výchovu zabezpečuje materská škola, v súčasnosti ju navštevuje 120 detí, z toho v šk. roku 2004/05 bolo novozapísaných 53 detí. Zvýšený záujem o predškolskú výchovu v posledných rokoch nie je možné uspokojiť pre obmedzenú kapacitu zariadenia, časť záujemcov je preto odmietnutá. Zariadenie bolo vybudované v roku 1985 a jeho kapacita je 103 detí. Prevádzku zabezpečuje 13 pracovníkov, z toho 8 pedagogických.

Zariadenia pre kultúru a šport

Obec v súčasnosti disponuje dobrou materiálnou základňou pre napĺňanie kultúrnych potrieb obyvateľov. Je tu moderný kultúrny dom, v ktorom sú pravidelné filmové predstavenia. Kinosála má kapacitu 300 divákov, je tu aj javisko s osvetľovacou technikou, ktorá umožňuje usporadúvať rôzne kultúrne podujatia, ako sú vystúpenia folklórnych súborov, tanečných skupín, spevákov a divadelných súborov. Je tu tiež pracovisko televízneho štúdia (TV Močenok).

Ďalším zariadením je kultúrne stredisko, situované v historickom objekte kláštora. Sídli tu viaceré súbory a spolky (uvedené v kapitole kultúra a spoločenský život), klub kresťanskej mládeže a pastoračné centrum. Kultúrne stredisko ďalej zabezpečuje prevádzku knižnice s knižným fondom v počte 10 tis. titulov.

V obci sú 2 futbalové štadióny – starší obecný, novší sa nachádza v športovom areáli Lúčky – jeho zriaďovateľom je Športový klub Močenok. Okrem futbalového ihriska sú tu aj tenisové kurty, súčasťou areálu je športová klubovňa Orlík s kanceláriami, barom, hygienickým príslušenstvom, bazénom a saunou. V obci je tiež viacúčelová športová hala, uvedená do užívania v roku 2004.

Obyvatelia obce a pracovníci podniku Duslo majú zvýhodnené podmienky pri využívaní krytej plavárne, ktoré vyplývajú z členstva obce Močenok v združení Aquasport.

Ďalšie nekomerčné služby zabezpečuje obec – miestnu administratívu, obecnú políciu, verejnoprospešné služby, vrátane investičnej výstavby (podrobnejšie v kapitole štruktúra a činnosť samosprávy); je tu tiež sídlo farského úradu.

2.8 Komerčná vybavenosť

V obci je široké spektrum prevádzok obchodu a služieb. Väčšinou ide o menšie prevádzky lokalizované v samostatných objektoch a v rámci rodinných domov. Integrovanými zariadeniami obchodu a služieb sú len nákupné stredisko a dom služieb (v bývalej budove obecného úradu). Väčšina prevádzok sa nachádza v centre obce (ul. sv. Gorazda), prevádzky výrobo-remeselných služieb sa nachádzajú v okrajových častiach a na

Nitrianskej ulici. Špecializované a veľkokapacitné zariadenia obchodu sú dobre dostupné v mestách Šaľa a Nitra. V oblasti maloobchodu je registrovaných 34 podnikateľských subjektov, v oblasti služieb pre obyvateľstvo 43 subjektov a v oblasti stravovania a pohostinských služieb 7 subjektov.

Obchod

Maloobchodné zariadenia sú zastúpené 7 predajňami potravinárskeho tovaru, 3 predajňami kvetov, 2 predajňami rozličného tovaru, ďalej je tu železiarstvo (Tóth železoobchod), agroobchod, predaj mäsa, lekáreň, pekáreň, predaj ovocia, špecializované obchody – Tibi (priemyselný tovar - sklad), Ibex (podlahové krytiny), predaj pohrebných predmetov (obecná predajňa sv. Gorazda), čerpacia stanica pohonných hmôt, predaj náhradných dielov do automobilov (B&B Automax), PC-Technik (predaj výpočtovej techniky a súvisiace služby), videopožičovňa, viacero predajní textilu, obuvi, odevov a galantérie. V rámci nákupného strediska (prevádzkuje Jednota s.d. Nitra) sa nachádzajú viaceré predajne spotrebného a priemyselného tovaru. V obci je menšie trhovisko. Špecifickými formami obchodu sú subjekty zamerané na výkup poľnohospodárskych produktov.

Ubytovacie a stravovacie zariadenia

V obci je viacero poskytovateľov pohostinských a stravovacích služieb rôzneho druhu a štandardu, viaceré kombinujú aj ďalšie služby – internet, zábavný program. Ide o nasledujúce prevádzky: pohostinstvo, Bar centrum, nočný discobar, Bastion club, reštaurácia Elsa, Internet centrum. Možnosti ubytovania poskytuje Penzión Anup a reštaurácia Elsa.

Ostatné služby

V segmente služieb pre obyvateľstvo sú zastúpené finančné služby – pošta, sporiteľňa, bankomat Ludovej banky, ďalej fotoateliér (Foto Color Pe-stra), kozmetický salón (Rena), fitness-štúdio, holičstvo-kaderníctvo, elektroslužby, krajčírstvo, pneuservis. Špecifické formy podnikových služieb reprezentujú autodopravcovia, poradenské služby, komerčný právnik.

2.9 Kultúra, šport a spoločenský život

Najvýznamnejším subjektom zastrešujúcim aktivity v oblasti kultúry a spoločenského života je Kultúrne stredisko. Poriada viacdnňové kultúrne podujatia pri príležitosti rôznych sviatkov – Dni obce Močenok, Festival Gorazdov Močenok, Hody na sviatok sv. Klementa, rôzne akcie počas fašiangového obdobia, stavenie „Mája“, oslavy na Deň matiek a Deň detí. Organizuje tiež ukážky zdobenia perníkov počas vianočných a veľkonočných sviatkov, stretnutia so spisovateľmi, športové akcie – turnaj v minifutbale.

Kultúrne stredisko ďalej poskytuje možnosti pre záujmovú činnosť detí, mládeže a dospelých. V r. 2005/06 boli otvorené nasledujúce krúžky: krúžok výpočtovej techniky

pre dospelých a mládež, detský krúžok moderného tanca, krúžok moderného tanca pre mládež a dospelých, detský folklórny súbor Močenečka, krúžok mažoretiek, krúžok hudobnej výchovy, ochotnícky divadelný krúžok pre dospelých, kurz šitia pre dospelých. Ďalej zabezpečuje cvičenia kalanetiky, stretnutia klubu zdravia, odborné prednášky na rôzne témy a kurzy. V areáli sa v letnom období uskutočňujú zábavy: majáles, svätajánska zábava, festivalová zábava, bartolomejská zábava a i. Medzi ďalšie činnosti kultúrneho strediska patrí prevádzka knižnice, vydávanie mesačníka Močenok, participácia na vysielaní TV Močenok.

Kultúrne telesá a súbory

- = Dychová hudba – dychovka má v obci 100 ročnú tradíciu (v roku 1906 bol v Močenku založený Hudobný krúžok Orla). Súbor dychovej hudby bol obnovený v roku 1964. Účinkuje na podujatiach v obci (Gorazdov Močenok) i mimo obce. Má 15 členov, mládež a deti hrajú v Malej dychovej hudbe Močenčanka.
- = Folklórne súbory – folklórna skupina Močenčanka vznikla v 60. rokoch, skupina vystupuje v tradičných močenských krojoch a účinkuje na súťažných prehliadkach, oslavách. Nacvičila celovečerný program a spoločný program s nitrianskym súborom Ponitran. V 90. rokoch vznikol detský folklórny súbor Močenečka.
- = Tanečná skupina eXjumpers – vznikla spojením a zmenou názvu pôvodných tanečných skupín Jumping a Jump!, založených v roku 1994. Členovia skupiny sa venujú rôznym štýlom moderného tanca a dosahujú úspechy na celoslovenských a medzinárodných súťažiach. Spolu s kultúrnym strediskom organizujú podujatia Jednoducho tanec a Street dance show.
- = Divadelný súbor pri Kultúrnom stredisku – činnosť obnovil v roku 1989 a nadväzuje na tradície dedinského ochotníckeho divadla. Divadelný súbor naštudoval viacero klasických divadelných hier, s ktorými pravidelne vystupuje na súťažiach ochotníckych súborov.
- = Močenská cimbalovka – nové hudobné teleso, vzniklo v r. 2006.
- = Ženský spevácky zbor – vznikol v r. 2004, spevokol má 17 členiek, ktoré sa orientujú na ľudové, vianočné a sakrálné piesne a vystupujú na miestnych podujatiach

Väčšina kultúrnych telies a súborov pôsobí pri Kultúrnom stredisku v rámci jeho krúžkovej činnosti.

Spoločenské organizácie a občianske združenia

- = Matica slovenská – z Močenka pochádza jeden zo zakladateľov Matice slovenskej; miestny odbor bol založený v r. 1990, jeho členovia sa podieľajú na príprave kultúrnych podujatí v obci, organizujú zábavy, besedy, vzdelávacie podujatia a oslavy rôznych výročí.
- = Dobrovoľný hasičský zbor – okrem svojho základného poslania spočívajúceho v preventívnej požiarnej ochrane a zasahovaní pri požiaroch a živelných pohromách,

sa jeho členovia zúčastňujú sa na hasičských súťažiach a tradične aj na cirkevných sviatkoch

- = Slovenský červený kríž – organizuje pravidelné odbery pre darcov krvi
- = Poľovnícke združenie Zálesie – činnosť združenia nadväzuje na bohaté tradície poľovníctva na území obce. Združenie vzniklo zlúčením 2 pôvodne samostatných združení (Horný a Dolný revír). V súčasnosti má 30 členov, v revíri má 2 poľovnícke chaty. Orientuje sa na ochranu prírody, výsadbu stromov a ochranu zveri v čase párenia, organizuje súťaže poľovných psov.
- = Slovenský zväz záhradkárov – základná organizácia v obci vznikla v roku 1961, od 80. rokov majú klubové priestory - Dom záhradkárov s muštárňou. Záhradkári uskutočňujú odborné vzdelávanie formou náučných zájazdov a prednášok, každoročnú výstavu vín s degustáciou.
- = Klub amatérskych výtvarníkov – združuje takmer 30 amatérskych umelcov, predovšetkým maliarov, členmi sú ďalej rezbári, výšivkárka, pletiarica a umelecký stolár. V roku 2003 zorganizovali v kultúrnom dome výstavu, vystavujú aj mimo obce (napr. v Dome kultúry v Šali). Okrem toho pomáhajú pri opravách sakrálnych pamiatok v obci.
- = Klub kresťanskej mládeže farnosti Močenok
- = Pastoračné centrum farnosti Močenok – vzniklo v r. 2005, sídli v priestoroch budovy kultúrneho strediska. Vytvára priestor pre stretávanie sa detí, mládeže, rodín, dospelých i seniorov; venuje sa modlitbe, charitatívnej činnosti, príprave k sviatostiam, prednáškam.
- = Spolok chovateľov poštových holubov – chov poštových holubov má tradície od 40. rokov 20. storočia, chovatelia sa zúčastňujú rôznych pretekov
- = Spolok urbárov a želiarov – pozemkové spoločenstvo, ustanovené roku 1993 pre obnovu vlastníckych práv vlastníkov lesov a pasienkov
- = Filatelistický klub
- = Kynologický klub – založený v r. 2005

Kultúrne podujatia nadmiestneho významu

- = Festival Gorazdov Močenok – je každoročne usporadúvaným kultúrnym podujatím celoslovenského významu so zameraním na kresťanské ochotnícke divadlo. Festival je týždňovou prehliadkou predstavení ochotníckych súborov s kresťanskou a duchovnou tematikou, so sprievodnými tvorivými dielňami a seminármi, svätými omšami, výstavami. Prvý ročník festivalu sa konal v roku 1993, pri príležitosti sviatku sv. Gorazda (júl). Odborným garantom podujatia je občianske združenie Krediv, na organizačnej príprave podujatia sa podieľajú miestne inštitúcie – obecný úrad, farský úrad a ďalšie inštitúcie – Spolok sv. Vojtecha, Ponitrianske osvetové stredisko. Festival je najvýznamnejším podujatím prezentujúcim obec Močenok navonok.

-
- = Dni obce Močenok a hody „na Kríža“ – uskutočňujú sa každoročne v novembri pri príležitosti sviatku sv. Klementa. V rámci dvojdnového podujatia sa konajú slávnostné bohoslužby, oslavy výročia 1. písomnej zmienky o obci, kultúrny program (vystúpenia miestnych súborov, koncert, galaprogram v kultúrnom dome), výstavy výtvarníkov, hodová zábava a diskotéka a tradičný jarmok (s tradíciou od r. 1699). Súčasťou podujatia je aj slávnostné oceňovanie občanov, ktorí sa zaslúžili o rozvoj obce.
 - = Street dance show – tradičné podujatie moderného tanca so zastúpením rôznych štýlov (breakdance, hip-hop, electric boogie) pripravuje Kultúrne stredisko a miestna tanečná skupina eXjumpers. V roku 2005 boli hosťami finalisti súťaže Miliónový tanec.

V obci sa v minulosti konali niektoré ďalšie významné podujatia – napr. festival dychových hudieb a mažoretiek Slovenska Dychfest (v 90. rokoch a v roku 2004). Možno konštatovať, že množstvo aktivít a organizácií pozitívne formuje kultúrnu klímu v obci a prispieva k zvyšovaniu hrdosti obyvateľov na svoju obec.

Ostatné kultúrne podujatia

- = Fašiangové oslavy – fašiangový ples podnikateľov, ples ZŠ, fašiangová zábava a fašiangové popoludnie s kultúrnym programom, výstava vín s verejnou degustáciou
- = stretnutie so sv. Mikulášom
- = oslavy mesiaca úcty k starším
- = stavanie „Mája“
- = oslavy na Deň matiek a Deň detí

Šport

V obci sú až 2 futbalové kluby – ŠK Eldus Močenok a FK Močenok. Dlhšiu tradíciu má klub FK Močenok, jeho zriaďovateľom je obec. Súkromný klub ŠK Eldus hrá v I. lige a má tri mužstvá: A-mužstvo, žiacke a dorastenecké mužstvo. Oba futbalové kluby majú vlastné štadióny. Popri klasickom futbale má v obci tradíciu pouličný futbal. Do turnaja neregistrovaných hráčov v minifutbale (Interliga Močenok), sa každoročne zapojí 8-10 mužstiev so 100 hráčmi. Vo vianočnom období sa koná futbalový turnaj o pohár starostu obce.

Významným športovým odvetvím v obci je hádzaná, zastrešuje ju ženský hádzanársky klub Junior Močenok. Klub má v súčasnosti štyri družstvá - mladšie žiačky, staršie žiačky, mladšie dorastenky a ženy (reprezentujú v I. lige). Podmienky pre tréningový proces sa zlepšili po dobudovaní športovej haly.

Tradíciu má od 60. rokov v obci aj stolný tenis. Stolní tenisti majú k dispozícii herňu v tzv. Orlovni. V súčasnosti sú v súťažiach zapojené tri družstvá mužov. V obci žijú aj úspešní športovci-reprezentanti, ktorí sa venujú plávaniu a motokrosu. Program pravidelného

rekreačného cvičenia pre ženy zahŕňa od r. 2000 kalanetiku a aerobik. V minulosti tu boli aktívne aj niektoré ďalšie športové oddiely – volejbal, viacerí športovci sa venovali atletike, pôsobili tu oddiely karate a kulturistiky, odbor základnej a rekreačnej telesnej výchovy, ktorý sa sústredil najmä na cvičenie rodičov s deťmi, a turistický oddiel. Väčšinu týchto športových aktivít zastrešovala až do roku 1990 miestna telovýchovná jednota.

2.10 Bytový fond

Bytový fond sa sústreďuje prevažne v tradičných rodinných domoch, ale významnou mierou sú zastúpené aj bytové domy, sústredené v centrálnej časti obce, v ktorých je spolu 15% bytov.

Pri porovnaní s priemernými ukazovateľmi štandardu bývania okresu Šaľa sa zistilo, že bytový fond v obci Močenok sa vyznačuje vyšším plošným štandardom, najmä z hľadiska kritérií veľkosti obytnej plochy a počtu obytných miestností. V rámci okresu dosahuje bytový fond najvyššiu obložnosť, t.j. počet obyvateľov na 1 trvale obývaný byt (3,46). Kvalita bývania nezaostáva za okresným priemerom, čo dokladajú ukazovatele vybavenia bytov kúpeľnou, ústredným kúrením.

Podiel neobývaných bytov predstavuje 17,8% z celkového počtu bytov a je relatívne vysoký. Hlavným dôvodom je vyšší podiel starších objektov, ktoré sú zlom stavebnotechnickom stave a nie je možné prispôbiť ich moderným štandardom bývania.

Počet domov a bytov

domy spolu	1352
trvale obývané domy	1082
z toho rodinné domy	1050
neobývané domy	265
byty spolu	1498
trvale obývané byty spolu	1250
z toho v rodinných domoch	1062
neobývané byty spolu	267

Štandard bytov a úroveň bývania

priemerný počet trvale bývajúcich osôb na 1 trvale obývaný byt	3,46
priemerný počet m ² obytnej plochy na 1 trvale obývaný byt	66,50
priemerný počet obytných miestností na 1 trvale obývaný byt	3,64
priemerný počet trvale bývajúcich osôb na 1 obytnú miestnosť	0,95
priemerný počet m ² obytnej plochy na osobu	19,2
podiel trvale obývaných bytov s 3+ obytnými miestnosťami	84,2%
podiel trvale obývaných bytov vybavených ústredným kúrením	62,7%
podiel trvale obývaných bytov vybavených kúpeľňou alebo sprch. kútom	88,9%

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001

V obci je záujem o byty (do roku 2005 bolo evidovaných 107 žiadostí o pridelenie bytu), ako aj o stavebné pozemky na výstavbu rodinných domov. Intenzita individuálnej bytovej výstavby je však nízka. V roku 2004 bolo vydaných 16 stavebných povolení, v roku 2005 14 stavebných povolení.

Výhodná poloha, vybudovaná infraštruktúra a široká ponuka zariadení občianskej vybavenosti s početnými kultúrno-historickými hodnotami prinášajú obci perspektívu stať sa dôležitou cieľovou lokalitou prisťahovania nových obyvateľov.

Obec pre miestnych obyvateľov, s osobitým zreteľom na mladé rodiny, realizuje výstavbu bytových domov – od roku 2000 bolo odovzdaných spolu 64 bytových jednotiek, kofinancovaných prostredníctvom ŠFRB, v roku 2005 bol odovzdaný do užívania bytový dom s 33 b.j. Pripravuje sa otvorenie nových lokalít pre individuálnu bytovú výstavbu. Ich vymedzenie je predmetom riešenia územného plánu obce.

2.11 Ekológia a životné prostredie

Vzhľadom k všeobecne priaznivým klimatickým a mikroklimatickým pomerom, je územie dobre prevetrávané, v dôsledku čoho dochádza k pomerne rýchlemu a účinnému rozptylu znečisťujúcich látok. Najväčším znečisťovateľom v okrese Šaľa je chemický závod Duslo. Kvalitu ovzdušia tiež nepriaznivo ovplyvňujú emisie zo spaľovne priemyselného odpadu podniku Duslo (s ročnou kapacitou 10000 ton odpadu). Hlavnými znečisťujúcimi látkami sú oxidy dusíka a síry (NO_x - 2214 t/rok, SO_2 - 2021 t/rok). Uvedený objem emisií 5 násobne prekračuje priemerné hodnoty za celý Nitriansky kraj. Vďaka prevládajúcemu severozápadnému prúdeniu je smer transportu znečistenia z podniku Duslo vo vzťahu k územiu obce Močenok priaznivý. V uplynulých 10-15 rokoch došlo k zníženiu miery znečistenia ovzdušia po uskutočnení opatrení na ekologizáciu výroby v podniku Duslo a tiež ukončením výroby v Niklovej hute v Seredi v roku 1993.

Na území obce sa nachádzajú maloplošné územia ochrany prírody. Historický park pri kaštieli je vyhlásený za chránený areál a platí v ňom 4. stupeň územnej ochrany. V južnej časti katastra sa nachádza prírodná rezervácia Síky (vyhlásená r. 1951 na rozlohe 2 ha) so slanomilnou vegetáciou. Územie prírodnej rezervácie je navrhnuté na zaradenie do sústavy území európskeho významu Natura.

Komunálny odpad sa odváža na skládku v k.ú. Horná Kráľová; skládka v obci Močenok v lokalite Vlková Dolina bola uzavretá a zrekultivovaná. V obci sa uskutočňuje triedený zber vybraných druhov odpadu – ZŠ organizuje zber starého papiera, na zber skla slúžia špeciálne kontajnery rozmiestnené v obci. Ďalej sa zbiera kovový odpad a akumulátory. Odvoz odpadu sa realizuje 1x týždenne.

Z hľadiska ekologickej stability je situácia v území pomerne nepriaznivá. Územie je takmer úplne odlesnené, kultúrna krajina sa využíva pre poľnohospodársku výrobu. Pôdy sú zaradené do najvyššej skupiny kvality, s vysokou produkčnou schopnosťou. V dôsledku nízkeho podielu zelene sú ohrozené veternou eróziou, v pahorkatine, na svahoch s väčším sklonom sa prejavuje aj vodná erózia. Intenzívna poľnohospodárska výroba a zavlažovanie zvyšuje riziko zasolenia a kontaminácie pôdy agrochemikáliami. Po dobudovaní

kanalizácie sa zníži nebezpečie znečistenia podzemných vôd a pôdy splaškami prenikajúcimi z netesných žump.

Deficit zelene v kultúrnej krajine čiastočne vyvažuje zeleň v rámci zastavaného územia, hlavne plocha historického parku. Zachovanie, rozširovanie a ďalšia kultivácia tejto zelene je dôležité nielen z ekologických a hygienických dôvodov, ale aj z estetického a kompozičného hľadiska.

Pri ochrane životného prostredia vypomáha poľovnícke združenie Zálesie, ktoré popri starostlivosti o zver uskutočňuje čistenie chotára a obnovu zelene.

Podrobná analýza súčasnej krajinnej štruktúry, vrátane identifikácie negatívnych (stresových) faktorov a návrhu systému ekologickej stability, je predmetom krajinnoekologického plánu, spracovaného v rámci fázy prieskumov a rozborov k územnému plánu obce.

2.12 Technická infraštruktúra

Zásobovanie pitnou vodou je zabezpečené z celooobecného verejného vodovodu, napojeného na diaľkový vodovod Jelka–Galanta–Nitra, transportujúci pitnú vodu z vodného zdroja Jelka. Na verejný vodovod je napojených 90% domácností. Ostatní obyvatelia sú zásobení z artézskej studne v obci, resp. domových vŕtaných studní (Gorazdov, osady Síky a Nový svet).

V súčasnosti je odkanalizovaná len juhovýchodná časť obce. Splaškové vody sú odvedené do ČOV Duslo Šaľa. Výstavba kanalizácie začala v roku 1999, v súčasnosti je vo výstavbe kanalizácia vo zvyšnej časti obce, uskutočňovaná v rámci integrovaného projektu „Systém odpadových vôd v regióne Šaľa“. Predpokladaný termín dobudovania kanalizácie v celej obci je do konca roku 2006.

Celé zastavané územie obce je zásobované zemným plynom z miestnych strednotlakových plynovodov, dobudovaných v roku 1987. Zdrojom plynu je vysokotlakové potrubie s vysokotlakovou prípojkou ukončenou regulačnou stanicou v obci Horná Kráľová, z ktorej vedie strednotlakové zásobovacie potrubie. Takmer 100% domácností je plynofikovaných.

Zásobovanie elektrickou energiou je riešené vonkajšími vedeniami vysokého napätia – 22 kV odbočujúcimi z kmeňového vedenia. Nízkonapäťová sieť v obci je zásobovaná prostredníctvom 24 distribučných transformačných staníc.

V obci je rozvinutá informačná infraštruktúra – okrem miestnej telefónnej siete, zariadení pre šírenie signálu mobilných sietí a obecného rozhlasu sú v obci vybudované rozvody káblovej televízie (od r. 1995) a televízne vysielačie zariadenia. Územím obce prechádzajú diaľkové telekomunikačné káble.

Úroveň technickej infraštruktúry možno v porovnaní s okolitými obcami hodnotiť ako nadpriemernú. Po úplnom dobudovaní kanalizácie sa vyhliadky obce pre ďalší rozvoj podstatne zlepšia.

2.13 Dopravná infraštruktúra

Obec Močenok má výhodnú polohu voči hlavným dopravným koridorom nadregionálneho až medzinárodného významu. V blízkosti obce vedie rýchlostná komunikácia R1 Trnava–Nitra, ktorá sa ďalej napája na diaľnicu D1 Bratislava–Trenčín. Napojenie na rýchlostnú cestu zabezpečuje cesta III. triedy (č. 50811) Močenok–Hájske–Pata s bodom napojenia pri obci Šoporňa, vzdialenej 10 km od obce Močenok.

V blízkosti obce vedú aj ďalšie významné dopravné koridory – dvojkoľajná elektrifikovaná železničná trať Bratislava–Šaľa–Nové Zámky–Budapešť a cesta I. triedy č. 75 Sládkovičovo–Šaľa–Nové Zámky–Lučenec. Bod napojenia na uvedené koridory sa nachádza asi 15 km od obce Močenok.

Regionálny význam má trasa cesty II. triedy č. 562, ktorá tvorí spojnicu miest Nitra a Šaľa (resp. Trnovec n/V.). Prostredníctvom prípojnej cesty III. triedy (č. 5623) Močenok–Pereš zabezpečuje dopravné spojenie obce Močenok s mestom Nitra.

Obe uvedené cesty III. triedy prechádzajú zastavaným územím obce a tvoria jej základnú komunikačnú kostru. Na ne sa pripája sústava miestnych komunikácií. Väčšinou vytvárajú prepojenú sieť, niektoré sú riešené ako zaslepené. V staršej zástavbe majú komunikácie na viacerých úsekoch nevhodné šírkové usporiadanie a viaceré líniové a bodové závary (polomery smerových oblúkov).

Chodníky sú v obci vybudované pozdĺž ciest III. triedy a sčasti aj pozdĺž ostatných miestnych komunikácií, väčšie pešie rozptyľové priestranstvá sú v centre obce.

V niektorých úsekoch majú chodníky nevyhovujúcu kvalitu a/alebo šírkové dimenzie.

Obec má vďaka polohe v bezprostrednej blízkosti mesta Šaľa a podniku Duslo veľmi dobré pokrytie prímestskými linkami SAD, s vysokým denným počtom párov spojov. Väčšina spojov premáva na linkách Šaľa–(Močenok)–Nitra, Nitra–Hájske, ktoré zabezpečujú spojenie s mestami Šaľa a Nitra a linke Sereď–(Močenok)–Šaľa. Priame spojenie s hlavným mestom umožňuje linka Bratislava–(Močenok)–Nitra. Ďalšie linky majú konečnú zastávku pri podniku Duslo (možnosť prestupu na spoje do Galanty, Kolárova, Komárna, Trstíc a i.).

Podrobné technické údaje o dopravnej a technickej infraštruktúre sú v prieskumoch a rozboroch k Územnému plánu obce Močenok.

2.14 Štruktúra a činnosť miestnej samosprávy, komunikácia s verejnosťou

Vo funkčnom období 2002–2006 má obecné zastupiteľstvo 11 členov. Schôdze sa konajú spravidla 1x za 2 mesiace. Vo vzťahu k obecnému zastupiteľstvu plní poradnú funkciu Obecná rada a 7 odborných komisií:

- = komisia finančná, daní, poplatkov a správy majetku obce
- = komisia miestneho hospodárstva, obchodu a podnikateľskej činnosti
- = komisia školstva, mládeže kultúry a športu
- = sociálna a zdravotná komisia
- = komisia výstavby, územného plánu a dopravy

-
- = komisia verejného poriadku
 - = komisia životného prostredia, ochrany prírody a poľnohospodárstva

Organizačná štruktúra miestnej samosprávy a administratívy zahŕňa:

- = Obecný úrad (oddelenia: 1. ekonomiky a majetku, 2. daní a poplatkov, 3. sociálnych vecí, kultúry, vzdelania a športu, 4. vnútornej správy a matričný úrad, 5. personálne a organizačné oddelenie, 5. oddelenie životného prostredia a stavebný úrad, 6. podateľňa)
- = Útvar služieb a investičnej výstavby obce (1. verejnoprospešné služby obce, 2. pohrebné a cintorínske služby, 3. investičná výstavba obce, 4. správa a údržba zariadení obce, 5. obchodné služby obce)
- = Obecnú políciu
- = Kultúrne stredisko (1. oddelenie kultúrno-spoločenských aktivít, 2. knižničné oddelenie, 3. kino, 4. oddelenie služieb – Kábel TV)

V roku 2003 sa organizačná štruktúra upravovala – integráciou viacerých organizačných jednotiek vznikol Útvar služieb a investičnej výstavby. Súčasná organizačná štruktúra je funkčná a zodpovedá požiadavkám miestnej správy i obyvateľov. V obci je okrem obecného úradu aj sídlo matričného úradu a od roku 2003, po prechode kompetencií zo štátnej správy na miestne samosprávy, aj sídlo stavebného úradu.

Komunikácia s obyvateľmi sa uskutočňuje prostredníctvom viacerých informačných kanálov:

- = miestna televízia – TV Močenok (vysiela od r. 1998, vysielenie tvorí vlastný program so spravodajstvom a informáciami o dianí v obci, prenosy z podujatí a slávností, záznamy z rokovaní obecného zastupiteľstva, besedy vysielené naživo, výroba zábavných programov, inzercia; program sa obmieňa v 7-14 dňovom cykle. V súčasnosti vysielenie zabezpečuje vedúca vysielenia, dvaja kameramani, redaktorka, moderátorka a traja externí redaktori.)
- = informačno-inzertný mesačník Močenok, do r. 2006 Močenské noviny (distribúovaný zdarma do všetkých domácností)
- = obecný rozhlas
- = webstránka obce (www.mocenok.sk, zriadená v r. 2003, okrem základných informácií o obci a aktuálnej kroniky obsahuje aj zápisy a uznesenia z rokovaní OZ)

V roku 2004 sa medzi občanmi prostredníctvom Močenských novín uskutočnila anketa na tému budúceho smerovania rozvoja obce. Vedenie obce od roku 2002 každoročne informuje o opatreniach uskutočnených v jednotlivých oblastiach života obce v uplynulom roku – formou správ v miestnych novinách.

Pre prezentačné a propagačné účely obec okrem webstránky používa knihu o histórii a súčasnosti obce, príležitosti pre prezentáciu obce poskytujú aj kultúrne podujatia nadlokálneho významu.

2.15 Hospodárska a rozpočtová situácia obce

Realizáciou koncepcie fiškálnej decentralizácie samospráv sa od roku 2005 výrazne zmenilo financovanie obcí. Reforma priniesla prechod od poskytovania dotácií samospráve zo štátneho rozpočtu k financovaniu kompetencií prostredníctvom daňových príjmov. Nový systém financovania prináša väčšiu voľnosť pri nakladaní s financiami v obecnom rozpočte, no súčasne kladie väčšie nároky na finančné riadenie obce. Doterajší systém delby prostriedkov podľa počtu obyvateľov ako jediného kritéria nahradil systém 4 kritérií pre určenie podielu obce na výnose dane z príjmov. Obce ďalej získali výrazne vyššie právomoci pri určovaní sadzieb dane z nehnuteľností. Podľa zákona o rozpočtových pravidlách sa pripravuje prechod na 3-ročné rozpočtové obdobie.

Rozpočtové príjmy, bez započítania mimoriadnych grantov a úverov (zo ŠFRB), ktoré rozpočtové príjmy a výdavky zvýšili o 33 mil. Sk, boli v roku 2005 vo výške 55,3 mil. Sk. Obec dlhodobo hospodári s vyrovnaným rozpočtom. V porovnaní so stavom pred 5 rokmi sa príjmová časť výraznejšie zvýšila z dôvodu prechodu kompetencií v oblasti školstva a sociálnej starostlivosti na obce (v r. 2000 boli príjmy 25,4 mil. Sk). Transfery na získané kompetencie sú v plnej výške (22 mil. Sk) použité na financovanie z nich vyplývajúcich nákladov. Podľa rozpočtu na rok 2006 sú výdavky a príjmy plánované vo výške 78,7 mil. Sk.

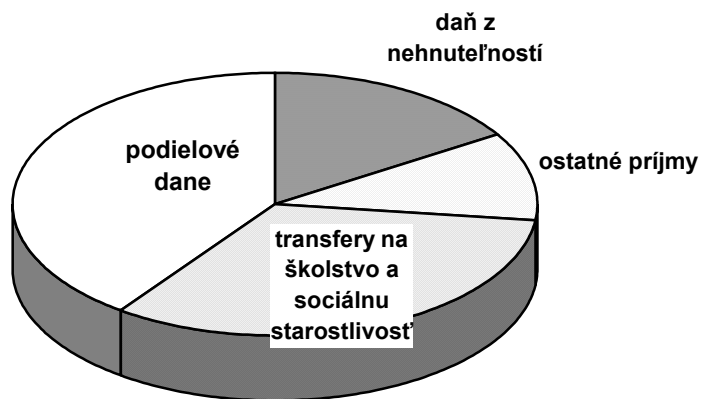
V štruktúre príjmov rozpočtu tvoria veľmi významnú časť príjmy z dane z nehnuteľností – až 17% celkových príjmov, z toho 91% pripadá na dane z príjmu platené právnickými osobami. Najväčším platiteľom daní z nehnuteľností je podnik Duslo, ktorý má v katastrálnom území obce umiestnenú väčšinu stavieb a pozemkov výrobného areálu. Vďaka uvedenej skutočnosti je veľmi priaznivý pomer vlastných zdrojov (daň z nehnuteľností, miestne poplatky, príjmy z predaja a prenájmu majetku) k cudzím zdrojom (transfery zo štátneho rozpočtu, granty, úvery).

Značný podiel bežných výdavkov sa vykladá na zabezpečovanie verejnoprospešných služieb a verejnej administratívy – spolu 27%, z toho mzdy predstavovali 60%. Kapitálové výdavky tvorili 13% všetkých výdavkov (bez započítania výstavby bytových domov).

Nadštandardné daňové príjmy obci umožňujú podporovanie všeobecne prospešných činností. Obec ročne vynakladá na podporu kultúry a činnosť spoločenských organizácií a záujmových združení približne 2 mil. Sk. Na investičné stavebné akcie vyčleňuje ročne z rozpočtu priemerne 10 mil. Sk. Investičné akcie sa realizujú na základe strednodobého investičného plánu (na volebné obdobie) a ročných investičných plánov. V priebehu posledných 3 rokov boli najvýznamnejšími realizovanými investičnými akciami výstavba športovej haly, výstavba bytových domov, v oblasti infraštruktúry – budovanie ďalších etáp kanalizácie, výstavba inžinierskych sietí v nových uliciach (Úzka ulica), stavba obslužných komunikácií (cesta Juh), vo fáze výstavby je stavba domu smútku na dolnom cintoríne. Ďalej sa realizovali rekonštrukčné práce - rekonštrukcia budovy bývalého obecného úradu, rekonštrukcia chodníkov a miestnych komunikácií, rekonštrukcia kaplnky sv. Kríža, drobné opravy verejných budov, úpravy centra obce.

Štruktúra príjmov podľa rozpočtu (v tis. Sk)

Položka	Rozpočet 2005
Bežné príjmy spolu	15760
Daň z príjmov FO	17000
Daň z príjmov PO	1300
Daň z nehnuteľností	9180
Daň za užívanie verejného priestranstva	100
Daň za psa	20
Daň za ubytovanie	50
Ostatné miestne dane	20
Príjem z prenájmu budov a nájomné	700
Správne poplatky	220
Poplatok za zber a odvoz komunálneho odpadu	725
Poplatok za vývoz tekutého odpadu	370
Ostatné poplatky	230
Služby predajne sv. Gorazda	170
Ostatné nedaňové príjmy	275
Dotácie na činnosť matričného a stavebného úradu	270
Transfery na školstvo (ZŠ, MŠ)	14354
Dotácie na centrum voľného času	1332
Dotácie na domov dôchodcov	5650
Dotácie na opatrovateľskú službu	400
Kapitálové príjmy spolu	150
Príjem z predaja bytov a pozemkov	150
Finančné operácie	1015
Spolu príjmy	55346



Štruktúra výdavkov podľa rozpočtu (v tis. Sk)

Položka	Rozpočet 2005
Bežné výdavky spolu	12460
Poslanci, komisie, kontrolór – mzdy, odmeny, poistné	330
Obecný úrad – mzdy, odvody, poistné	3800
Obecný úrad – ostatné výdavky	1847
Matričný úrad – mzdy, odvody, poistné	135
Matričný úrad – ostatné výdavky	45
Stavebný úrad – mzdy, odvody, poistné	48
Stavebný úrad – ostatné výdavky	42
Obecná polícia – mzdy, odvody, poistné	715
Obecná polícia – ostatné výdavky	228
Útvar služieb a investičnej činnosti - mzdy, odvody, poistné	3955
Útvar služieb a investičnej činnosti – energie, vodné, stočné, pohonné hmoty	2130
Útvar služieb a investičnej činnosti – ostatné výdavky	1880
Kultúrne stredisko – mzdy, odvody, poistné	1305
Kultúrne stredisko – kultúrne podujatia	310
Kultúrne stredisko – ostatné výdavky	1055
Transfery pre ZŠ	11896
Transfery pre MŠ	2458
Transfery pre Centrum voľného času	1332
Transfery – domov dôchodcov	5650
Transfery – opatrovateľská služba	400
Dotácie na šport a kultúru	1430
Kapitálové výdavky spolu	7385
Stavebné investičné akcie	5877
Ostatné kapitálové výdavky	1508
Finančné operácie spolu	6970
Splátky úverov	4500
Ostatné finančné operácie	2470
Spolu výdavky	55346



Z analýzy vyplýva, že obecný rozpočet poskytuje značný priestor pre financovanie rozvojových zámerov. Je však nutné uchádzať sa aj o získanie externých zdrojov – súkromných investícií, grantov a príspevkov z podporných programov.

Obec je vlastníkom a prevádzkovateľom obchodnej spoločnosti Kábel TV, vo vlastníctve obce sú nebytové priestory na prenájom podnikateľským subjektom a iným organizáciám (budova obecného úradu so spoločenskou sálou, zdravotné stredisko, dom služieb – bývalá budova OcÚ, hospodársky dvor, kultúrny dom). Obec nemá vo vlastníctve vhodné pozemky pre novú výstavbu.

Úverová záťaž obce je primeraná možnostiam plnenia úverových záväzkov. Obec spláca 2 krátkodobé úvery (so splatnosťou do r. 2006, resp. 2008) a 1 dlhodobý úver (so splatnosťou do r. 2036) na výstavbu bytového domu vo výške 21,5 mil. Sk.

3. Analýza hlavných faktorov rozvoja a kľúčových disparít

3.1 SWOT analýza

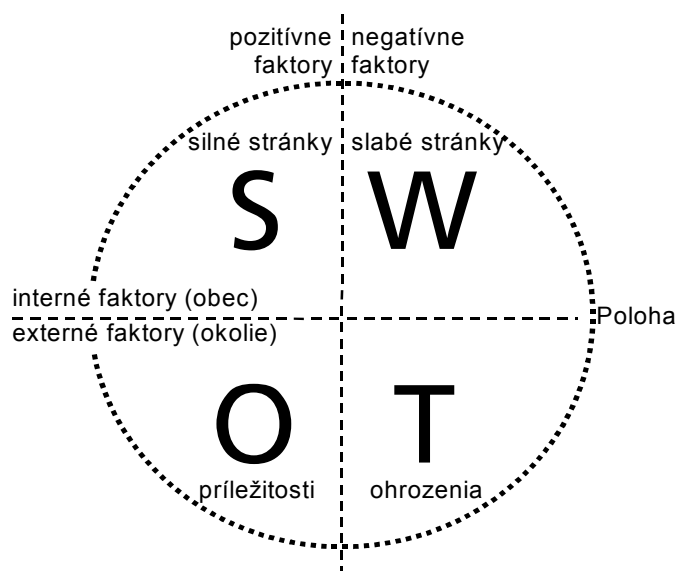
SWOT analýza poskytuje celkový pohľad na situáciu obce – na jej silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia rozvoja. Na základe SWOT analýzy možno definovať najvhodnejšie ciele, ktoré by zúžitkovali najvýraznejšie predpoklady a pozitívne rozvojové impulzy a eliminovali problémy a prípadné riziká.

Okrem analýz stavu daného územia je predmetom záujmu aj okolité prostredie, vyvolávajúce pozitívne alebo negatívne vplyvy. Na základe toho sa SWOT analýza člení na analýzu interného prostredia (vnútorných faktorov) a analýzu externého prostredia (vonkajších faktorov).

Podľa povahy sledovaných javov sa v SWOT analýze rozlišujú pozitívne a negatívne faktory. Pozitívne faktory (silné stránky a príležitosti) predstavujú faktory indukujúce rozvojové procesy. Negatívne faktory (slabé stránky a ohrozenia) naznačujú problémy – disparity.

Jednotlivé položky v SWOT analýze sú zoradené podľa dôležitosti a závažnosti (od najzávažnejších po najmenej závažné). Položky s najvyššou mierou závažnosti predstavujú hlavné faktory rozvoja, resp. kľúčové disparity.

Princíp SWOT analýzy



3.1.1 Analýza vnútorných faktorov

Silné stránky (S)

- = slávna minulosť obce spojená s veľkomoravskou tradíciou
- = veľký počet subjektov a jednotlivcov aktívnych v oblasti kultúrneho a spoločenského života
- = identita obce je výrazne profilovaná ako významné centrum duchovného života
- = usporadúvanie kultúrnych podujatí celoslovenského až medzinárodného významu (Gorazdov Močenok, Jednoducho tanec)
- = bohatá celoročná ponuka podujatí miestnej kultúry
- = zachované a rozvíjané folklórne tradície
- = pôsobenie a kvalitatívna úroveň miestnych médií (TV Močenok, mesačník Močenok) a ich pozitívny vplyv na formovanie miestneho povedomia
- = finančná a organizačná podpora aktivít a podujatí športového a kultúrneho života zo strany obce
- = rozsiahle katastrálne územie (4699 ha)
- = nadštandardné príjmy obecného rozpočtu z dane z nehnuteľností vyplývajúce z lokalizácie podniku Duslo v katastri obce
- = minimálny výskyt sociálno-patologických javov
- = široká ponuka zariadení komerčnej a nekomerčnej vybavenosti
- = vybudovaná materiálno-technická základňa pre rôzne druhy športových činností (2 futbalové štadióny, krytá športová hala a i., krytá plaváreň Duslo)
- = koncentrácia väčšieho počtu architektonických objektov s pamiatkovou hodnotou
- = intenzívna komunikácia miestnej samosprávy vo vzťahu k občanom prostredníctvom rôznych informačných kanálov
- = široká ponuka a kvalita možností pre záujmovú a mimoškolskú činnosť detí a mládeže
- = dlhodobo prosperujúci poľnohospodársky podnik v obci – jeden z pilierov miestneho hospodárstva
- = dostatok zelene v zastavanom území obce (ale: len časť je verejnosti prístupná)
- = zachovaná tradičná štruktúra vidieckej zástavby bez narušenia výškovými bytovými domami
- = priaznivá podnikateľská klíma v obci (počet podnikateľských subjektov sa rozširuje)
- = priaznivá demografická situácia v obci (stabilizovaný počet obyvateľov, vysoký podiel mladších vekových kategórií)

-
- = pozitívne hodnotenie činnosti samosprávneho orgánu obce zo strany obyvateľov (vyplýva z dotazníkového prieskumu)

Slabé stránky (W)

- = nedobudovaná kanalizácia
- = nízka ekologická stabilita územia
- = relatívne vysoké priemyselné znečistenie ovzdušia – blízkosť zdroja znečistenia (Duslo, spaľovňa nebezpečného odpadu)
- = narušenie vidieckeho koloritu a diaľkových pohľadov výškovými dominantami priemyselného komplexu
- = rozvoj logistických prevádzok viazaných na kamiónovú dopravu v zastavanom území obce
- = nepriaznivý stavebnotechnický stav a vysoká energetická náročnosť niektorých budov občianskej vybavenosti (zdravotné stredisko, základná škola)
- = nevyvážená hospodárska základňa – v obci chýba stredne veľký podnik nepoľnohospodárskeho zamerania (okrem Dusla)
- = zaujímavosti a atrakcie obce nie sú dostatočne sprístupnené návštevníkom (kaštieľ)
- = esteticky nedoriešené priestory v centre obce
- = chýba jednotný a nezameniteľný dizajn prvkov drobnej architektúry a informačných systémov
- = nedostatok verejných priestranstiev pre každodennú rekreáciu obyvateľov – ihriská, oddychové zóny
- = nedostatočná priestorová integrácia prevádzok obchodu a služieb a obmedzené priestorové možnosti pre vznik ďalších prevádzok (obec nemá ďalšie vhodné objekty na prenájom)

3.1.2 Analýza vonkajších faktorov

Príležitosti (O)

- = výhodná poloha voči ekonomickým centráam – poloha v blízkosti miest Šaľa a Nitra
- = poloha v ťažiskovom území osídlenia s vysokou hustotou obyvateľstva a ekonomických aktivít
- = dobré dopravné napojenie na výkonné cestné a železničné koridory (v blízkosti je rýchlostná komunikácia Nitra-Trnava a železničná trať Bratislava-Nové Zámky)
- = vznik nových pracovných príležitostí v nových priemyselných podnikoch v Nitre a Trnave

-
- = ponuka pracovných miest v okolitých mestách (možnosť dennej dochádzky obyvateľov obce za zamestnaním)
 - = popredné postavenie obce v sídelnej hierarchii, vo vzťahu k okolitým obciam spádového územia (Horná Kráľová, Hájске)
 - = dobré spojenie verejnou dopravou s okolitými mestami (Šaľa, Sereď, Nitra, Bratislava)
 - = dobrá dostupnosť zariadení občianskej vybavenosti vyššieho významu v mestách Šaľa a Nitra
 - = pomerne nízke ceny pozemkov (v porovnaní s inými časťami západného Slovenska) – potenciál rozvoja bytovej výstavby
 - = dostatočné rezervné plochy vhodné pre novú výstavbu, aj v rámci zastavaného územia (v nadmerných záhradách)
 - = posilňovanie trendu sťahovania nových obyvateľov z mesta do vidieckych obcí v blízkosti miest
 - = fungujúce kooperačné vzťahy s okolitými obcami
 - = intenzívna spolupráca s podnikom Duslo (možnosť využívania ČOV, plavárne pre obec, sponzoring)
 - = možnosti získania ďalších zdrojov pre rozvoj obce z fondov Európskej únie (a rozšírenie týchto možností v nasledujúcom programovom období)

Ohrozenia (T)

- = zraniteľnosť hospodárstva regiónu založeného na jedinom veľkom priemyselnom podniku (Duslo)
- = poloha na rozhraní spádového územia dvoch miest – Šaľa, Nitra a časté zmeny administratívnej príslušnosti
- = časté zmeny štátnej sociálnej politiky, legislatívy
- = limitované možnosti záberu pôdy pre novú výstavbu – väčšina pôdy spadá do prvých 4 skupín kvality a je osobitne chránená
- = náročnosť spracovania rozvojových projektov z hľadiska finančných nákladov a odborných kapacít, pri nízkej pravdepodobnosti ich úspešnosti
- = konkurencia okolitých obcí v súťaži o získanie investícií a prisťahovanie obyvateľov
- = opúšťanie vidieckeho štýlu života, posilňovanie individualizmu a anonymného životného štýlu
- = ďalší nárast objemu cestnej dopravy a definitívne zamietnutie zámeru vybudovania nadregionálnej železničnej trate Šaľa-Nitra
- = ďalšie zvyšovanie dopravných nákladov (limitujúce možnosti dochádzania za prácou)

-
- = sociálne a zdravotné dôsledky špecifických výrobných prevádzok – trojsečná prevádzka v podniku Duslo
 - = nebezpečie odlevu sofistikovaných podnikateľských aktivít do miest s lepšou infraštruktúrou služieb pre podnikateľov, ponukou administratívnych priestorov a vyšším trhovým potenciálom
 - = hrozba krízy poľnohospodárstva, zvlášť zeleninárstva v regióne (v dôsledku lacných dovozov)
 - = obmedzená investičná aktivita drobných stavebníkov v individuálnej bytovej výstavbe

3.2 Analýza problémov

Analýza problémov pomenúva hlavné nedostatky (disparity), na riešenie ktorých sa treba zamerať. Vychádza zo SWOT analýzy a dopĺňa ju o ďalšie faktory, ktoré nemožno zaradiť medzi slabé stránky. Okrem primárneho problému sú predmetom analýzy aj ich následky (súčasný, resp. potenciálny). Výsledky analýzy sú dôležité pre stanovenie kľúčových oblastí, ktoré vyžadujú prioritné riešenie a výber vhodných projektov, aktivít a opatrení, ktoré by tieto problémy pomohli eliminovať.

Hlavné problémy a ich následky:

- = nedobudovaná kanalizácia → následok: nižší komfort bývania a riziko znečistenia podzemných vôd
- = nepriaznivý stavebnotechnický stav niektorých budov občianskej vybavenosti (zdravotné stredisko, základná škola) → následok: vysoké nároky na spotrebu energie
- = chýba jednotný a nezameniteľný dizajn prvkov drobnej architektúry a informačných systémov → následok: nižšia miera uvedomenia si jedinečnosti obce zo strany obyvateľov a návštevníkov
- = esteticky nedoriešené priestory v centre obce → následok: nižšia atraktívnosť obce z hľadiska cestovného ruchu a pre usadenie podnikateľov
- = trojsečná prevádzka v podniku Duslo → následok: sociálne a zdravotné dôsledky na obyvateľov
- = logistické prevádzky viazané na kamiónovú dopravu v zastavanom území obce → následok: zvýšené zaťaženie hlukom a splodinami, nespokojnosť obyvateľov
- = nevyvážená hospodárska základňa založená na jednom veľkom podniku → následok: v prípade recesie daného výrobného odvetvia, obmedzenia alebo zrušenia výroby prudko stúpne nezamestnanosť a zhorší sa ekonomická situácia obyvateľov a podnikateľské prostredie

-
- = nízka ekologická stabilita územia → následok: vyššia pravdepodobnosť výskytu živelných pohrôm, vyčerpanie ekologických potenciálov krajiny, obmedzené možnosti pre rekreáciu v krajine
 - = nedostatočná priestorová integrácia prevádzok obchodu a služieb a obmedzené priestorové možnosti pre vznik ďalších prevádzok → následok: podnikatelia pri otváraní nových prevádzok uprednostnia iné lokality, obyvatelia budú viac nakupovať v atraktívnych polyfunkčných obchodných centrách mimo obce (hypermarkety)
 - = v obci chýba trhovisko → následok: obmedzené možnosti predaja produktov miestnych drobných pestovateľov, obmedzené možnosti nákupu pre obyvateľov
 - = nedostatok verejných priestranstiev pre každodennú rekreáciu obyvateľov – ihriská, oddychové zóny → následok: uprednostnenie menej aktívnych spôsobov trávenia voľného času
 - = zaujímavosti a atrakcie obce nie sú dostatočne prístupné návštevníkom (kaštieľ, kalvária, park) → následok: obmedzenie potenciálu cestovného ruchu (len tranzitní návštevníci a krátkodobé pobyty)

3.3 Audit zdrojov

Audit zdrojov je kvalitatívnou sumarizáciou informácií o jednotlivých sektoroch a oblasti života obce. Zdroje sú členené do 3 skupín – na prírodné, ekonomické+materiálne a ľudské zdroje. V nasledujúcom prehľade sú vymenované zdroje s najväčším potenciálom využitia pre ďalší rozvoj. Ide o dôležité faktory rozvoja, ktoré boli uvedené v rámci analýzy silných stránok a príležitostí doplnené o ďalšie faktory.

Prírodné zdroje

- = priaznivé prírodné podmienky pre poľnohospodárstvo (teplá klíma, úrodné pôdy)
- = poľovná zver v revíroch
- = prítomnosť zelene aspoň v zastavanom území

Ekonomické a materiálne zdroje

- = rozpočet obce vďaka nadštandardným príjmom z dane z nehnuteľností právnických osôb umožňuje realizáciu väčších investičných akcií
- = komplexne vybudovaná občianska vybavenosť
- = široké spektrum prevádzok služieb a obchodu
- = vybudovaná technická základňa pre efektívnu poľnohospodársku výrobu (závlahy)
- = prosperujúci poľnohospodársky podnik – PD Močenok
- = vybudovaná materiálno-technická základňa pre rôzne druhy športových činností
- = vybudovaná energetická a telekomunikačná infraštruktúra

-
- = vybudovaný verejný vodovod pre zásobovanie obyvateľov pitnou vodou a sčasti aj kanalizácia
 - = existencia veľkého a ekonomicky stabilizovaného podniku v blízkosti obce (Duslo)
 - = plánovacie nástroje (územný plán obce a program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce) pre koncepčný a kvalifikovaný rozvoj obce po dokončení

Ludské (spoločenské) zdroje

- = historické a kultúrne dedičstvo koncentrované na území obce
- = obyvatelia participujú na kultúrnom a spoločenskom živote obce
- = v obci sú aktívni organizátori kultúrnych podujatí a nadšenci
- = zachované a rozvíjané folklórne tradície
- = rozvoj potenciálu detí a mládeže v rámci viacerých oddielov športového klubu a záujmových krúžkov (značná časť mládeže sa zapája do záujmových a športových aktivít)
- = využívanie nezamestnaných pri úpravách a zveľaďovaní obce
- = priaznivá veková skladba obyvateľstva (nízky priemerný vek a najvyšší podiel obyvateľstva v predproduktívnom veku v rámci okresu)

4. Stratégia rozvoja obce Močenok

4.1 Piliere stratégie a strategická vízia

Stratégia rozvoja obce predstavuje koncepciu rozvoja pre dlhšie obdobie. Koncentruje sa na priority – vytypované boli 4 prioritné oblasti, v ktorých je obzvlášť potrebné sledovať dlhodobý strategický horizont. Tieto oblasti sú špecifické pre obec Močenok a považujeme ich za kľúčové pre ďalší rozvoj obce:

1. Vzhľad a imidž obce
2. Kultúra a spoločenský život
3. Podnikanie a služby
4. Infraštruktúra a životné prostredie

Ide o integrované oblasti reprezentujúce oblasti vnútorne súvisiacich problémov, t.j. pokrývajú viacero sektorov a umožňujú zaradenie projektov, opatrení a aktivít rôzneho druhu.

Vzhľad obce a imidž sú základom marketingovo orientovanej stratégie. Sú dôležité pre spokojnosť obyvateľov a pôsobia ako faktor atraktívnosti pre podnikateľov a návštevníkov. Močenok sa už vyprofiloval ako významné kultúrne a duchovné centrum. Aktivity v tejto oblasti sa môžu, pri vhodnej prezentácii, stať dôležitým prvkom formujúcim identitu obce a môžu posilniť jej výnimočnosť, hlavne vo vzťahu k iným obciam. Práve tieto aktivity predstavujú ťažisko stratégie.

Aby sa obec naďalej vyvíjala a svojim obyvateľom a ďalším subjektom, pôsobiacim na jej území poskytovala dobré podmienky, musí sa rozvíjať jej hospodárska základňa, zlepšovať životné prostredie a modernizovať infraštruktúra, dopĺňať a skvalitňovať spektrum služieb, a to aj napriek uspokojivému súčasnému stavu.

Uvedené piliere stratégie reprezentuje celková vízia obce predznačujúca ideál do budúcnosti. Má podobu motto – výroku opisujúceho ideálny cieľový stav ku koncu návrhového obdobia (r. 2015).

Vízia obce Močenok:

„Močenok bude mestekom s nezameniteľnou identitou a systematicky budovaným imidžom, mediálnym a kultúrnym centrom. Svojim obyvateľom a obyvateľom okolitých obcí bude poskytovať nekomerčné služby, atraktívne nákupné možnosti a priestor pre zábavu a oddych. Vďaka vybudovanej infraštruktúre a progresívnym formám komunikácie bude priťahovať návštevníkov, podnikateľov i nových obyvateľov.“

4.2 Stratégie pre prioritné oblasti rozvoja

Prioritné oblasti vyžadujú sústredenie pozornosti pri smerovaní finančnej a organizačnej podpory zo strany obce. Pre jednotlivé prioritné oblasti boli vypracované čiastkové stratégie a taktiky.

Stratégia pre prioritnú oblasť 1 – Vzhľad a imidž obce

Vzhľad a imidž obce sú navzájom previazané. Vzhľad sa týka fyzického prostredia a spolu s nefyzickými aspektmi, akými sú poveseť miesta, jeho známosť, spokojnosť obyvateľov, je jedným z prvkom imidžu.

Zlepšenie vzhľadu centra obce má priniesť plánovaná prestavba verejných priestorov na základe spracovanej urbanistickej štúdie, ktorá počíta s kultiváciou peších rozptylových priestorov a ich obohatením o vodný prvok a zeleň. Potrebné je však postupné zlepšovanie vzhľadu obce aj v ďalších častiach, najmä vytvorením systému zelene, ktorá bude okrem zlepšenia estetických aspektov plniť aj oddychovo rekreačné a hygienické funkcie.

Je tiež potrebné povzbudiť aktívny prístup obyvateľov a motivovať ich, aby sami prispievali k rozvoju a skrášľovaniu obce a ich úsilie podporiť vnesením prvku zdravej súťaživosti.

Tak ako sa progresívne podniky snažia odlišiť od konkurencie prepracovaným „Corporate designom“, aj pre obec je dôležité prezentovať sa uceleným vizuálnym štýlom, aplikovaným na prvky drobnej architektúry – lavičky, smetné koše, informačné systémy rôzneho druhu. Dizajn by mal na jednej strane odrážať tradície a slávu históriu obce, no mal by byť moderný – to znamená, že jeho jediným nositeľom a reprezentantom nemôže byť len obecný erb.

Perspektívne by sa obec mohla uchádzať o získanie štatútu mesta. (V súčasnosti je jedným z kritérií počet obyvateľov nad 5000, táto podmienka však nemusí byť splnená, pokiaľ obec spĺňa ďalšie kritériá podľa Zákona o obecnom zriadení). Z toho by obci vyplývali výhody rozsiahlejších možností presadzovania vlastných záujmov v rámci združení miest a obcí, potenciálne ekonomické výhody, zvýšenie záujmu zo strany investorov a prestíže, ako aj podporenie hrdosti Močenčanov na miesto, kde žijú, že to nie je len „obyčajná dedina ako každá iná“. Opätovné získanie statusu mesta má navyše oporu v histórii, keď mal Močenok mestské výsady a bol významným strediskom kultúrneho a hospodárskeho života. Zvukomalebne pôsobivé slovné spojenie „Mestečko Močenok“ by sa mohlo stať silným sloganom a mottom aj pre budúci rozvoj obce (v prvej fáze odporúčame otestovanie reakcií obyvateľov a preskúmanie ďalších možných prínosov a dopadov).

Jednotlivé cieľové skupiny (obyvatelia, návštevníci, podnikatelia) môžu osloviť rôzne druhy prezentačných materiálov, sprostredkujúcich informácie o obci – kniha o dejinách a významných osobnostiach obce, film o obci, materiál o vízii budúceho rozvoja.

Obec Močenok má už v súčasnosti charakter mediálneho centra, keďže tu funguje obecný mesačník a najmä vlastné televízne vysielanie. Tieto médiá aj obyvatelia vnímajú ako kvalitný zdroj informácií. V budúcnosti by sa mohla posilňovať interaktivita médií, ktorú umožňuje predovšetkým webstránka (formou ankiet a diskusných fór), vysielanie besied v

TV. Podporovaním a ďalším rozvíjaním už rozbehnutej recipročnej spolupráce s viacerými lokálnymi a regionálnymi televíziami (TV Z, Handlová, Hlohovec) sa Močenok môže dostať do povedomia ako pokroková obec, ktorá má vlastné televízne vysielanie a súčasne ako miesto, kde sa deje veľa zaujímavého. Výhľadovým krokom k naplneniu vízie obce Močenok ako mediálneho centra by bolo rozšírenie pokrytia káblovej televízie aj do susedných obcí (to je podmienené záujmom ďalších obcí). Alternatívnym projektom je rozšírenie distribúcie informačného mesačníka obce Močenok aj na ďalšie obce. Prínosom by bolo zintenzívnenie sociálnych väzieb obyvateľov týchto obcí, najmä Močenka a Hornej Kráľovej.

Pre zvýšenie príťažlivosti obce pre návštevníkov počas celej sezóny (nielen počas podujatí) je potrebné aplikovať systém opatrení, vďaka ktorým by sa podarilo pritiahnuť a „zdržať v obci“ aj náhodných a tranzitných návštevníkov. Jeho základom by mal byť informačný systém zahŕňajúci sústavu informačných a navigačných tabulí, ako aj možnosti pre interakciu – informačné stredisko poskytujúce sprievodcovské a poradenské služby. Informačné stredisko môže poskytovať aj komerčné aktivity, napr. možnosť zakúpenia suvenírov a špecifických miestnych produktov a pod. Pre rozvinutie potenciálu poznávacieho turizmu by návštevníkom mali byť aspoň čiastočne sprístupnené hlavné zaujímavosti obce, samozrejme, bez narušenia ich primárnej funkcie (kaplnky, časť parku a prístup k priečeliu kaštieľa).

Z hľadiska podpory cestovného ruchu, najmä jeho špecifických foriem, viazaných na veľkomoravskú tradíciu, by bolo vhodné posilnenie spolupráce s mestom Nitra (previazanie s aktivitami, ktoré v tejto oblasti vyvíja) a tiež využitie stredísk letnej rekreácie (Diakovce, Poľný Kesov) a strediska kongresového cestovného ruchu v Mojmírovciach. Takáto spolupráca mohla priniesť žiaduce obohatenie ponuky pre návštevníkov a mohla by byť výhodná pre všetky kooperujúce obce a prevádzkovateľov zariadení – obec Močenok by mohla v týchto strediskách prezentovať svoje zaujímavosti formou „dovolenkového kalendára“ alebo na inštalovaných informačných paneloch.

Stratégia pre prioritnú oblasť 2 – Kultúra a spoločenský život

Kultúrna identita obce je pevne zviazaná s tradíciami, ktoré sa tu dodnes podarilo udržať. Aj ďalší rozvoj v kultúrnej oblasti by mal citlivo sledovať a podporovať 3 hlavné piliere kultúrnej identity, aby si každý z obyvateľov mohol vybrať, s ktorou sa sám najviac stotožní: (1) dávnu veľkomoravskú tradíciu a dianie viazané na duchovný život pripomína celoslovenský festival Gorazdov Močenok, (2) tradíciu svetskejšieho charakteru reprezentuje jarmok, nadväzujúci na slávu niekdajších jarmokov. Ako tretí pilier sa v súčasnosti formuje (3) orientácia na kultúru mladých, moderné tanečné štýly – Močenok sa stáva vyhláseným centrom tanca a zábavy, miestom „kde to žije“ (tomu napomáha aj skutočnosť, že obec má v rámci okresu najväčší podiel mladých ľudí na celkovom počte obyvateľov).

Popri poriadaní väčších podujatí nadlokálneho významu je potrebné udržanie tradičnej miestnej kultúry, menších podujatí. Záujem o kultúrne podujatia by mal byť monitorovaný a vyhodnocovaný, tiež je vhodné sledovať a podporovať potenciálnych záujemcov o aktívne

pôsobenie v tejto oblasti (záujem o vznik nových umeleckých telies).

Významné impulzy pre miestnu kultúru môže sprostredkovať oživenie, resp. zintenzívnenie spolupráce s ďalšími obcami v zmysle výmenných vystúpení súborov; vyšším stupňom spolupráce by bolo napr. vydávanie oblastného katalógu kultúrnych a športových podujatí. Vhodné by bolo nadviazanie družobnej spolupráce aj s obcami v zahraničí – vzhľadom k živej veľkomoravskej tradícii a absencii jazykovej bariéry sa odporúča osloviť obec alebo mestečko na Morave, s historickými väzbami na dané obdobie. Družobná spolupráca by sa mohla z kultúrnej oblasti rozšíriť aj na ďalšie miestne organizácie, podnikateľov a užitočná by mohla byť aj pri podpore cestovného ruchu.

Podmienkou pre poriadanie väčších podujatí je vybudovanie areálu s dostatočným vybavením a kapacitou, pre rôzne typy vystúpení, tanečné akcie a pod. Rozvoju v oblasti kultúry môžu napomôcť aj investičné projekty uvedené v rámci ďalších prioritných oblastí (úpravy centrálnej časti obce, trhoviska a priestorov pre jarmoky).

Významnou udalosťou, spadajúcu do návrhového obdobia strategického plánu, ktorú môže obec na svoju prezentáciu využiť, by mohli byť oslavy 900. výročia prvej písomnej zmienky o obci. Oslavy by nemali byť 1-2 dňovou udalosťou, mali by byť rozložené počas celého „Roku osláv“ – niekoľko mesiacov pred vyvrcholením osláv by sa uskutočňovali rôzne aktivity, s cieľom vzbudiť záujem a očakávania verejnosti. Na tieto oslavy je vhodné načasovať aj ďalšie opatrenia uvedené v rámci predchádzajúcej prioritnej oblasti (prezentačné materiály obce, dokončenie úprav centra obce a zrealizovanie koncepcie jednotného dizajnu, získanie štatútu mesta).

Pre deti obec doposiaľ poskytovala bohaté možnosti pre záujmovú činnosť a umelecko-tvorivé aktivity. Zabezpečovanie týchto činností je však náročné z organizačného a finančného hľadiska, preto pre ich udržanie, ďalšie zvýšenie kvality výučby a odborné podchytenie talentu detí by bolo vhodné usilovať sa o založenie stabilných štruktúr v podobe základnej umeleckej školy.

Stratégia pre prioritnú oblasť 3 – Podnikanie a služby

Diverzifikácia hospodárskej základne obce je žiadúca z toho dôvodu, aby zamestnanosť obyvateľov nebola závislá od jediného veľkého podniku. Vhodné plochy pre usídlenie nových podnikov sú v nadväznosti na areál Dusla – poskytujú kompletne vybudovanú technickú a dopravnú infraštruktúru, navyše aj možnosť profitovať zo synergických efektov medzi viacerými podnikmi. Pre získanie vhodných investorov je možné zvážiť zaradenie týchto pozemkov do katalógov investičných príležitostí prostredníctvom SARIO.

Z hľadiska kvality životného prostredia je potrebné všetky rizikové prevádzky držať ďalej od zastavaného územia. To sa týka aj autodopravy – vytvorením sústredeného parku miestnych autodopravcov mimo zastavaného územia obce sa odstránia problémy, spôsobené prejazdom kamiónov obytnými ulicami (zníženie bezpečnosti, zaťaženie hlukom, poškodzovanie komunikácií).

Je tiež vhodné povzbudzovať „podnikateľského ducha“ miestnych obyvateľov, zvlášť absolventov, a poskytovať im podporu vo forme poradenstva a perspektívne aj ďalších

prenajímateľných priestorov. Zameranie podnikateľského inkubátora, resp. malého bizniscentra by reprezentovalo progresívne nevýrobné podnikanie ako protipól voči prevládajúcej orientácii na ťažký priemysel.

Aby Močenok bol vnímaný ako vhodné miesto pre podnikanie, je mimoriadne dôležitá komunikácia s etablovanými aj potenciálnymi investormi. K zintenzívneniu vzťahov by mohlo prispieť napr. usporadúvanie každoročných stretnutí podnikateľov s vedením obce (napr. vo väzbe na ples podnikateľov). Vhodným námetom je vytvorenie systému pre komunikáciu medzi podnikateľmi a obyvateľmi – informovanie o ponuke pracovných príležitostí, brigád a rôznych svojpomocných aktivít.

Keďže obec v súčasnosti nedisponuje vlastnými priestormi a pozemkami vhodnými pre podnikateľské aktivity, je nutná komunikácia s existujúcimi vlastníckmi nehnuteľnosťami, využitelnými pre podnikateľské účely nevýrobného charakteru (katalóg vhodných priestorov pre podnikanie).

V tejto kľúčovej oblasti sú zaradené aj niektoré aktivity spadajúce do sektora služieb. Napriek tomu, že ponuka komerčných služieb a prevádzok obchodu je vzhľadom k veľkosti obce (aj podľa hodnotení obyvateľov) dostatočná, ďalšie zvyšovanie ich kvality a atraktívnosti je žiadúce. Existujúci trhový priestor celého záujmového územia (vrátane Hornej Kráľovej) by mohlo využiť moderné integrované zariadenie obchodu – nákupné stredisko, schopné účinnejšie konkurovať atraktívnym veľkokapacitným zariadeniam maloobchodu v okolitých mestách.

Vybudovanie centrálného trhoviska (prípadne aj s krytou tržnicou) namiesto súčasného provizória by obci prinieslo zlepšenie vzhľadu a súčasne pomohlo udržať „život“ v uliciach obce, ako aj tradičné spôsoby predaja poľnohospodárskych produktov. Po vybudovaní trhoviska a úprave priestoru ulíc Školská a Švábska by vznikol vhodný priestor pre jarmoky a ďalšie predajné akcie počas celého roka (vianočné trhy).

Väčšinu komerčných služieb prevádzkujú súkromné podniky a rozvoj v tejto oblasti bude závisieť predovšetkým od ich investičnej aktivity, obec však môže v spolupráci s nimi vytvárať a zlepšovať podmienky (napr. spravovaním katalógu priestorov na podnikanie, sprostredkúvaním kontaktov, poskytnutím zliav na reklamu v miestnych médiách a pod.).

Pokrytie dopytu v oblasti nekomerčných služieb je vyhovujúce, na základe podnetov občanov a možností obce je možné zvážiť zavedenie ďalších služieb – napr. poskytovanie verejne prístupného internetu, klub pre mamičky s deťmi a i.

Stratégia pre prioritnú oblasť 4 – Infraštruktúra a životné prostredie

Kvalitná a všestranne rozvinutá infraštruktúra je základným predpokladom kvality bývania a života v obci. Od nej závisí, či sa obci podarí pritiahnuť nových obyvateľov a či obyvatelia budú ochotní v obci zotrvať. Tento faktor je podstatný aj z hľadiska návštevníkov a zámerov rozvoja cestovného ruchu.

Najvýznamnejšou úlohou je dobudovanie sietí a zariadení technickej infraštruktúry, predovšetkým kanalizácie. Táto investícia má po plánovanom dokončení v roku 2007

najväčší potenciál zvýšiť kvalitu a komfort bývania v obci.

V nadväznosti na túto investičnú akciu bude nutná postupná komplexná rekonštrukcia miestnych komunikácií. Zvýšenie bezpečnosti peších je možné dosiahnuť eliminovaním kolíznych bodov dopravy – budovaním nových chodníkov a rozširovaním existujúcich chodníkov. Do pôsobnosti VÚC spadajú investičné akcie na cestách III. triedy – nevyhnutné rekonštrukcie krytu ciest a vybudovanie kruhového objazdu na križovatke ciest III. triedy. V obci a okolí zatiaľ absentuje infraštruktúra pre cyklistickú dopravu. Pre obyvateľov obce ako alternatíva možnosti dochádzania za prácou, najmä do podniku Duslo, sa odporúča vybudovanie cyklotrasy Duslo-Močenok. Cyklotrasa zároveň zlepši prepojenie oboch koncov obce, ktoré sú od seba značne vzdialené (vhodné by bolo pokračovanie až do Hornej Kráľovej a do centra Šale). Pre rozvoj cestovného ruchu je perspektívne možné uvažovať s napojením obce na vyhlídkové regionálne cyklotrasy; vďaka optimálnej vzdialenosti od miest Nitra a Šaľa, sa obec môže stať cieľom víkendových výletov. Tieto projekty je však možné realizovať len v spolupráci s ďalšími obcami a subjektmi s regionálnou pôsobnosťou.

Okrem dopravnej a technickej infraštruktúry je potrebné venovať pozornosť aj stavu verejných budov a občianskej vybavenosti – to sa týka najmä objektov základnej školy, zdravotného strediska a kultúrneho strediska. Vzhľadom k rastúcim cenám energií predstavujú v súčasnosti náklady na vykurovanie podstatnú časť prevádzkových nákladov, rekonštrukcie a modernizácie objektov sa preto budú zameriavať na zníženie energetickej náročnosti.

Aktivity tejto prioritnej oblasti obsahujú takmer výlučne investične náročné projekty, z ktorých väčšinu bude možné zrealizovať len pri získaní externých zdrojov zo štátnych dotácií a fondov EÚ. Je preto potrebné rozpracovať aj alternatívne riešenia v prípade, ak nebude možné získanie externých zdrojov (ako napr. rekonštrukcia zdravotného strediska)

Spolu s kvalitnou infraštruktúrou je prisťahovanie obyvateľov podmienené ďalšími formami podpory individuálnej bytovej výstavby (vymedzenie rozvojových plôch – to spadá do pôsobnosti územného plánu, pozemkové úpravy a jednanie s vlastníkmi nehnuteľností, výstavba prístupových komunikácií a sietí technickej infraštruktúry). Zvyšovanie počtu obyvateľov prisťahovaním zlepši demografickú situáciu, postavenie obce a vyhlídky na získanie štatútu mesta. Je tiež potrebné pokračovanie realizácie výstavby bytových domov, pri využití podpory zo štátnych fondov (ŠFRB). Táto forma bytovej výstavby má byť orientovaná najmä na mladé rodiny, ktoré nedisponujú dostatočným počiatočným kapitálom na kúpu bytu. Cieľom je stabilizovať v obci progresívny ľudský kapitál, nevyhnutný pre ďalší rozvoj obce.

Napriek tomu, že obec už v súčasnosti ponúka mimoriadne dobré podmienky pre organizovaný šport, možnosti pre širšiu verejnosť a každodenné zotavenie sú pomerne obmedzené. Preto je potrebné postupne dopĺňať infraštruktúru pre voľnočasové aktivity miestnych obyvateľov, ktoré by uspokojili rôzne skupiny s odlišnými záujmami (mamičky s deťmi, chovatelia psov). Pre tieto aktivity by sa mohla postupne vybudovať sieť ihrísk v rôznych častiach obce – rekonštrukciou existujúcich a doplnením nových, pozostávajúca z

hlavného (väčšieho) ihriska a niekoľkých menších. Zastúpené by mali byť polyfunkčné ihriská s nenáročnou povrchovou úpravou, zeleňou a lavičkami, so špecializovanými kútikmi pre rôzne vekové kategórie a s možnosťami využitia aj pre populárny pouličný futbal. Využitím zbytkových zamokrených plôch pri Dlhom kanáli by mohol vzniknúť rybník pre rekreáciu v prírodnom prostredí.

Pokiaľ ide o problematiku životného prostredia, len niektoré z opatrení na jeho zlepšenie spadajú do kompetencie obce (nie je možné priamo ovplyvniť množstvo emisií z priemyselných podnikov). Spomedzi týchto opatrení budú mať najvýznamnejší prínos dobudovanie kanalizácie (prevencia znečistenia podzemných vôd a pôdy) a výsadba zelene (uvedené v rámci prioritnej oblasti 1), pričom sídelná zeleň by mala byť v zmysle návrhov krajinnoeekologického plánu viazaná na zeleň v poľnohospodárskej krajine, ktorá by plnila aj ekologické funkcie. Medzi ďalšie návrhy patria alternatívne spôsoby využitia zdrojov – čo najvyššia miera recyklácie odpadu, vrátane neškodného biologického odpadu (recyklácia je v obci už zavedená, treba ešte doriešiť kompostovanie). Do úvahy prichádzajú aj netradičné zdroje energie, s ktorými sú v našich podmienkach len malé skúsenosti – využitie veternej energie, prípadne biomasy a ďalšie progresívne riešenia. Tieto projekty však nie sú v kompetenciách obce a budú závisieť od aktivít iných subjektov.

4.3 Strategické ciele

Strategické (špecifické) ciele nemajú charakter konkrétnych návrhov, ale reprezentujú istú filozofiu prístupu k riešeniu problémov, naznačenú v strategickej vízii. V hierarchii strategického plánu obce Močenok reprezentujú ciele druhého rádu. Na menší počet strategických cieľov sa ďalej viaže väčší počet konkrétnych aktivít, projektov a opatrení (p. kap. 5).

Ciele pre prioritnú oblasť 1 – Vzhľad a imidž obce:

- 1.1 Systematické zlepšovanie vzhľadu obce
- 1.2 Posilňovanie postavenia obce v sídelnej štruktúre
- 1.3 Vytvorenie prezentačných materiálov obce
- 1.4 Močenok ako mediálne centrum
- 1.5 Obojstranná komunikácia s obyvateľmi a ich aktívna participácia
- 1.6 Zvyšovanie atraktívnosti obce pre návštevníkov
- 1.7 Spolupráca v oblasti cestovného ruchu

Ciele pre prioritnú oblasť 2 – Kultúra a spoločenský život:

- 2.1 Udržanie a dopĺňanie aktivít v kultúrnej oblasti
- 2.2 Spolupráca a podpora výmenných vzťahov v oblasti kultúry

2.3 Dobudovanie infraštruktúry pre kultúrny a spoločenský život

2.4 Pripomínanie kultúrno-historických tradícií obce

2.5 Stabilné štruktúry pre záujmovú a tvorivú činnosť

Ciele pre prioritnú oblasť 3 – Podnikanie a služby:

3.1 Všestranný rozvoj podnikateľských aktivít

3.2 Intenzívna komunikácia s podnikateľskou sférou

3.3 Podpora vzniku atraktívnych nákupných možností

3.4 Poskytovanie nekomerčných služieb

Ciele pre prioritnú oblasť 4 – Infraštruktúra a životné prostredie:

4.1 Dobudovanie, rekonštrukcia a modernizácia technickej infraštruktúry

4.2 Odstránenie deficitov dopravnej infraštruktúry

4.3 Rekonštrukcia budov občianskej vybavenosti

4.4 Podmienky pre stabilizáciu a prisťahovanie nových obyvateľov

4.5 Doplnenie infraštruktúry pre voľnočasové aktivity obyvateľov

4.6 Ekologické využívanie zdrojov

5. Plán aktivít, rámcových projektov a opatrení

Pre každú prioritnú oblasť je zostavený akčný plán, ktorý tvorí súbor konkrétnych **projektov, opatrení a aktivít** smerujúcich k naplneniu globálnych a strategických cieľov obce Močenok. Akčné plány dodávajú dlhodobejšiu a abstraktnejšiu ponímanú stratégiu vízií žiadúci operatívny aspekt tým, že ju transformujú do konkrétnych praktických krokov a preto sa týkajú kratšieho obdobia – ich plánovací horizont je približne 3 – 5 rokov, s výnimkou aktivít permanentného charakteru. V niektorých prípadoch sa počíta s neskorším začiatkom realizácie (v druhom slede), po splnení istých nevyhnutných podmienok.

Akčné plány obsahujú prvky operatívnej úrovne rôzneho druhu:

- = projekty – predstavujú investičné akcie, prípadne aj komplexné časovo ohraničené akcie neinvestičného charakteru; sú rámcovými projektmi, t.j. nie podrobnými realizačnými projektmi
- = aktivity – sú neinvestičného charakteru, často s predpokladom permanentného priebehu
- = opatrenia – sú špecifické aktivity zamerané zvyčajne na elimináciu negatívneho javu alebo problému

Ku každému projektu/aktivite/opatreniu je pripojená charakteristika, ktorá obsahuje nasledujúce položky:

- = stručný opis
- = odôvodnenie prínosu pre obec a pre splnenie jedného alebo viacerých strategických cieľov (väzba na cieľ)
- = určenie zodpovedného subjektu (organizačného garanta) a spolupracujúcich subjektov
- = približné obdobie realizácie – s rozdelením na projekty I. sledu (2007-2009), II. sledu (2010-2012) a výhľad (2013-2015)
- = špecifikáciu potrebných postupových krokov podmieňujúcich realizáciu (len v prípade rozsiahlejších projektov)
- = stanovenie spôsobu financovania
- = odhad nákladov v Sk (nemožno zamieňať s presným rozpočtom alebo plánom financovania)

Na základe rámcových projektov, pri ktorých sa počíta so získaním finančného príspevku z fondov EÚ, sa následne pripravujú podrobné projekty so žiadosťou o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v zmysle požiadaviek riadiacich orgánov príslušných operačných programov (stanovených v programových doplnkoch operačných programov).

Návrhy projektov sú výsledkom konsenzu s predpokladanými nositeľmi (garantmi), ako aj subjektmi, ktoré budú na realizácii projektov spolupracovať.

Pri zostavovaní katalógu projektov boli uprednostnené projekty s najvyšším potenciálom

efektívne naplniť stanovené ciele v zmysle princípu koncentrácie na priority. Z nich boli na základe multikriteriálneho hodnotenia (hodnotenie potenciálneho prínosu pre rozvoj obce, hodnotenie realizovateľnosti, hodnotenie priorít z časového hľadiska) vybrané kľúčové projekty (doplní sa podľa výsledkov hodnotenia).

5.1 Prehľad aktivít, rámcových projektov a opatrení pre prioritnú oblasť Vzhľad a imidž obce

1.1.1 Úpravy centrálnych častí obce

Prestavba priestorov centra obce a vytvorenie atraktívnych peších priestorov, doplnených prvkami drobnej architektúry (lavičky, fontány), sa postupne zrealizuje na základe aktuálnej urbanistickej štúdie.

Väzba na cieľ: 1.1 Systematické zlepšovanie vzhľadu obce

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec (eur. fondy)

Obdobie realizácie: 1. sled

1.1.2 Dobudovanie systému verejnej zelene

Existujúce plochy zelene sa podľa aktuálneho stavu zrevitalizujú, doplnia a poprepájajú líniami zelene. V rámci systému verejnej zelene sa vytvoria oddychové plochy s integrovanými ihriskami (projekt 4.5.2).

Väzba na cieľ: 1.1 Systematické zlepšovanie vzhľadu obce

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 2. sled

1.1.3 Corporate Design obce

Predmetom projektu je vytvorenie tzv. dizajn manuálu prezentujúceho ucelený vizuálny štýl prvkov drobnej architektúry (lavičky, smetné koše, osvetľovacie telesá) a informačných systémov obce (informačné a navigačné tabule, webstránka, verejné listiny).

Väzba na cieľ: 1.1 Systematické zlepšovanie vzhľadu obce

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci s Ecoplán

Náklady:

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 1. sled

1.2.1 Uchádzanie sa o štatút mesta

Obec sa po zvážení predpokladaných dopadov bude výhľadovo uchádzať o získanie štatútu mesta, v zmysle zákona o Obecnom zriadení. V prvej etape je vhodné otestovanie reakcií obyvateľov, neformálne presadzovanie sloganu „Mestečko Močenok“ v médiách a uskutočnenie informačnej kampane s cieľom vyvrátiť mylné obavy z vyšších miestnych daní po získaní štatútu mesta, keďže určovanie výšky týchto daní a poplatkov je v súčasnosti plne v kompetencii obcí a nezávisí od štatútu sídla.

Väzba na cieľ: 1.2 Posilňovanie postavenia obce v sídelnej štruktúre

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: výhľadovo

1.3.1 Film o Močenku

TV Močenok v spolupráci s ďalšími subjektmi a odbornými partnermi pripraví film o obci slúžiaci ako filmový dokument a súčasne prezentačný materiál (s možnosťou predaja DVD alebo odvysielania v spolupracujúcich televíziách).

Väzba na cieľ: 1.3 Vytvorenie prezentačných materiálov obce

Zodpovedný subjekt: TV Močenok

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: 2. sled

1.3.2 Kniha o dejinách a významných osobnostiach Močenka – II. diel

Vzhľadom k ohlasu publikácie o obci Močenok a dostatku ďalšieho materiálu sa počíta s vydaním II. dielu publikácie o histórii a osobnostiach obce.

Väzba na cieľ: 1.3 Vytvorenie prezentačných materiálov obce

Zodpovedný subjekt: kult. stredisko

Náklady:

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 2. sled (k príležitosti 900. výročia)

1.3.3 Publikácia o vízii budúceho rozvoja obce Močenok

Na základe aktuálneho komplexného plánovacieho dokumentu – programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce bude vydaná publikácia, ktorá bude slúžiť ako prezentačný materiál sumarizujúci základné fakty o obci, ako aj vízie a predstavy o jej budúcom rozvoji. Publikácia bude cielená predovšetkým na potenciálnych investorov.

Väzba na cieľ: 1.3 Vytvorenie prezentačných materiálov obce

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci s Ecoplán

Náklady: náklady na tlač

Financovanie:

Obdobie realizácie: 1. sled

1.3.4 Dovolenkový kalendár pre návštevníkov

Obec pripraví propagačno-informačný materiál s informáciami o zaujímavostiach obce Močenok, ako aj o ponuke v oblasti cestovného ruchu (informácie o turistických cieľoch, podujatiach, atrakciách, pohostinských a ubytovacích zariadeniach). Dovolenkový kalendár sa bude distribuovať v hlavných centrách cestovného ruchu regiónu (Poľný Kesov, Mojmírovce, Diakovce, Nitra, Šaľa). Alternatívnou možnosťou je inštalovanie pevných informačných panelov priamo v areáloch kúpalísk.

Väzba na cieľ: 1.3 Vytvorenie prezentačných materiálov obce

Zodpovedný subjekt: obec / kult. stredisko

Náklady:

Financovanie: obec, súkr. zdroje (podnikatelia)

Obdobie realizácie: 1. sled

1.4.1 Pokračovanie a ďalšie rozvinutie recipročnej spolupráce s lokálnymi a regionálnymi televíziami

Fungujúce kooperačné väzby s lokálnymi a regionálnymi televíziami (TV Z, Handlová, Hlohovec) sa budú ďalej posilňovať, môže sa nadviazať spolupráca aj s ďalšími médiami.

Väzba na cieľ: 1.4 Močenok ako mediálne centrum

Zodpovedný subjekt: TV Močenok

Náklady: –

Financovanie:

Obdobie realizácie: trvale

1.4.2 Rozšírenie tematických besied v TV Močenok

Zámerom je oživenie besied uskutočňovaných v minulosti v TV Močenok – napr. besedy s osobnosťami, známymi rodákmi, a tiež s miestnymi obyvateľmi, ktorí sa venujú zaujímavým činnostiam.

Väzba na cieľ: 1.4 Močenok ako mediálne centrum

Zodpovedný subjekt: TV Močenok v spolupráci s kult. strediskom

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: 1./2. sled

1.4.3 Rozšírenie pokrytia televízie

Vysielanie TV Močenok by sa perspektívne v prípade záujmu ďalších obcí a obyvateľov mohlo rozšíriť do susedných obcí (Horná Kráľová, eventuálne aj ďalších). Podmienkou je vybudovanie príslušnej infraštruktúry – káblových rozvodov.

Väzba na cieľ: 1.4 Močenok ako mediálne centrum

Zodpovedný subjekt:

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: výhľadovo

1.5.1 Súťažné akcie spoločného skrášľovania obce

Zámerom je formou každoročne poriadanej súťaže motivovať obyvateľov, aby sami prispeli ku skrášľeniu obce. Akcia by mohla byť obdobou súťaženia v pouličnom futbale a vhodným spôsobom na túto tradíciu nadviazať (vzájomné súťaženie tímov z jednotlivých ulíc).

Väzba na cieľ: 1.5 Obojstranná komunikácia s obyvateľmi a ich aktívna participácia

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: –

Financovanie:

Obdobie realizácie: 1. sled

1.5.2 Pravidelné ankety a diskusné fóra na webstránke obce

Na webstránke obce bude vytvorený interaktívny priestor pre pravidelné ankety a diskusné fóra – nielen k závažným otázkam rozvoja obce, ale tiež k bežným problémom, aby si ľudia zvykli tieto ankety sledovať a zapájať sa do nich.

Väzba na cieľ: 1.5 Obojstranná komunikácia s obyvateľmi a ich aktívna participácia

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: –

Financovanie:

Obdobie realizácie: 1. sled

1.5.3 Deň otvorených dverí (TV, OcÚ)

Na obecnom úrade, v TV Močenok, alebo v ďalších miestnych inštitúciách, optimálne v nadväznosti na Dni obce, sa uskutoční prezentácia práce úradu a televízneho štúdia.

Väzba na cieľ: 1.5 Obojstranná komunikácia s obyvateľmi a ich aktívna participácia

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci s TV

Náklady: –

Financovanie: súkromné zdroje

Obdobie realizácie: 1. sled

1.6.1 Sprístupnenie pamiatok návštevníkom

Zámerom je sprístupniť najvýznamnejšie pamiatky – okrem už sprístupnenej kalvárie aj kaplnky a aspoň časť parku v správe domova dôchodcov, umožniť prístup k hlavnému priečeliu kaštieľa.

Väzba na cieľ: 1.6 Zvyšovanie atraktívnosti obce pre návštevníkov

Zodpovedný subjekt: správcovia / vlastníci pamiatok v spolupráci s kult. strediskom

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: 1./2. sled

1.6.2 Zriadenie múzea sv. Gorazda

Obec v rámci kultúrneho strediska vyčlení miestnosť pre expozície súvisiace s legendou sv. Gorazda.

Väzba na cieľ: 1.6 Zvyšovanie atraktívnosti obce pre návštevníkov

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci s kult. strediskom a region. inštitúciami

Náklady: ~300 tis. Sk

Financovanie: obec (eur. fondy)

Obdobie realizácie: 2. sled

1.6.3 Dobudovanie systému informačných tabulí

Postupne sa rozšíri počet informačných tabulí a zjednotí sa ich dizajn; okrem mapy by informačné tabule mali zachytávať zaujímavosti, pamätihodnosti obce a upútavky na tradičné podujatia a výrazne ich tlmočiť návštevníkom prostredníctvom sloganov.

Väzba na cieľ: 1.6 Zvyšovanie atraktívnosti obce pre návštevníkov

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 70 tis./1 tab.

Financovanie: obec (eur. fondy)

Obdobie realizácie: 1./2. sled

1.6.4 Zriadenie informačného strediska

Informačné stredisko bude v letnej sezóne a počas konania významných podujatí poskytovať služby na podporu cestovného ruchu – sprievodcovské a poradenské služby a doplňujúce komerčné aktivity, napr. možnosť zakúpenia suvenírov a špecifických miestnych produktov. Vhodné priestory pre informačné stredisko môže poskytnúť historická budova kultúrneho strediska; kultúrne stredisko by jeho činnosť mohlo organizačne zabezpečovať.

Väzba na cieľ: 1.6 Zvyšovanie atraktívnosti obce pre návštevníkov

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci s kult. strediskom

Náklady:

Financovanie: obec, eur. fondy

Obdobie realizácie: 2. sled

1.7.1 Spolupráca s prevádzkovateľmi zariadení cestovného ruchu a atrakcií v okolitých obciach

Zámerom projektu je využitie rekreačného potenciálu regiónu, ktorý sa koncentruje v centrách letnej rekreácie (termálne kúpaliská Poľný Kesov, Diakovce) a v centre kongresového cestovného ruchu (Mojmírovce). Možnými formami spolupráce je okrem distribúcie dovolenkového kalendára (projekt 1.3.4) aj prezentácia doplnkového programu pre spestrenie pobytov rekreantov a účastníkov odborných podujatí.

Väzba na cieľ: 1.7 Spolupráca v oblasti cestovného ruchu

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec, súkromné zdroje

Obdobie realizácie: 1. sled

1.7.2 „Cesta Veľkomoravskej tradície“

Komplexný projekt spolupráce v oblasti cestovného ruchu a kultúry na osi Močenok–Nitra umožní účinnejšiu prezentáciu podujatí a aktivít spojených s veľkomoravskou tradíciou.

Väzba na cieľ: 1.7 Spolupráca v oblasti cestovného ruchu

Zodpovedný subjekt: mestá a obce regiónu

Náklady:

Financovanie: granty, eur. fondy

Obdobie realizácie: výhľadovo

5.2 Prehľad aktivít, rámcových projektov a opatrení pre prioritnú oblasť Kultúra a spoločenský život

2.1.1 Udržiavanie vyváženého spektra podujatí a aktivít kultúrneho a spoločenského života

Kultúrne stredisko bude zostavovať pestrý a vyvážený program kultúrnych a spoločenských podujatí s ohľadom na záujmy rôznych cieľových skupín.

Väzba na cieľ: 2.1 Udržanie a dopĺňanie aktivít v kultúrnej oblasti

Zodpovedný subjekt: kultúrne stredisko, komisia kultúry

Náklady: –

Financovanie:

Obdobie realizácie: priebežne

2.1.2 Monitorovanie záujmu a potenciálov vzniku ďalších aktivít a umeleckých zoskupení

Kultúrne stredisko bude monitorovať a vyhodnocovať záujem o pripravované podujatia, ako aj podporovať iniciatívy jednotlivcov a vznik ďalších formácií pre obohatenie kultúrneho života v obci (aktuálne založenie skupiny mažoretiek).

Väzba na cieľ: 2.1 Udržanie a dopĺňanie aktivít v kultúrnej oblasti

Zodpovedný subjekt: kultúrne stredisko, komisia kultúry

Náklady: –

Financovanie:

Obdobie realizácie: priebežne

2.2.1 Nadviazanie družobnej spolupráce s obcou v zahraničí

Obec uskutoční kroky pre nadviazanie družobnej spolupráce so zahraničnou obcou. Odporúča sa založenie spolupráce na istom spoločnom záujme (rozvíjanie veľkomoravskej tradície).

Väzba na cieľ: 2.2 Spolupráca a podpora výmenných vzťahov v oblasti kultúry

Zodpovedný subjekt: kultúrne stredisko

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: 1. sled

2.2.2 Pokračovanie a zintenzívnenie spolupráce s okolitými obcami a organizáciami v kultúrnej oblasti

Spolupráca bude na základe existujúcich aktivít orientovaná na miestne kultúrne strediská v okolitých obciach, Krajské osvetové stredisko a ďalšie regionálne organizácie pôsobiace v oblasti kultúry. Konkrétnymi formami spolupráce môžu byť výmenné vystúpenia, vydávanie oblastného katalógu kultúrnych a športových podujatí a pod.

Väzba na cieľ: 2.2 Spolupráca a podpora výmenných vzťahov v oblasti kultúry

Zodpovedný subjekt: kultúrne stredisko

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: priebežne

2.3.1 Areál pre kultúrno-spoločenské podujatia

Obec postupne vybuduje komplexne vybavený areál pre poriadanie kultúrnych podujatí a verejné vystúpenia v letnom období. Areál bude zahŕňať prevádzkovú budovu, sociálne zariadenia, hľadiská (amfiteáter), parkovisko, prenosné pódium. V prvej fáze je potrebné vytypovanie vhodnej plochy.

Väzba na cieľ: 2.3 Dobudovanie infraštruktúry pre kultúrny a spoločenský život

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec, eur. fondy

Obdobie realizácie: 2. sled

2.4.1 Rok veľkých osláv 900. výročia obce

Oslavy okrúhleho výročia (900 rokov) prvej písomnej zmienky o obci Močenok budú zahŕňať mnohé aktivity, rozložené počas dlhšieho obdobia – niekoľko mesiacov pred vyvrcholením osláv sa uskutočnia rôzne akcie, ktoré by vzbudili záujem a očakávania verejnosti.

Väzba na cieľ: 2.4 Pripomínanie kultúrno-historických tradícií obce

Zodpovedný subjekt: obec, kultúrne stredisko

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: 2. sled

2.5.1 Iniciovanie zriadenia základnej umeleckej školy

Obec vyvinie úsilie smerujúce k zriadeniu základnej umeleckej školy, poskytujúcej možnosti rozvíjania hudobného a výtvarného talentu detí.

Väzba na cieľ: 2.5 Stabilné štruktúry pre záujmovú a tvorivú činnosť

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci so školskou správou

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: výhľadovo

5.3 Prehľad aktivít, rámcových projektov a opatrení pre prioritnú oblasť Podnikanie a služby

3.1.1 Intenzifikácia priemyselnej zóny Duslo

Rozvoj nových výrobných prevádzok sa bude orientovať do polôh nadväzujúcich na podnik Duslo, s možnosťou integrácie s existujúcimi plochami výroby a intenzifikáciou ich využitia. Sústreďením výroby do danej lokality sa zabezpečí efektívne využitie existujúcej infraštruktúry a súčasne aj ochrana životného prostredia obce pred negatívnymi vplyvmi výroby.

Väzba na cieľ: 3.1 Všestranný rozvoj podnikateľských aktivít

Zodpovedný subjekt:

Náklady:

Financovanie: súkromné zdroje

Obdobie realizácie: 2. sled

3.1.2 Park miestnych autodopravcov

Obec v spolupráci s miestnymi autodopravcami bude iniciovať vytvorenie spoločného parku autodopravcov vo vhodnej polohe na okraji zastavaného územia obce.

Alternatívnym riešením je využitie iniciatívy jedného z miestnych podnikateľov v oblasti nákladnej dopravy.

Väzba na cieľ: 3.1 Všestranný rozvoj podnikateľských aktivít

Zodpovedný subjekt: podnikatelia v spolupráci s obcou

Náklady:

Financovanie: súkromné zdroje

Obdobie realizácie: 1. sled

3.1.3 Zriadenie podnikateľského inkubátora

Obec výhľadovo v spolupráci so súkromným sektorom vytvorí pre začínajúcich podnikateľov podnikateľský inkubátor, resp. malé „bizniscentrum“ – poskytovanie prenájmu kancelárií, zariadenia a služieb ako kopírovanie, právne alebo podnikateľské poradenstvo. V úvodnej etape je možné zaviesť doplňujúce služby v rámci prenájmov objektu bývalého obecného úradu.

Väzba na cieľ: 3.1 Všestranný rozvoj podnikateľských aktivít

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci s podnikateľmi

Náklady:

Financovanie: súkr. zdroje, obec, eur. fondy

Obdobie realizácie: výhľadovo

3.2.1 Katalóg vhodných priestorov pre podnikanie

Do katalógu budú so súhlasom vlastníkov zaradené rodinné domy, vhodné na prestavbu alebo náhradnú novú výstavbu pre účely občianskej vybavenosti. Obec zabezpečí medializáciu katalógu publikovaním na internetovej stránke.

Väzba na cieľ: 3.2 Intenzívna komunikácia s podnikateľskou sférou

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: –

Financovanie:

Obdobie realizácie: 1./2. sled

3.2.2 Pravidelné stretnutia s miestnymi podnikateľmi

Obec bude povzbudzovať iniciatívy podnikateľov pri zintenzívňovaní komunikácie so samosprávou. V prípade záujmu podnikateľov prichádza do úvahy aj vytvorenie špecifických organizačných štruktúr, napr. Klubu podnikateľov.

Väzba na cieľ: 3.2 Intenzívna komunikácia s podnikateľskou sférou

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci s podnikateľmi

Náklady: –

Financovanie:

Obdobie realizácie: 2. sled

3.2.3 Miestna burza práce, služieb a brigád

Miestna burza práce bude predstavovať integrovaný systém informovania prostredníctvom miestnych médií, realizovaný v spolupráci s ÚPSVaR, podnikateľmi a obyvateľmi obce. Okrem aktuálnych pracovných príležitostí bude v databáze aj ponuka brigád pre študentov, príležitostí pre drobnú výpomoc v rôznych činnostiach.

Väzba na cieľ: 3.2 Intenzívna komunikácia s podnikateľskou sférou

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci s ÚPSVaR, podnikateľmi a obyvateľmi

Náklady: –

Financovanie: z poplatkov za inzeráty

Obdobie realizácie: 1./2. sled

3.3.1 Výstavba centrálneho trhoviska

Súčasné provizórne stánky budú nahradené reprezentatívnejšími priestormi trhoviska (prípadne aj s krytou tržnicou), s dostatočnými rezervnými plochami v priľahlých uliciach pre rozšírenie predajnej kapacity počas krátkodobých akcií (jarmoky a ďalšie predajné akcie).

Väzba na cieľ: 3.3 Podpora vzniku atraktívnych nákupných možností

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci so súkromným sektorom

Náklady:

Financovanie: obec, súkromné zdroje

Obdobie realizácie: 1./2. sled

3.3.2 Nové nákupné centrum

Obec bude monitorovať (stimulovať) záujem súkromných podnikateľských subjektov vybudovať integrované zariadenie maloobchodu v obci.

Väzba na cieľ: 3.3 Podpora vzniku atraktívnych nákupných možností

Zodpovedný subjekt: podnikatelia v spolupráci s obcou

Náklady:

Financovanie: súkromné zdroje

Obdobie realizácie: 2. sled

3.4.1 Internetové kiosky

Obec bude poskytovať službu verejne prístupného internetu v 1 alebo viacerých internetových kioskoch. Vhodné umiestnenie: budova obecného úradu.

Väzba na cieľ: 3.4 Poskytovanie nekomerčných služieb

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: ~130 tis. Sk / 1 ks

Financovanie: obec, granty

Obdobie realizácie: 1. sled

3.4.2 Rozšírenie kapacity Centra sociálnych služieb

Aktuálny zámer prevádzkovateľa Centra sociálnych služieb počíta s rozšírením kapacity o ďalších 60-80 miest, t.j. s cieľovou kapacitou 100 miest.

Väzba na cieľ: 3.4 Poskytovanie nekomerčných služieb

Zodpovedný subjekt: n.o. Domov na polceste

Náklady:

Financovanie: súkromné zdroje, dotácie VÚC

Obdobie realizácie: 1. sled

3.4.3 Priestory pre stretávanie Klubu dôchodcov

V priestoroch Domova dôchodcov bude zriadená miestnosť pre stretávanie miestneho Klubu dôchodcov. Toto opatrenie prinesie možnosť sociálnych kontaktov so stálymi obyvateľmi domova a využívanie stravovacích služieb.

Väzba na cieľ: 3.4 Poskytovanie nekomerčných služieb

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci s Domovom dôchodcov a Klubom dôchodcov

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: 1./2. sled

3.4.4 Klub pre mamičky s deťmi

Na základe deklarovaného záujmu obyvateľov obec zváži zriadenie klubu pre mamičky s deťmi. Podmienkou poskytnutia podpory je zabezpečenie vedenia a správy činnosti klubu

zo strany zaangažovaných obyvateľov (mamičiek).

Väzba na cieľ: 3.4 Poskytovanie nekomerčných služieb

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci s obyvateľmi (a MŠ)

Náklady:

Financovanie:

Obdobie realizácie: 2. sled

5.4 Prehľad aktivít, rámcových projektov a opatrení pre prioritnú oblasť Infraštruktúra a životné prostredie

4.1.1 Dobudovanie kanalizácie

Po dobudovaní rozostavaných kanalizačných zberačov v celej obci sa vybudujú kanalizačné prípojky.

Väzba na cieľ: 4.1 Dobudovanie, rekonštrukcia a modernizácia technickej infraštruktúry

Zodpovedný subjekt: súkr. investor

Náklady: 70 mil. Sk

Financovanie: investor (Kohézny fond)

Obdobie realizácie: 1. sled

4.1.2 Rekonštrukcia / modernizácia verejného osvetlenia

Obec postupne vymení staré osvetľovacie telesá za energeticky úspornejšie typy, pričom sa súčasne vyrieši aj otázka unifikácie ich dizajnu, v zmysle projektu 1.1.3.

Väzba na cieľ: 4.1 Dobudovanie, rekonštrukcia a modernizácia technickej infraštruktúry

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 2. sled

4.1.3 Modernizácia systému obecného rozhlasu

Vo väzbe na modernizáciu verejného osvetlenia sa zrealizuje rekonštrukcia obecného rozhlasu. Nový systém obecného rozhlasu bude integrovaný s rozvodmi verejného

osvetlenia a osvetľovacími telesami.

Väzba na cieľ: 4.1 Dobudovanie, rekonštrukcia a modernizácia technickej infraštruktúry

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 2. sled

4.1.4 Rekonštrukcia rigolov pre odvod vody

Projekt zahŕňa prehĺbenie a vyčistenie rigolov pozdĺž ciest umožňujúcich odtok zrážkovej vody a zabezpečujúcich ochranu pri príválových zrážkach.

Väzba na cieľ: 4.1 Dobudovanie, rekonštrukcia a modernizácia technickej infraštruktúry

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 1./2. sled

4.2.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií

Postupne sa zrealizuje komplexná rekonštrukcia miestnych komunikácií v jednotlivých uliciach.

Väzba na cieľ: 4.2 Odstránenie deficitov dopravnej infraštruktúry

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: podľa rozsahu

Financovanie: obec, (eur. fondy)

Obdobie realizácie: 1. sled

4.2.2 Rekonštrukcia ciest III. triedy

Potrebná je rekonštrukcia kritických úsekov s narušeným povrchovým krytom na cestách III. triedy, spadajúcich do katastra obce Močenok, t.j. úseky Duslo-Močenok a Močenok-Pereš.

Väzba na cieľ: 4.2 Odstránenie deficitov dopravnej infraštruktúry

Zodpovedný subjekt: VÚC

Náklady:

Financovanie: VÚC

Obdobie realizácie: 1. sled

4.2.3 Malá okružná križovatka

Na križovatke ciest III. triedy v centre obce sa vybuduje malá okružná križovatka (kruhový objazd).

Väzba na cieľ: 4.2 Odstránenie deficitov dopravnej infraštruktúry

Zodpovedný subjekt: VÚC

Náklady:

Financovanie: VÚC

Obdobie realizácie: 1. sled

4.2.4 Rekonštrukcia / budovanie chodníkov

Projekt počíta s postupnou rekonštrukciou chodníkov a ich rozšírením na potrebné šírkové parametre pozdĺž ciest III. triedy. Chodníky sa podľa potreby vybudujú aj na ďalších miestnych komunikáciách.

Väzba na cieľ: 4.2 Odstránenie deficitov dopravnej infraštruktúry

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: podľa rozsahu

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: priebežne

4.2.5 Vybudovanie cyklotrasy Močenok–Duslo

Na trase spájajúcej obec Močenok a priemyselný závod Duslo sa v oddelenom pruhu pozdĺž jestvujúcej komunikácie, eventuálne pozdĺž Dlhého kanála, vybuduje cyklotrasa, umožňujúca bezpečné dochádzanie obyvateľov za prácou na bicykli. Vhodné je vybudovanie pokračovania cyklotrasy aj v úseku Duslo–Šaľa.

Väzba na cieľ: 4.2 Odstránenie deficitov dopravnej infraštruktúry

Zodpovedný subjekt: obec v spolupráci s RSC VÚC

Náklady:

Financovanie: obec (eur. fondy)

Obdobie realizácie: 2. sled

4.2.6 Vybudovanie cykloturistických a oddychových trás

Cykloturistická cesta sa perspektívne vybuduje v trase historickej Novozámockej cesty predstavujúcej spojnicu miest Viedeň-Pešť (postačí zhutnenie povrchu bez asfaltového krytu). Z hľadiska rozvoja cestovného ruchu v obci a v okolí by bolo vhodné vybudovanie regionálnej vyhlídkovej cyklotrasy Nitra-Jarok-Horná Kráľová (vyznačenie trasy na cestách III. triedy a úprava nespevnených úsekov).

Väzba na cieľ: 4.2 Odstránenie deficitov dopravnej infraštruktúry

Zodpovedný subjekt: obce a region. združenia

Náklady:

Financovanie: eur. fondy, reg. združenia

Obdobie realizácie: výhľadovo

4.3.1 Rekonštrukcia základnej školy

Rekonštrukcia pavilónov objektu školy bude zameraná na zníženie energetickej náročnosti (zateplenie obvodových konštrukcií a výmena okien).

Väzba na cieľ: 4.3 Rekonštrukcia budov občianskej vybavenosti

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 20 mil. Sk

Financovanie: obec, eur. fondy

Obdobie realizácie: 2. sled

4.3.2 Rekonštrukcia / rozšírenie zdravotného strediska

Stavebno-technický stav objektu vyžaduje celkovú rekonštrukciu, vrátane opatrení na zníženie energetickej náročnosti. Alternatívnou možnosťou financovania, ak nebude možné získanie externých zdrojov, je realizovať najprv odpredaj bočných traktov a získané prostriedky následne použiť na rekonštrukciu hlavného traktu. Výhľadovo je potrebné zvažovať rozšírenie zdravotnej starostlivosti o ďalšie ambulancie odborných lekárov (geriatria, psychiatria) a vybavenia (laboratórium) a z toho vyplývajúce priestorové nároky.

Väzba na cieľ: 4.3 Rekonštrukcia budov občianskej vybavenosti

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 12 mil. Sk

Financovanie: obec (eur. fondy)

Obdobie realizácie: 2. sled

4.3.3 Prístavba materskej školy

Prístavba k objektu materskej školy zvýši kapacitu zariadenia a umožní uspokojenie záujmu o služby zariadenia.

Väzba na cieľ: 4.3 Rekonštrukcia budov občianskej vybavenosti

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 1,5-2 mil. Sk

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 1. sled

4.3.4 Rekonštrukcia kultúrneho strediska

Rekonštrukcia historického objektu kultúrneho strediska bude zameraná na zníženie energetickej náročnosti (výmena okien a vykurovacích telies).

Väzba na cieľ: 4.3 Rekonštrukcia budov občianskej vybavenosti

Zodpovedný subjekt: vlastník v spolupráci s prevádzkovateľom

Náklady:

Financovanie: vlastník, obec, eur. fondy

Obdobie realizácie: 2. sled

4.4.1 Otvorenie a zainvestovanie nových lokalít pre individuálnu bytovú výstavbu

Obec v územnom pláne určí plochy pre individuálnu bytovú výstavbu a zabezpečí výstavbu obslužných komunikácií a základných inžinierskych sietí (voda, plyn, kanalizácia, elektrorozvody).

Väzba na cieľ: 4.4 Podmienky pre stabilizáciu a prisťahovanie nových obyvateľov

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: podľa rozsahu

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: priebežne

4.4.2 Výstavba bytových domov pre mladé rodiny

Obec bude na základe monitorovania záujmu pokračovať vo výstavbe prechodného bývania pre mladé rodiny.

Väzba na cieľ: 4.4 Podmienky pre stabilizáciu a prisťahovanie nových obyvateľov

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec, ŠFRB

Obdobie realizácie: 2. sled

4.5.1 Hlavné polyfunkčné ihrisko pre verejnosť

Predmetom projektu je vymedzenie väčšej polyfunkčnej plochy pre voľnočasové aktivity širokej verejnosti s nenáročnou úpravou povrchu (zatrávnenie).

Väzba na cieľ: 4.5 Doplnenie infraštruktúry pre voľnočasové aktivity obyvateľov

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady: 2-3 mil. Sk

Financovanie: obec (eur. fondy)

Obdobie realizácie: 2. sled

4.5.2 Výstavba a údržba malých špecializovaných ihrísk

Sieť ihrísk vznikne rekonštrukciou a úpravou existujúcich ihrísk a vybudovaním nových ihrísk v ďalších lokalitách. Ihriská budú napojené na systém zelene (projekt 1.1.2). V rámci siete ihrísk je potrebná špecializácia, t.j. jednotlivé ihriská by mali uspokojovať rôzne skupiny obyvateľov, potrebné je aj špecializované ihrisko pre deti predškolského veku (s pieskoviskom, preliezačkami).

Väzba na cieľ: 4.5 Doplnenie infraštruktúry pre voľnočasové aktivity obyvateľov

Zodpovedný subjekt: obec

Náklady:

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 1./2. sled

4.5.3 Cvičisko pre psov

Pre aktivity kynologického klubu sa vymedzí vhodná plocha, ktorú si klub upraví ako cvičisko pre psov.

Väzba na cieľ: 4.5 Doplnenie infraštruktúry pre voľnočasové aktivity obyvateľov

Zodpovedný subjekt: kynol. klub v spolupráci s obcou

Náklady:

Financovanie: obec, príspevky členov klubu

Obdobie realizácie: 1. sled

4.5.4 Rybník pre rekreačné účely

Podľa pripravovaného investičného zámeru sa uvažuje s využitím zbytkových zamokrených plôch pri Dlhom kanáli pre vybudovanie rybníka. Po úprave okolia je možné jeho využitie aj pre rekreáciu v prírodnom prostredí.

Väzba na cieľ: 4.5 Doplnenie infraštruktúry pre voľnočasové aktivity obyvateľov

Zodpovedný subjekt: súkr. inv. v spolupráci s Povodím Váhu

Náklady:

Financovanie: súkromné zdroje

Obdobie realizácie: 2. sled

4.6.1 Kompostovisko

Obec bude samostatne alebo v spolupráci s ďalšími obcami prevádzkovať kompostáreň pre skládkovanie a spracovanie nezávadného biologického odpadu z poľnohospodárskej výroby, domácností a záhrad – zbytkov vegetácie a rozložiteľného materiálu rastlinného pôvodu. Ukladanie tohto odpadu v špeciálne vymedzenom areáli kompostárne prispeje k zníženiu celkového množstva komunálneho odpadu a prevencii vzniku skládok v krajine.

Väzba na cieľ: 4.6 Ekologické využívanie zdrojov

Zodpovedný subjekt: obec (alt. spoločne s obcou Horná Kráľová)

Náklady:

Financovanie: obec

Obdobie realizácie: 1. sled

4.6.2 Veterný park

Na základe ohlásených zámerov sa počíta s vybudovaním veterných elektrární v lokalite medzi obcou Močenok a podnikom Duslo.

Väzba na cieľ: 4.6 Ekologické využívanie zdrojov

Zodpovedný subjekt: spol. Power Engineering

Náklady:

Financovanie: súkromné zdroje, dotácie

Obdobie realizácie:

4.6.3 Zariadenia na energetické zhodnotenie biomasy

Projekt počíta so sofistikovanými spôsobmi spracovania odpadu z poľnohospodárskej produkcie – živočíšnej alebo rastlinnej biomasy na biopalivo. Možnou formou je využitie biomasy na produkciu bioplynu, z ktorého sa prostredníctvom kogeneračnej jednotky bude vyrábať elektrická a tepelná energia, alebo výroba ekologického pevného paliva.

Väzba na cieľ: 4.6 Ekologické využívanie zdrojov

Zodpovedný subjekt: poľnohospodárske subjekty

Náklady:

Financovanie: dotácie, eur. fondy, súkromné zdroje

Obdobie realizácie:

6. Realizácia programu rozvoja

6.1 Organizačné zabezpečenie realizácie

Vypracovaním a schválením výsledného dokumentu proces strategického plánovania nekončí. Definovanie konkrétnych projektov v podobe rámcových akčných plánov je len prvým krokom, prostredníctvom ktorého možno posunúť stratégiu bližšie k realizácii. V ďalšej fáze je potrebné vytvoriť organizačné štruktúry zabezpečujúce realizáciu cieľov. Takouto organizačnou štruktúrou môže byť napríklad špeciálna pracovná skupina. Predmetom jej činnosti bude podnikať kroky smerujúce k realizácii projektov, pripravovať projekty a koordinovať aktivity účastníkov rozvojového procesu.

Zodpovednosť za realizáciu jednotlivých aktivít, opatrení, projektov je definovaná v kapitole 5, kde je pre každý projekt stanovený subjekt zodpovedný za realizáciu (tzv. garant), prípadne aj spolupracujúce subjekty. To znamená, že úlohou pracovnej skupiny nebude priamo realizovať jednotlivé projekty, ale koordinovať ich prípravu a súvisiace plánovacie procesy. Avšak vzhľadom k skutočnosti, že garantom väčšiny projektov je obec, možno predpokladať personálne prekrývanie činností administratívnych štruktúr miestnej samosprávy a pracovnej skupiny.

Ďalšie praktické aspekty činnosti pracovnej skupiny sú opísané v kapitole 6.3.

6.2 Finančné zabezpečenie realizácie

Mnohé aktivity a opatrenia predstavujú finančne náročné projekty. Je preto nevyhnutné identifikovať zdroje, ktoré umožnia ich realizáciu.

Pre jednotlivé aktivity, opatrenia a projekty sú v kapitole 5 – Akčné plány definované subjekty, ktoré ich budú financovať, ako aj odhadované náklady (pokiaľ ich bolo možné špecifikovať). Okrem toho pre vybrané kľúčové projekty, ktoré budú mať hlavný dopad na rozvoj obce a predpokladá sa ich kofinancovanie zo štrukturálnych fondov EÚ, bude pripravený podrobnejší rozpis nákladov v podobe finančnej tabuľky (vyplní sa príloha príloha 7.1 tohto dokumentu) vyhotovenej podľa metodické príručky MVRR. Vzhľadom k tomu, že v aktuálnej fáze nie je možné výšku nákladov presne určiť, bude finančná tabuľka vyplnená dodatočne, vo fáze rozpracovania daného projektu a príprave žiadosti o finančný príspevok.

Finančné prostriedky potrebné na realizáciu projektov, tak ako boli definované v Programe hospod. a sociálneho rozvoja obce Močenok, budú v zásade pochádzať z troch zdrojov:

- = verejné zdroje (obecný rozpočet, štátny rozpočet)
- = súkromné zdroje
- = fondy Európskej únie

Verejné zdroje

Ako ukázala analýza rozpočtovej situácie, zdroje obce aj v prípade optimálneho vývoja umožňujú realizovať len menšie investičné akcie. Pre väčšie projekty bude preto nutné získanie finančných prostriedkov z externých zdrojov, predovšetkým fondov EÚ.

Je samozrejme nutné počítať aj s variantom zamietnutia žiadosti o finančný príspevok. V takom prípade bude potrebné určiť náhradné zdroje financovania. Niektoré projekty je možné realizovať v redukovanom rozsahu alebo na etapy rozložené na dlhšie časové úseky z obecného rozpočtu. V prípade iných projektov, najmä takých, ktoré sú schopné generovať zisky, prichádza do úvahy spoluúčasť súkromného sektora alebo využitie bankových úverových produktov.

V súčasnosti majú obce len minimálne možnosti získania grantov zo štátneho rozpočtu na rozvojové aktivity. Väčšina štátnych fondov bola zrušená; jediným fondom poskytujúcim aspoň limitovanú nenávratnú finančnú pomoc pre investičné projekty obcí je Štátny fond rozvoja bývania. Z neho môžu obce pri výstavbe obecných nájomných bytov podľa stanovených kritérií. Od roku 2006 sa obnovujú možnosti získania grantov na projekty zamerané na zlepšenie kvality životného prostredia z Environmentálneho fondu.

Súkromné zdroje

Súkromné prostriedky predstavujú najjednoduchšiu formou investovania, nakoľko ich použitie závisí výlučne od rozhodnutia ich vlastníka. Pri investovaní súkromných zdrojov investor hľadá primárne ziskovú návratnosť, ich význam pre regionálny rozvoj spočíva v tom, že obvykle prinášajú nové pracovné miesta, skvalitňujú služby pre návštevníkov obce i pre miestnych obyvateľov.

Vzhľadom k obmedzenej investičnej sile ekonomických subjektov pôsobiacich v obci bude potrebné zamerať pozornosť aj na externé subjekty a aktívne vyhľadávať potenciálnych investorov.

Pokiaľ ide o projekty a aktivity obsiahnuté v tomto dokumente, časť z nich počíta s príspevkami zo súkromných zdrojov, prípadne sa budú realizovať v spolupráci s verejným sektorom.

Fondy Európskej únie

Po vstupe SR do Európskej Únie sa obciam a ďalším subjektom otvorili možnosti získania dodatočných finančných prostriedkov z fondov EÚ. Európska regionálna politika si kladie za cieľ vyrovnanie rozdielov medzi regiónmi v zmysle finančnej solidarity. Je založená na štyroch štrukturálnych fondoch:

- = Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF) – financuje infraštruktúru, investície do tvorby pracovných príležitostí, miestne rozvojové projekty a pomoc malým firmám
- = Európsky sociálny fond (ESF) – podporuje návrat nezamestnaných a znevýhodnených skupín do pracovného života, najmä financovaním odbornej prípravy a systému podpory ich zamestnávania

-
- = Európsky poľnohospodársky a garančný fond (EAGGF) – finančne podporuje rozvoj vidieka a pomoc farmárom najmä v zaostávajúcich regiónoch
 - = Finančný nástroj na riadenie rybolovu (FIFG) – pomáha adaptovať a modernizovať rybolovný priemysel, pre naše územie nie je relevantný

Pre zabezpečenie realizácie rozvojových projektov obce Močenok sa počíta s využitím zdrojov z fondu ERDF. Ide predovšetkým o investičné projekty viacerých prioritných oblastí, predovšetkým oblasti 4 – Infraštruktúra a životné prostredie, kde sú zaradené finančne obzvlášť náročné projekty.

Zdroje z ESF budú využívané v menšej miere a nepriamo, prostredníctvom ÚPSVaR na podporu tvorby pracovných miest a využitie nezamestnaných na verejnoprospešné činnosti.

Okrem štrukturálnych fondov poskytuje EÚ priamu finančnú pomoc aj z Kohézneho fondu. V prípade obce Močenok sa z tohto fondu pokrývajú náklady na výstavbu kanalizácie v rámci integrovaného zámeru regionálnej vodárenskej spoločnosti.

Pri zámere čerpania štrukturálnych fondov je potrebné pamätať na to, že z nich je v prípade územia spadajúceho pod Cieľ 1 (celé územie SR okrem Bratislavy) možné pokryť maximálne 75% oprávnených nákladov (v prípade verejného sektora). Ďalších 20% je spolufinancovaných zo štátneho rozpočtu. Konečný prijímateľ je povinný znášať 5% z celkových oprávnených nákladov. V praxi však je potrebné z obecného rozpočtu financovať väčší podiel, keďže nie všetky náklady spadajú do kategórie oprávnených výdavkov. Z tohto dôvodu sa skutočný podiel spolufinancovania obce môže zvýšiť až na 20% i viac. Ak je konečným prijímateľom súkromná firma, výška príspevku zo štrukturálnych fondov je nižšia a predstavuje maximálne 15% z celkových oprávnených nákladov. V tomto prípade sa na poskytovanie podpory vzťahujú pravidlá štátnej pomoci, ktoré určujú intenzitu štátnej pomoci diferencovane pre rôzne účely (v zmysle Zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci).

V aktuálnom programovom období vzhľadom k veľkému počtu neuspokojených žiadostí (v príslušných opatreniach OP Základná infraštruktúra) už nebudú otvorené ďalšie výzvy na podávanie projektov relevantné pre obce, preto sa nadväznosťou navrhovaných aktivít na opatrenia a aktivity sektorových operačných programov aktuálneho programového obdobia nezaobráame.

V nasledujúcom programovom období na roky 2007-2013 sa predpokladá vyšší objem finančných zdrojov, o ktoré sa bude môcť uchádzať verejný sektor, predovšetkým obce. Národné priority, ktoré budú spolufinancované zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu stanovuje Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky na roky 2007–2013. Kohézna politika EÚ sa bude uskutočňovať prostredníctvom sústreďovania intervencií z fondov na tri hlavné ciele:

- = konvergenciu
- = regionálnu konkurencieschopnosť a zamestnanosť
- = európsku územnú spoluprácu

Oproti aktuálnemu programovému obdobiu sa počet operačných programov rozšíri na desať, z toho z hľadiska územného začlenenia obce na úrovni NUTS-II je relevantných osem operačných programov (v zátvorke je názov financujúceho fondu):

- = Doprava (ERDF, Kohézny fond)
- = Životné prostredie (ERDF, Kohézny fond)
- = Regionálny operačný program (ERDF)
- = Znalostná ekonomika (ERDF)
- = Zdravotníctvo (ERDF)
- = Zamestnanosť a sociálna inklúzia (ESF)
- = Vzdelávanie (ERDF)
- = Infraštruktúra vzdelávania (ERDF)

Obce ako oprávnení prijímatelia pomoci sa budú môcť uchádzať o finančný príspevok z operačných programov Životné prostredie, Znalostná ekonomika, Vzdelávanie a predovšetkým z Regionálneho operačného programu, a to na nasledujúce aktivity (v zmysle predbežnej definície jednotlivých opatrení):

- = Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia materských a základných škôl
- = Budovanie nových zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately
- = Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb
- = Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich zdravotníckych zariadení
- = Modernizácia regionálnej a miestnej infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií
- = Revitalizácia a hospodárske využitie pamiatkových objektov v území
- = Modernizácia a budovanie regionálnych komunikácií zaisťujúcich dopravnú obslužnosť regiónu (len VÚC)
- = Regenerácia sídiel
- = Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu

Vzhľadom k tomu, že vo fáze spracovania tohto dokumentu nie sú ešte pripravené definitívne verzie operačných programov na nasledujúce programové obdobie, nie je možné presne určiť projekty a aktivity, ktoré bude možné kofinancovať z fondov EÚ.

Obce sa ďalej môžu uchádzať o prostriedky zo špeciálnych programov, tzv. Iniciatív Spoločenstva. Z celkového počtu 4 iniciatív sú pre SR na skrátené programovacie obdobie rokov 2004-2006 otvorené iniciatívy INTERREG III a EQUAL. V budúcom programovacom období budú ďalej otvorené aj iniciatívy URBAN II a LEADER+. Z nich možnosti získania finančných prostriedkov pre obce môže ponúknuť iniciatíva LEADER+ cielená na podporu spájania aktívnych subjektov vo vidieckych komunitách a ekonomickej sfére pri hľadaní

nových miestnych stratégií udržateľného rozvoja.

6.3 Praktické pokyny pre spravovanie programového dokumentu

Monitorovanie plnenia strategického plánu

Úloha monitorovať (sledovať) zmeny v smerovaní vývoja obce, zmeny vonkajších podmienok rozvoja, ako aj nové požiadavky obyvateľov a ďalších cieľových skupín (návštevníkov, podnikateľov) bude delegovaná na organizačné štruktúry (pracovnú skupinu) zodpovedné za implementáciu strategického plánu.

Pracovná skupina by sa mala schádzať na spoločných stretnutiach približne raz za rok. Na stretnutí by sa zhodnotilo plnenie plánu, doterajší postup realizácie a prediskutovali a odsúhlasili zmeny v pláne.

Príprava operatívnych plánov na nasledujúci kalendárny rok

Pre každý kalendárny rok, vo väzbe na prípravu rozpočtu a zasadnutie pracovnej skupiny, odporúčame pripraviť operatívny plán, ktorý by pre jednotlivé aktivity, opatrenia a rámcové projekty podrobne definoval úlohy a kroky potrebné pre ich realizáciu v danom roku. To je obzvlášť vhodné v prípade viacročných projektov. Verejnosť by mala byť o plnení ročných operačných plánov informovaná formou každoročných správ (v rámci správy o činnosti obce).

Aktualizácia programového dokumentu

Skutočnosti zistené pri monitorovaní budú slúžiť pre uskutočnenie revízie aktuálnosti strategických cieľov, čo môže viesť k ich prípadnému prehodnoteniu. Obdobne by sa mal aktualizovať aj katalóg projektov – úspešne zavŕšené projekty by mali byť priebežne nahradzované novými projektmi, podporujúcimi kontinuitu v dosahovaní stanovených cieľov. Plánované projekty a aktivity možno považovať za splnené, ak boli realizované v opísanom rozsahu a v stanovenom čase, ktoré sú ekvivalentom ukazovateľov úspešnosti projektu.

Po uplynutí 9 - ročného plánovacieho horizontu sa odporúča vypracovanie nového strategického programového dokumentu. Potrebu rozsiahlejšej aktualizácie môže vyvolať i závažnejšia zmena vonkajších podmienok. Na základe operačných programov budúceho programovacieho obdobia by sa mala preveriť kompatibilita navrhovaných opatrení a aktivít s prioritami a opatreniami nových sektorových operačných programov, ako aj nové možnosti financovania projektov a tomu prispôbiť výber nových projektov.

Dokladovanie súladu projektu / aktivity s programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

V prípade uchádzania sa o získanie finančnej podpory na projekty z fondov Európskej Únie a z iných verejných fondov je obvykle potrebné dokladovať súlad projektu s cieľmi a opatreniami miestnej rozvojovej stratégie, ktorým je program hospodárskeho a sociálneho

rozvoja. Súlad dokladujú žiadatelia z verejného sektora (obec), ako aj zo súkromného sektora (podnikatelia). Pre tieto účely nie je nutné predkladať kópiu kompletného dokumentu, postačia len vybrané časti dokumentu v rozsahu „schémy vybraných častí programu rozvoja obce“, kde sú zhrnuté všetky podstatné informácie strategickej (návrhovej) časti dokumentu.

Komunikácia so samosprávnym krajom

Pre úspešnú realizáciu viacerých navrhnutých projektov je dôležité získanie podpory kompetentných regionálnych štruktúr – krajského samosprávneho orgánu a/alebo regionálnej rozvojovej agentúry. Vo fáze realizácie a aktualizácie programu rozvoja sa odporúča oboznamovať samosprávny kraj so základnými informáciami o vybraných kľúčových projektoch a aktivitách, pri ktorých sa počíta so získaním finančného príspevku z fondov EÚ. Tieto projekty by mali byť zaradené do pravidelne aktualizovaného zásobníka projektov obcí Nitrianskeho samosprávneho kraja.

7. Prílohy

7.1 Finančná tabuľka pre vybrané projekty*

Rok / Opatrenie (projekt)	Opráv. náklady spolu A=B+H+ CH	Verejné zdroje						Súkrom- né zdroje H	EIB CH
		Verejné zdroje s. B=C+D	Fond EÚ C	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu D=E+F+G	Štátny rozpočet E	Regionál- ne zdroje F	Miestne zdroje G		
2007									
2008									
2009									
2010									
Spolu									

* tabuľka sa vyplní po upresnení rozpočtu projektov

7.2 Väzby Programu rozvoja obce Močenok na Program rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Močenok bude prispievať k naplneniu nasledujúcich zámerov a cieľov Programu rozvoja Nitrianskeho kraja:

Ciele a aktivity/projekty PRO	Adekvátne zámery a ciele PR NSK
Cieľ: 3.2 Intenzívna komunikácia s podnikateľskou sférou 3.2.3 Miestna burza práce, služieb a brigád	Kritická oblasť 1 – Ľudské zdroje a sociálna infraštruktúra Zámer 1.1.: Zabezpečenie ľudského potenciálu s potrebnou kvalitatívnou úrovňou, ako predpokladu pre plnenie hlavných rozvojových cieľov Cieľ 1.1.1. Zvyšovanie efektívnej zamestnanosti prostredníctvom prípravy a rekvalifikácie pracovnej sily Relevantné aktivity: modernizácia a podpora nových foriem služieb zamestnanosti v podmienkach regiónu
Cieľ: 3.4 Poskytovanie nekomerčných služieb 3.4.2 Rozšírenie kapacity Centra sociálnych služieb 3.4.3 Priestory pre stretávanie Klubu dôchodcov 3.4.4 Klub pre mamičky s deťmi Cieľ: 4.4 Podmienky pre stabilizáciu a prisťahovanie nových obyvateľov 4.4.1 Otvorenie a zainvestovanie nových lokalít pre individuálnu bytovú výstavbu 4.4.2 Výstavba bytových domov pre mladé rodiny	Zámer 2.2.: Trvaloudržateľný rozvoj vidieka a zlepšenie ekonomických príležitostí a sociálnych podmienok vidieckeho obyvateľstva Kritická oblasť 2 – Rozvoj pôdohospodárstva, agropotravinárskeho sektora a rozvoj vidieka Cieľ 2.2.1. Zlepšenie kvality života na vidieku (ekonomická, sociálna sféra a životné prostredie) Relevantné aktivity: vytváranie optimálnych podmienok pre rozvoj výstavby formou individuálnej výstavby rodinných domov, nájomných bytov a obnova nevyužitého bytového fondu na vidieku - vytvoriť sieť a lokalizovať potrebnú vybavenosť služieb v obciach a ich dostupnosť pre všetky vrstvy obyvateľstva - vytvoriť sieť sociálnych služieb a budovanie ubytovacích zariadení pre dôchodcov a sociálne odkázaných občanov
Cieľ: 1.5 Obojstranná komunikácia s obyvateľmi a ich aktívna participácia 1.5.1 Súťažné akcie spoločného skrášľovania obce 1.5.2 Pravidelné ankety a diskusné fóra na webstránke obce	Cieľ 2.2.3. Zvýšenie záujmu obyvateľov o dianie a život v obci a v mikroregióne, spolupodieľanie sa na tvorbe rozvojových programov a vytváranie verejno-súkromných partnerstiev

Ciele a aktivity/projekty PRO	Adekvátne zámery a ciele PR NSK
1.5.3 Deň otvorených dverí (TV, OcÚ)	
Cieľ 1.1 Systematické zlepšovanie vzhľadu obce 1.1.1 Úpravy centrálnych častí obce 1.1.2 Dobudovanie systému verejnej zelene	Cieľ 2.2.5. Zachovanie a zveľaďovanie duchovných, kultúrnych a prírodných hodnôt vidieka Relevantné aktivity: rekonštrukcia a obnova objektov pôvodnej vidieckej architektúry, revitalizácia historického jadra, kultúrnych pamiatok
Cieľ: 4.1 Dobudovanie, rekonštrukcia a modernizácia technickej infraštruktúry 4.1.1 Dobudovanie kanalizácie	Kritická oblasť 3 – Ochrana životného prostredia Zámer 3.1.: Ochrana povrchových a podzemných vôd s cieľom zvýšenia ich kvality Cieľ 3.1.1 Zvyšovať úroveň v odkanalizovaní miest a obcí v súlade s požiadavkami EÚ
Cieľ: 4.6 Ekologické využívanie zdrojov 4.6.1 Kompostovisko	Zámer 3.3.: Odpadové hospodárstvo 3.3.1. Znižovanie množstva a zhodnocovanie odpadov
Cieľ: 4.2 Odstránenie deficitov dopravnej infraštruktúry 4.2.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií 4.2.2 Rekonštrukcia ciest III. triedy 4.2.3 Malá okružná križovatka 4.2.5 Vybudovanie cyklotrasy Močenok–Duslo	Kritická oblasť 4 – Rozvoj infraštruktúry Zámer 4.1.: Napojenie regiónu na transeurópsku diaľničnú sieť a modernizácia hlavnej regionálnej cestnej siete Cieľ 4.1.2. Dobudovanie cestnej siete Relevantné aktivity: výstavba a modernizácia ciest II. a III. triedy, miestnych komunikácií, výstavba cyklistických trás a prepojenie prirodzených regiónov - skvalitnenie stavebného a technického stavu ciest
Cieľ: 3.1 Všestranný rozvoj podnikateľských aktivít 3.1.3 Zriadenie podnikateľského inkubátora	Kritická oblasť 5 – Priemysel a služby Zámer 5.1.: Rast výkonnosti a konkurencieschopnosti Cieľ 5.1.2. Podpora výskumu, vývoja, inovácií a rozvoja znalostí Relevantné aktivity: vytvárať podmienky pre budovanie a rozvoj priemyselných parkov, zón a inkubátorov
Cieľ: 4.5 Doplnenie infraštruktúry pre voľnočasové aktivity obyvateľov 4.5.1 Hlavné polyfunkčné ihrisko pre verejnosť Cieľ: 4.2 Odstránenie deficitov dopravnej infraštruktúry 4.2.6 Vybudovanie cykloturistických a oddychových trás Cieľ: 2.3 Dobudovanie infraštruktúry pre kultúrny a spoločenský život 2.3.1 Areál pre kultúrno-spoločenské podujatia	Zámer 5.4.: Zviditeľnenie NSK v oblasti cestovného ruchu a zvýšenie podielu CR na tvorbe regionálnych zdrojov Cieľ 5.4.1. Kvalitatívne dobudovanie rekreačnej infraštruktúry zariadení cestovného ruchu a dobudovanie s tým súvisiacej technickej infraštruktúry Relevantné aktivity: budovanie siete športových zariadení - vyznačenie a výstavba turistických trás, cykloturistických trás a náučných chodníkov
Cieľ: 1.6 Zvyšovanie atraktívnosti obce pre návštevníkov	Cieľ 5.4.2. Podpora marketingu a propagácie CR doma a v zahraničí

Ciele a aktivity/projekty PRO	Adekvátne zámery a ciele PR NSK
1.6.3 Dobudovanie systému informačných tabulí	Relevantné aktivity: inštalácia informačných tabulí pri atraktivitách regiónu
1.6.4 Zriadenie informačného strediska	- vydávania kalendária kultúrnych, spoločenských resp. turistických podujatí
Cieľ: 1.7 Spolupráca v oblasti cestovného ruchu	- podpora budovania organizačnej štruktúry cestovného ruchu
1.7.1 Spolupráca s prevádzkovateľmi zariadení cestovného ruchu a atrakcií v okolitých obciach	
1.7.2 „Cesta Veľkomoravskej tradície“	
Cieľ: 1.3 Vytvorenie prezentačných materiálov obce	
1.3.4 Dovolenkový kalendár pre návštevníkov	
Cieľ: 1.6 Zvyšovanie atraktívnosti obce pre návštevníkov	Cieľ 5.4.5. Podpora a revitalizácia kultúrnych a ľudových tradícií
1.6.1 Sprístupnenie pamiatok návštevníkom	Relevantné aktivity: propagácia a prezentácia kultúrnych a ľudových tradícií na miestnej a regionálnej úrovni
1.6.2 Zriadenie múzea sv. Gorazda	
Cieľ: 3.4 Poskytovanie nekomerčných služieb	Kritická oblasť 7 – Informatizácia a komunikačné systémy
3.4.1 Internetové kiosky	Zámer 7.1.: Podpora a rozvoj informatizácie a komunikačných systémov
Cieľ: 1.5 Obojstranná komunikácia s obyvateľmi a ich aktívna participácia	7.1.4. Budovanie fyzickej infraštruktúry umožňujúcej prístup k informáciám a k službám
1.5.2 Pravidelné ankety a diskusné fóra na webstránke obce	

7.3 Vyhodnotenie prieskumu názorov obyvateľov obce

Cieľom prieskumu názorov obyvateľov obce bolo získať objektívne vstupy pre diagnostiku situácie obce a stanovenie rozvojovej stratégie. Pre realizáciu prieskumu bola zvolená forma dotazníkového prieskumu. Dotazník bol distribuovaný v rámci mesačníka Močenok do všetkých domácností. Prieskum bol vzhľadom k nízkemu počtu odovzdaných dotazníkov neskôr doplnený priamou anketou v uliciach obce (doplňujúca anketa sa týkala len otázok 1, 2, 4, 6 a 7). Relevantnosť výsledkov dokazuje skutočnosť, že ani po doplnujúcom prieskume nedošlo k výraznejšej zmene poradia odpovedí.

Dotazník bol koncipovaný tak, aby na otázky bolo možné odpovedať výberom jednej alebo viacerých možností spomedzi predvolených odpovedí alebo ohodnotením všetkých predložených možností. Štruktúru dotazníka tvorí 5 hlavných otázok a 3 doplňujúce otázky. Výber predvolených odpovedí vychádzal z predchádzajúcich analýz obce a návrhov rozvojových zámerov, je preto špecifický výlučne pre obec Močenok. Pri každej otázke bol vymedzený priestor aj na doplňujúce odpovede, komentáre a pripomienky respondentov.

Prvá otázka zisťovala vnímanie silných stránok obce zo strany obyvateľov:

Hlavné výhody obce

Poradie
1. udržiavanie miestnych tradícií, folklóru
2. prítomnosť väčšieho podniku v blízkosti obce poskytujúceho pracovné príležitosti
3. výhodná poloha v blízkosti väčších miest a dôležitých dopravných trás
4. bohatý kultúrny a spoločenský život, činnosť miestnych spolkov
5. významné postavenie obce Močenok voči okolitým obciam
6. intenzívna komunikácia samosprávy s obyvateľmi prostredníctvom miestnych médií
7. dobré možnosti pre športové aktivity obyvateľov
8. zachovaná vidiecka zástavba bez výškových domov
9. množstvo kultúrno-historických atrakcií v obci

Druhá otázka sa týkala vnímania slabých stránok a negatívnych javov:

Hlavné nevýhody (problémy) obce

Poradie
1. nedobudovaná kanalizácia
2. blízkosť zdrojov priemyselného znečistenia
3. málo rôznorodá ponuka pracovných príležitostí
4. nedostatok možností pre rekreáciu v obci a okolí v prírodnom prostredí
5. nedoriešený vzhľad centra obce
6. nutnosť dochádzania za prácou
7. nepriaznivý stav niektorých verejných budov

8.	postupné opúšťanie tradičného štýlu života
9.	obmedzená ponuka obchodov a služieb v obci

Ako ďalšie problémy boli menované: absencia oddychových zelených zón s lavičkami, chýbajúce chodníky, nedostatočné interaktívne formy komunikácie.

V ďalšej otázke sa skúmalo hodnotenie jednotlivých poskytovaných služieb na základe vlastných skúseností obyvateľov. Respondenti mali pre hodnotenie použiť stupnicu známkou od 1 do 5 (1= najlepšie, 5= najhoršie):

Hodnotenie verejných a sociálnych služieb

Poradie	priemerné hodnot.
1. miestna administratíva (OcÚ a samospráva)	1,6
2. miestne vzdelávacie inštitúcie	1,6
3. zásobovanie vodou	1,7
4. miestne médiá (noviny, TV, webstránka)	1,8
5. energetická infraštruktúra	1,9
6. miestna zdravotná starostlivosť	1,9
7. odvoz odpadu a separovaný zber	1,9
8. miestna sociálna starostlivosť	2
9. bezpečnosť	2,2
10. verejná (autobusová) doprava	2,6
11. odkanalizovanie	2,9
12. údržba a stav komunikácií	3,3

V nadväznosti na predchádzajúcu otázku sa skúmalo hodnotenie jednotlivých aspektov kvality života:

Hodnotenie aspektov kvality života v obci

Poradie	priemerné hodnot.
1. možnosti kultúrneho vyžitia	2
2. ponuka služieb a obchodov	2,1
3. možnosti pre šport a rekreáciu	2,3
4. medziľudské vzťahy	2,7
5. kvalita životného prostredia	2,9
6. ponuka pracovných príležitostí	3
7. záujem obyvateľov o veci verejné	3,1

V ďalšej otázke mali obyvatelia označiť služby alebo obchodné prevádzky, ktoré im v obci chýbajú. Odpovede: chýba obchod, kde je všetko pod jednou strechou, vývarovňa jedál pre

starších, moderná informačná sieť, obuv, textil, konfekcia, pedikúra, komplexné pohrebné služby.

Preferencie rozvojových zámerov a smerov rozvoja boli predmetom prieskumu v 5. otázke. Spomedzi 18 predvolených možností bol možný výber 5-8 odpovedí:

Oblasti a aktivity, na ktoré by sa mal sústrediť rozvoj obce v budúcnosti

Poradie
1. úprava a prestavba centra obce
2. vytvorenie systému verejnej zelene v celej obci
3. ekologické systémy využitia a zhodnocovania zdrojov, recyklácie odpadu
4. podpora angažovanosti obyvateľov na dianí v obci spoločnými akciami, súťažami, besedami
5. rozširovanie ponuky a kvality služieb a nákupných možností
6. rozvoj poznávacieho cestovného ruchu, sprístupnenie pamiatok návštevníkom
7. posilňovanie prestíže existujúcich kultúrnych a spoločenských podujatí
8. rozvoj kvalitného prímestského bývania
9. budovanie infraštruktúry pre rozvoj cestovného ruchu (cyklotrasy, informačné systémy)
10. vytvorenie jednotného vizuálneho štýlu obce a prvkov drobnej architektúry
11. dobudovanie technickej infraštruktúry
12. rozvoj ľahkého spracovateľského priemyslu
13. oživenie spolupráce, kultúrnej výmeny a vzťahov s inými obcami, aj v zahraničí
14. ďalší rozvoj aktivít na základe kresťanskej a veľkomoravskej tradície
15. rekonštrukcia verejných budov
16. poradenské služby a možnosti ďalšieho vzdelávania pre obyvateľov a podnikateľov
17. vytvorenie regionálneho mediálneho centra (s rozšíreným dosahom)
18. alternatívne poľnohospodárstvo a agroturistika

Respondenti mali tiež možnosť navrhnúť konkrétne projekty a námety, ktoré by mohli prispieť k naplneniu ich záujmov. Zo zaznamenaných návrhov vyberáme: vytvoriť malé bizniscentrum – kancelárie a služby na prenájom, zriadiť klub pre mamičky s deťmi a ihrisko, zväčšiť trhovisko, upraviť cesty po výstavbe kanalizácie, zrealizovať diskusie a ankety na internetovej stránke obce, obnova parku pri kostole, väčšia spolupráca medzi podnikateľmi a obcou, prehĺbenie a vyčistenie rigolov, vybudovať športovo-relaxačné centrum, stráženie cintorínov, chodníky pre cyklistov, ordinácia geriatrického lekára, informovanie o možnostiach brigád v miestnych médiách.

7.4 Schéma vybraných častí Programu rozvoja obce Močenok



VÍZIA OBCE MOČENOK

„Močenok bude mestečkom s nezameniteľnou identitou a systematicky budovaným imidžom, mediálnym a kultúrnym centrom. Svojim obyvateľom a obyvateľom okolitých obcí bude poskytovať nekomerčné služby, atraktívne nákupné možnosti a priestor pre zábavu a oddych.

Vďaka vybudovanej infraštruktúre a progresívnym formám komunikácie bude priťahovať návštevníkov, podnikateľov i nových obyvateľov.“

PRIORITNÁ OBLASŤ 1 – VZHĽAD A IMIDŽ OBCE

Cieľ 1.1 Systematické zlepšovanie vzhľadu obce

- 1.1.1 Úpravy centrálnych častí obce
- 1.1.2 Dobudovanie systému verejnej zelene
- 1.1.3 Corporate Design obce

Cieľ: 1.2 Posilňovanie postavenia obce v sídelnej štruktúre

- 1.2.1 Uchádzanie sa o štatút mesta

Cieľ: 1.3 Vytvorenie prezentačných materiálov obce

- 1.3.1 Film o Močenku
- 1.3.2 Kniha o dejinách a významných osobnostiach Močenka – II. diel
- 1.3.3 Publikácia o vízii budúceho rozvoja obce Močenok
- 1.3.4 Dovolenkový kalendár pre návštevníkov

Cieľ: 1.4 Močenok ako mediálne centrum

- 1.4.1 Pokračovanie a ďalšie rozvinutie recipročnej spolupráce s lokálnymi a regionálnymi televíziami
- 1.4.2 Rozšírenie tematických besied v TV Močenok
- 1.4.3 Rozšírenie pokrytia televízie

Cieľ: 1.5 Obojstranná komunikácia s obyvateľmi a ich aktívna participácia

- 1.5.1 Súťažné akcie spoločného skrášľovania obce
- 1.5.2 Pravidelné ankety a diskusné fóra na webstránke obce
- 1.5.3 Deň otvorených dverí (TV, OcÚ)

Cieľ: 1.6 Zvyšovanie atraktívnosti obce pre návštevníkov

1.6.1 Sprístupnenie pamiatok návštevníkom

1.6.2 Zriadenie múzea sv. Gorazda

1.6.3 Dobudovanie systému informačných tabulí

1.6.4 Zriadenie informačného strediska

Cieľ: 1.7 Spolupráca v oblasti cestovného ruchu

1.7.1 Spolupráca s prevádzkovateľmi zariadení cestovného ruchu a atrakcií v okolitých obciach

1.7.2 „Cesta Veľkomoravskej tradície“

PRIORITNÁ OBLASŤ 2 – KULTÚRA A SPOLOČENSKÝ ŽIVOT

Cieľ: 2.1 Udržanie a dopĺňanie aktivít v kultúrnej oblasti

2.1.1 Udržiavanie vyváženého spektra podujatí a aktivít kultúrneho a spoločenského života

2.1.2 Monitorovanie záujmu a potenciálov vzniku ďalších aktivít a umeleckých zoskupení

Cieľ: 2.2 Spolupráca a podpora výmenných vzťahov v oblasti kultúry

2.2.1 Nadviazanie družobnej spolupráce s obcou v zahraničí

2.2.2 Pokračovanie a zintenzívnenie spolupráce s okolitými obcami a organizáciami v kultúrnej oblasti

Cieľ: 2.3 Dobudovanie infraštruktúry pre kultúrny a spoločenský život

2.3.1 Areál pre kultúrno-spoločenské podujatia

Cieľ: 2.4 Pripomínanie kultúrno-historických tradícií obce

2.4.1 Rok veľkých osláv 900. výročia obce

Cieľ: 2.5 Stabilné štruktúry pre záujmovú a tvorivú činnosť

2.5.1 Inicievanie zriadenia základnej umeleckej školy

PRIORITNÁ OBLASŤ 3 – PODNIKANIE A SLUŽBY

Cieľ: 3.1 Všestranný rozvoj podnikateľských aktivít

3.1.1 Intenzifikácia priemyselnej zóny Duslo

3.1.2 Park miestnych autodopravcov

3.1.3 Zriadenie podnikateľského inkubátora

Cieľ: 3.2 Intenzívna komunikácia s podnikateľskou sférou

3.2.1 Katalóg vhodných priestorov pre podnikanie

3.2.2 Pravidelné stretnutia s miestnymi podnikateľmi

3.2.3 Miestna burza práce, služieb a brigád

Cieľ: 3.3 Podpora vzniku atraktívnych nákupných možností

3.3.1 Výstavba centrálného trhoviska

3.3.2 Nové nákupné centrum

Cieľ: 3.4 Poskytovanie nekomerčných služieb

3.4.1 Internetové kiosky

3.4.2 Rozšírenie kapacity Centra sociálnych služieb

3.4.3 Priestory pre stretávanie Klubu dôchodcov

3.4.4 Klub pre mamičky s deťmi

PRIORITNÁ OBLASŤ 4 – INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Cieľ: 4.1 Dobudovanie, rekonštrukcia a modernizácia technickej infraštruktúry

4.1.1 Dobudovanie kanalizácie

4.1.2 Rekonštrukcia / modernizácia verejného osvetlenia

4.1.3 Modernizácia systému obecného rozhlasu

4.1.4 Rekonštrukcia rigolov pre odvod vody

Cieľ: 4.2 Odstránenie deficitov dopravnej infraštruktúry

4.2.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií

4.2.2 Rekonštrukcia ciest III. triedy

4.2.3 Malá okružná križovatka

4.2.4 Rekonštrukcia / budovanie chodníkov

4.2.5 Vybudovanie cyklotrasy Močenok–Duslo

4.2.6 Vybudovanie cykloturistických a oddychových trás

Cieľ: 4.3 Rekonštrukcia budov občianskej vybavenosti

4.3.1 Rekonštrukcia základnej školy

4.3.2 Rekonštrukcia / rozšírenie zdravotného strediska

4.3.3 Prístavba materskej školy

4.3.4 Rekonštrukcia kultúrneho strediska

Cieľ: 4.4 Podmienky pre stabilizáciu a prisťahovanie nových obyvateľov

4.4.1 Otvorenie a zainvestovanie nových lokalít pre individuálnu bytovú výstavbu

4.4.2 Výstavba bytových domov pre mladé rodiny

Cieľ: 4.5 Doplnenie infraštruktúry pre voľnočasové aktivity obyvateľov

4.5.1 Hlavné polyfunkčné ihrisko pre verejnosť

4.5.2 Výstavba a údržba malých špecializovaných ihrísk

4.5.3 Cvičisko pre psov

4.5.4 Rybník pre rekreačné účely

Cieľ: 4.6 Ekologické využívanie zdrojov

4.6.1 Kompostovisko

4.6.2 Veterný park

4.6.3 Zariadenia na energetické zhodnotenie biomasy